

De imitatione Christi

<https://hdl.handle.net/20.500.14918/462010>

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/>

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:

<https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/>

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
 - the spine
 - the head edge
 - the fore edge
 - the bottom edge
 - the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

re durante conflictu alii plures superuenisse et aspe-
rate. Et quod potest amari vita habens tantas ama-
ritudines et tot subiecta calamitatibus et miseriis.
Quo etiam dicit vita tot generas mores et pestes et
tam amara et delectari in ea a multis querit. Reprehen-
dit frequenter mundus quod fallax sit et vanus: nec tam fa-
cile relinquat cum concupiscere carnis dñant. Sed
alia trahunt ad amandam: alia ad contemendam. Tra-
hunt ad amorem mundi desiderium carnis: desiderium
oculorum: et superbia vite. Spene ac miserie sequentes es
odium mundi pariter tedium. Sed vincit. pro dolor
delectatio parua mentem insiduo dedita: et esse sub sen-
sibus delitias reputat: quia dei suauitatem et internam
virtutis amenitatem nec vidit nec gustauit. Qui autem
mundum perfecte contemnit et deo viuere sub sancta dis-
ciplina studet: isti diuinam dulcedinem veris abrenun-
tiationibus promissam non ignorat: et quod grauiter mun-
dus errat et varie fallitur vident.

Quod in deo super omnia bona et dona requie-
scendum est.

Capitulum. xlii.

Super omnia et in omnibus requiesce anima mea in domino
semper: quia ipse est sanctorum eterna reges. Nam michi
dulcissime et amantissime iesu in te super omnem creatu-
ram requiescere. super omnem salutem et pulcritudinem
super omnem gloriam et honorem super omnem potentiam et digni-
tatem super omnem scientiam et subtilitatem: super omnes diuitias
et artes super omnem leticiam et exultationem super omnem famam
et laudem super omnem suauitatem et consolationem: super omnem
spem et promissionem: super omne meritum et desiderium super
omnia dona et munera que potes dare et infundere. super
omne gaudium et iubilationem. quam potest mens capere

re et sentire. Denique super omnes angelos et archangelos
et super omnem exercitum celi: super omnia visibilia et inuisibi-
lia: et super omne quod tu deus meus non es: quia tu deus
meus super omnia optimus es. tu solus altissimus. tu so-
lus potentissimus. tu solus sufficientissimus et ple-
nissimus. tu solus suauissimus et solatiosissimus tu
solus plucerrimus et amantissimus tu solus nobilissi-
mus et gloriosissimus super omnia: in quo cuncta bona si-
mul perfecte sunt fuerunt et erunt atque ideo minus est
et insufficiens quicquid preter teipsum michi donas ve-
de teipso reuelas: vel promittis te non viso nec plene
adepto. Quoniam quidem non potest cor meum veraciter
requiescere nec totaliter contentari nisi in te requie-
scat. et omnia dona omnemque creaturam transcendat.
O mi dulcissime sponse iesu xpe amator purissime
donator vniuersae creature quis michi det pennas ve-
re libertatis ad volandum et pausandum in te. Quoniam ad
plenum dabit vacare michi et videre quod suauis es do-
mine deus meus. Quando ad plenum recolligam me
in te et pre amore tuo non sentiam me: sed te soli spiritus omni-
sentium et modis in modo non omnibus uoto. Hunc autem
frequenter gemo et infelicitatem meam cum dolore por-
to: quia multa mala in hac valle miseriae occu-
runt que me sepius conturbant contristant et obnu-
bilant: sepius impediunt distrahunt alliciunt et im-
plicat ne liberum habeam accessum ad te: ne loci disfra-
ar amplexibus presto semper beatis spiritibus. Do-
neat te spiritui meo: et desolatio multiplex in terra.
O iesu splendor eterne glorie sol amem peregrinantis anime
apud te est os meum sine voce: et silentium meum loquitur
tibi. Quis quo tardat venire dominus meus. Veniat ad me

DE IMITATIONE
CHRISTI

RARIORA
duod.
529
U.B.U.

Cm

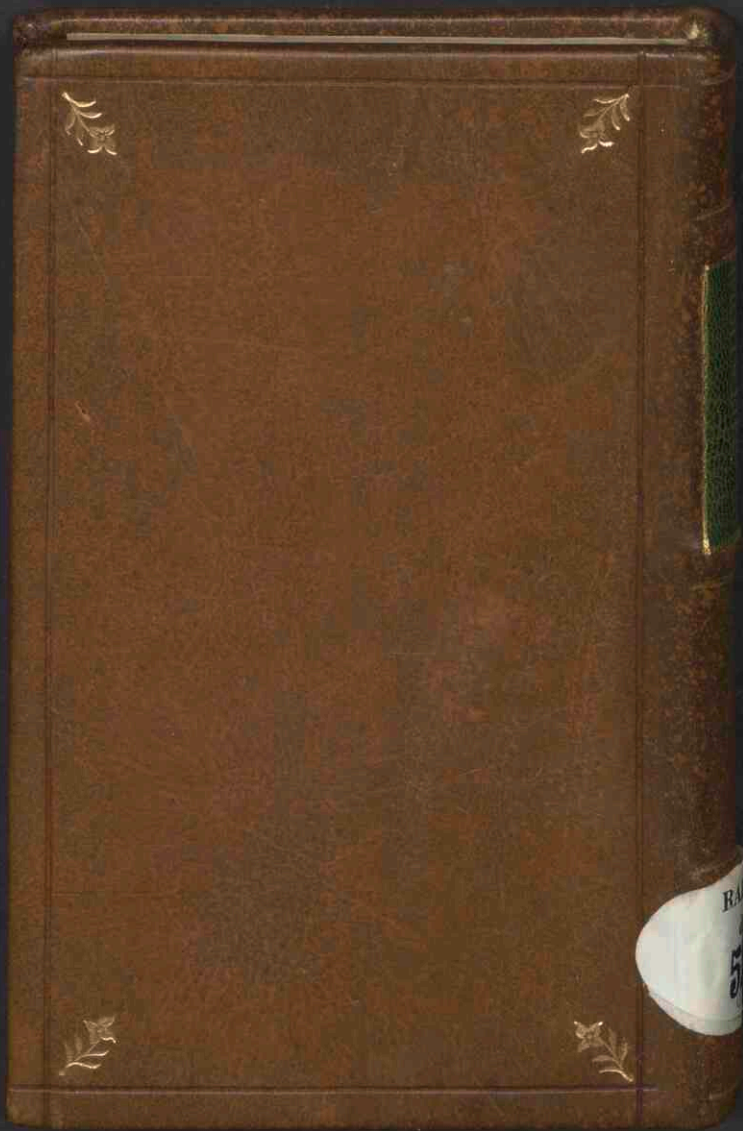

Cm

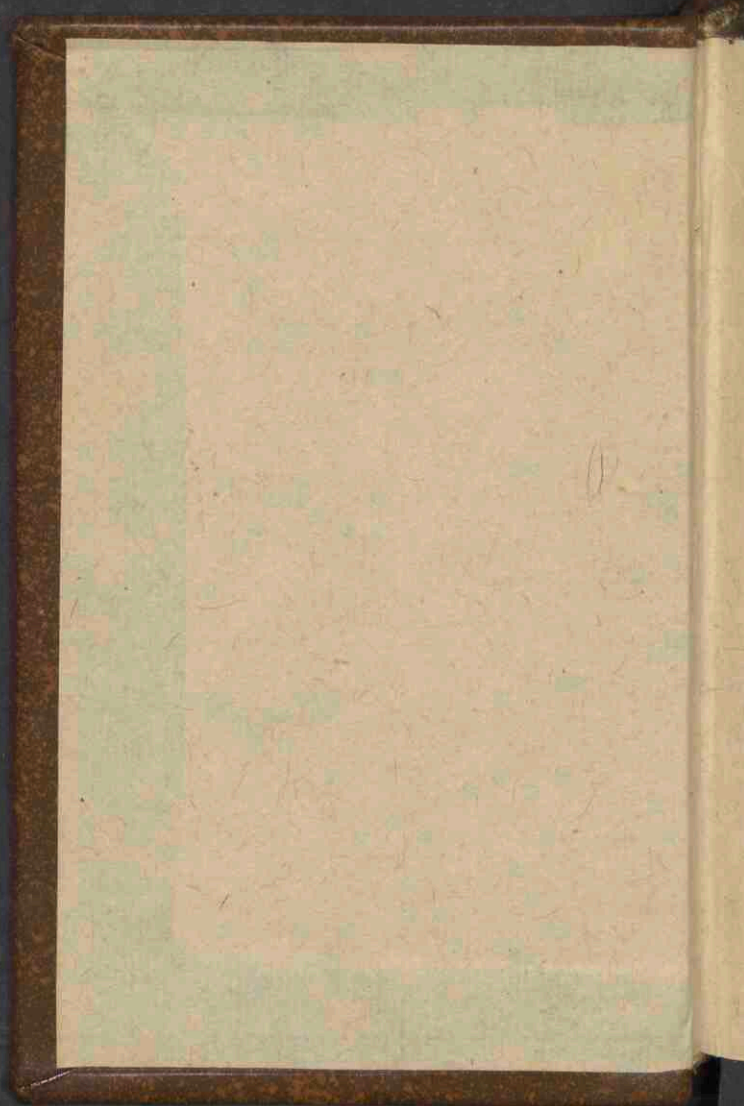
Cm

cm

12

Rariora duod. 529

Seneca. DE QUATUOR V. CARMINIBUS. 1507

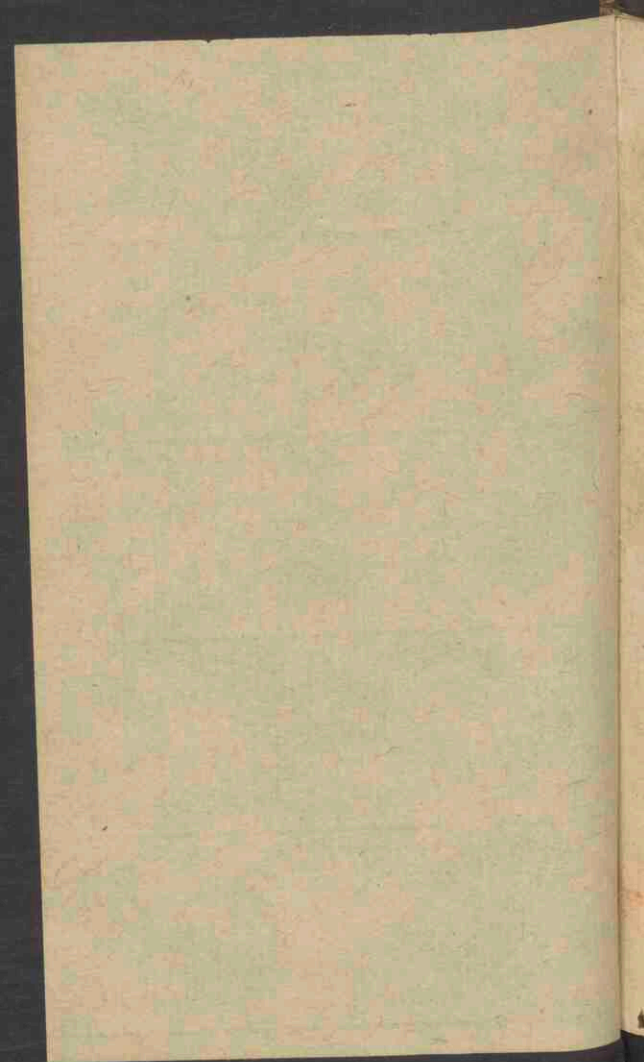
William Salloch
Pines Bridge Road
Ossining, N.Y. 10562

385. Thomas a Kempis. *DE IMITATIONE CHRISTI*, 96 leaves, woodcut on title pages, 31 lines and headline to the page, headings rubricated. Small 8vo, full calf, gilt, with label. Paris, Pierre le Dru, 1498. \$500.00

The text of the *Imitatio Christi* is followed by Gerson's *De Meditatione Cordis*. The attribution of the *Imitatio* to Gerson is crossed out, and the name of Thomas de Kempis is added in ink, instead. The woodcut of the Crucifixion was first used by Jehannot in a book printed in 1495. The composition is unusual: the Virgin, St. John, and others to the right of the Cross, while on the left is a group of soldiers with their weapons, watching. The cut is touched up in red ink by the rubricator.

Pierre le Dru established himself as a printer in 1495. He used a pleasant Parisian text type. The binding is modern.

Copinger 3235; Proctor 8317; BMC VIII, 191; Goff I 34.

De imitatione christi.

Incipit liber primus ~~Johannis gerson cancell-~~
~~larii parisiensis De imitatione Christi et de contem-~~
~~ptu om̃i vanitatum mundi.~~ Lm. i.

Qui sequitur me non ambulat in tenebris
 sed habebit lumē vite dicit dñs. **N**ec sunt
 verba christi quibus ammonemur quas
 tenus vitam eius et mores imitemur si velimus ve
 raciter illuminari et ab omni cecitate cordis libera
 ri. **C**um igitur studium nostrum sit in vita iesu
 christi meditari. **D**octrina christi omnes doctrinas
 sanctorum precellit et qui spiritum haberet abscon
 ditum ibi mānam inueniret. **S**ed contingit q̃ mul
 ti ex frequenti auditu euangelii paruum desiderium
 sentiunt: quia spiritum christi non habent. **Q**ui au
 tē vult plene et sapide christi verba intelligere: opor
 tet ut totam vitam suam illi studeat conformare.
Quid prodest tibi alta de trinitate disputare: si cas
 reas humilitate unde displiceas trinitati. **V**ere al
 ta verba non faciunt sanctum et iustum: sed virtuos
 sa vita efficit deo carum. **O**pto magis sentire com
 punctionem q̃ scire eius diffinitionem. **S**i scires to
 tam bibliam exterius et omnium philosophorū dis
 cta: quid totum prodesset sine caritate dei et gratia.
Vanitas vanitatum et omnia vanitas: preter ama
 re deum et illi soli seruire. **I**sta summa est sapientia
 per contemptum mundi tendere ad celestia regna.
Vanitas igitur est diuitias perituras querere: et
 in illis sperare. **V**anitas quoq; est honores ambi
 re et in altum se extollere. **V**anitas est carnis desi
 dera sequi et illud desiderare unde postmodū gra

pius oportet puniri. **M**anitas est longā vitā optare: et de bona vita parum curare. **M**anitas est presentē vitā solum attendere. et que futura sunt non providere. **M**anitas est diligere quod cum omni celeritate transsit: et illuc non festinare ubi sempiternū gaudium manet. **M**emento illius frequenter puerbum: quod non satiatur oculus visu nec auris implet auditu. **S**tude ergo cor tuum ab amore visibilium abstrahere et ad invisibilia te transferre. **N**am sequentes suam sensuositatem maculant conscientiam: et perdunt dei gratiam.

De humili sentire sui ipsius.

Capitulum 7.

Omnis homo naturaliter scire desiderat: sed scire omnia sine timore dei quid importat? **M**elior est profecto humilis rusticus qui deo servit: quam superbus philosophus qui se neglecto cursu celi considerat. **Q**ui bene seipsum cognoscit: sibi ipsi villescit: nec laudibus delectatur humanis. **S**i scirem omnia que in mundo sunt et non essem in caritate: quid me iuvaret coram deo qui me iudicaturus est ex facto. **Q**uiesce a nimio sciendi desiderio: quia magna ibi inveniunt distractio et deceptio. **S**cientes libenter volunt videri et sapientes dici. **M**ulta ergo sunt que scire parum vel nichil alei profunt. **E**t valde insipiens est qui aliis intendit: quam his que saluti sue deseruiunt. **M**ulta verba non satiant animam: sed bona vita refrigerat mentem: et pura conscientia magnam prestat ad deum confidentiam. **Q**uanto plus et melius scis tanto gravius inde iudicaberis nisi sanctius vixeris. **N**oli ergo extolli de vlla arte vel scientia: sed potius time de data tibi noticia. **S**i tibi videtur quod multa scis et satis bene intelligis scito quia sunt multe

plura que nescis. **N**oli alij sapere sed ignorantiam
tuā magis fateri. **Q**uid vis te alicui preferre: cum
plures doctores te inueniatur: et magis in lege pe
riti: **S**i vis vtiliter aliquid scire et discere: ama ne
sciri et pro nichilo reputari. **H**ec est altissima et vti
lissima lectio sui ipsius vera cognitio et despectio.
De seipso nichil tenere: et de aliis semper bene et alte
sentire magna sapientia est et perfectio. **S**i videris
aliquem aperte peccare vel aliqua grauis perpe
trare: non debeas te tamen meliorem estimare: quia nescis
quid tu possis in bono stare. **O**mnes fragiles sumus
sed tu neminem fragiliorem teipso tenebis.

De doctrina veritatis. Capm. iiii.

Elix quem veritas per se docet non per figu
ras et voces transientes: sed sicuti se habet. **N**o
stra opinio et noster sensus sepe nos fallit: et modicus
videt. **Q**uid prodest magna cauillatio de occultis
et obscuris rebus: de quibus nec arguemur in iudi
cio quia ignorauimus. **G**randis insipientia quod ne
glectis vtilibus et necessariis: vltro intendimus cu
riosis et vanis. **O**culos habentes non videmus.
At quid cure nobis de generibus et speciebus: **C**ui
eternū verbum loquitur: a multis opinionibus expedi
tur: ex vno verbo omnia et vnū loquuntur omnia et hoc
est principium quod et loquitur nobis. **N**emo sine illo
intelligit: aut recte indicat. **C**ui omnia vnum sunt et
omnia ad vnū trahit: et omnia in vno videt: potest sta
bilis corde esse et in deo pacificus permanere. **V**e
ritas deus fac me vnū rectū in caritate perpetua. **L**e
det me sepe multa legere et audire. **I**n te est totum
quod volo et desidero. **L**aceant omnes doctores sileant

vnuerse creature in conspectu tuo tu michi loque-
 re solus. **Q**uanto aliquis magis vnitus sibi et inte-
 rius simplicatus fuerit: tanto plura et altiora sine
 labore intelligit quia desuper lumen intelligentie
 accipit. **D**urus simplex et stabilis spiritus in mul-
 tis operibus non dissipatur: quia omnia ad dei hono-
 rem operatur et in se ociosus ab omni propria exquisitio-
 ne esse nititur. **Q**uis te magis impedit et molestat
 quam tu immortificata affectio cordis. **B**onus et deu-
 tus homo opera sua prius intus disponit: que foris
 agere debet. **N**ec illa trahunt eum ad desideria viciose
 inclinationis: sed ipse inflectit ea ad arbitrium res-
 cte rationis. **Q**uis habet fortius certamen quam qui ni-
 titur vincere seipsum? **E**t hoc deberet esse negotium
 nostrum vincere videlicet seipsum et quotidie seipso for-
 tiore fieri: atque in melius aliquid perficere. **D**is per-
 ectio in hac vita quidam imperfectionem sibi habet an-
 nexam: et omnis speculatio nostra quidam caligine non
 caret. **H**umilis tui cognitio certior via est ad deum quam
 profunde scientie inquisitio. **N**on est culpanda scientia
 aut quelibet simplex rei noticia: que bona est in se
 considerata et a deo ordinata: sed preferenda est sem-
 per bona conscientia et virtuosa vita. **Q**uia vero
 plures magis student scire quam bene viuere: ideo se-
 pe errant: et pene nullum vel modicum fructum ferunt.
Si tantam adhiberent diligentiam ad extirpanda
 vitia et virtutes inserendas sicut ad mouendas que-
 stiones: non fierent tanta mala et scandala in popu-
 lo nec tanta dissolutio in cenobis. **C**erte aduenien-
 te die iudicii non queretur a nobis quid legimus: sed
 quid fecimus nec quam bene diximus: sed quam religiose

viximus. **P**temichi ubi sunt modo omnes illi docti
 ministri et magistri/ quos bene nouisti. dum adhuc vi
 uerent et in studiis florent. Jam eorum preben
 das alii possident/ et nesciunt de eis cogitare.
In vita sua aliquid videbantur et modo de illis ta
 cetur. **Q**uod cito transit gloria mundi. **E**tiam vita
 eorum scientie ipsorum concordasset. tunc bene su
 didissent et legissent. **Q**uam multi perierunt per ueram
 scientiam in hoc seculo/ qui per incurrunt de dei ser
 uitio. et quia magis eligunt magni esse quam humiles
 ideo euanescent in cogitationibus suis. **V**ere mas
 gnus est qui magnam habet caritatem. **V**ere mas
 gnus est qui in se paratus est/ et pro nichilo omne
 culmen honoris ducit. **V**ere prudens est qui omnia
 terrena arbitratur ut stercora/ et christum lucrifas
 ciat. et vere bene doctus est/ qui dei voluntatem fac
 cit/ et suam voluntatem relinquit.

De prudentia in agendis

Cap. lxxx.

Non est credendum omni verbo nec insinuatui
 sed caste et longanimiter res est secundum deum
 ponderanda. **E**t totipdolor sepe malum facilius quam
 bonum de alio creditur et dicitur ita infirmi sumus.
Sed perfecti viri non facile credunt omni enarra
 ranti. quia sciunt infirmitatem humanam ad mas
 lum procliuam et in verbis satis labilem. **M**agna
 sapientia est non esse precipitem in agendis nec pti
 niter in propriis sensibus stare. **A**d hanc etiam perti
 net/ non quibuscumque hominum verbis credere/ nec aus
 dito vel credita mori ad aliorum eures effundere.
Cum sapiente et conscientioso viro consilium habe
 et quere potius a meliore insinui/ quam tuas adinuentiones

nes sequi. **B**ona vita facit hominē sapientē secun-
dum dēū: et expertum in multis. **Q**uāto quis in se
humilior fuerit et deo subiēctor: tanto in omnibus
erit sapientior et pacatior.

De lectione sanctarū scripturarum **Cōm. v.**

Veritas est in scripturis sanctis querenda: non
eloquentia. **O**mnis scriptura sacra eo spiritu
debet legi quo facta est. **Q**uerere potius debemus
utilitatē in scripturis q̄ subtilitatem sermonis. Ita
libēter deuotos et simplices libros legere debem⁹:
sicut altos et p̄suados. **N**on te offendat auctoritas
scribentis: virum parue vel magne litterature fue-
rit: sed amor pure veritatis te trahat ad legēdum.
Non queras quis hoc dixerit: sed quid dicatur atq̄
de. **H**omines transeunt sed veritas domini manet
in eternum. **S**ine personarum acceptiōe variis mo-
dis loquitur nobis de⁹. **C**uriositas nostra sepe nos
impedit in lectiōe scripturarum: cum volumus in-
telligere et discutere vbi simpliciter esset transeun-
dum. **S**i vis profectū haurire: lege humiliter sim-
pliciter et fideliter: nec vnq̄ velis habere nomē sciē-
tie. **I**nterroga libenter et audi tacens verba sancto-
rum: nec displiceāt tibi parabole seniorum: sine cau-
sa enim non profertuntur.

De inordinatis affectionibus. **Cōm. vi.**

Clandocunq; homo aliquid inordinate appe-
tit: statim in se inquietus fit. **S**uperbus et au-
rus nunq̄ quiescunt. **P**auper et humilis spiritu in
multitudine pacis conuersantur. **H**omo qui necdū
perfecte in se mortuus est: cito tentatur et vincit⁹
tur in paruis et vilibus rebus. **I**nfirmus spiritu

quodāmodo adhuc carnalis et ad sensibilia incli-
natus difficulter se potest a terrenis desideriis ex to-
to abstrahere. Et ideo sepe habet tristitiam cum se sub-
trahit. leniter etiam indignatur si quis ei resistit. Si
autem persecutus fuerit quod concupiscit: statim ex rea-
ti conscientie grauatur: quia secutus est passionem suam
que nichil inuat ad pacem quam quesitum. Resisten-
do igitur passionibus inuenit vera pax cordis: non
autem seruando eis. Non est ergo pax in corde ho-
minis carnalis: non in homine extertoribus dedi-
to: sed in seruido spirituali.

De vana spe et electione fugienda. Rom. vii

Unus est qui spem suam ponit in hominibus aut
in creaturis. Non te pudeat aliis seruire amo-
re iesu christi et pauperem in hoc seculo videri. Non
stes super teipsum: sed in deo spem tuam constitue. Fac
quod in te est et deus aderit bone voluntati tue. Non
confidas in tua scientia: vel cuiusquam astutia viuens: sed
magis in dei gratia: qui adiuvat humiles et de se pre-
sumentes humiliat. Ne glorieris in diuitiis si adsunt
nec in amicis quia potentes sunt: sed in deo qui omnia
prestat: et seipsum super omnia dare desiderat. Non te ex-
tollas de magnitudine vel pulcritudine corporis quam
modica infirmitate corrumpit et defecit. Non pla-
ceas tibiipsum de abilitate aut ingenio tuo ne displiceas
deo: cuius totum est quicquid boni naturaliter
habueris. Non te reputes aliis meliorem ne forte cor-
am deo deterior habearis qui scit quid est in homine
Non superbas de operibus bonis: quia aliter sunt iudi-
cia dei quam hominum: cui sepe displicet quod hominibus pla-
cet. Si aliquid boni habueris: crede de aliis melius

ra/ut humilitatē conserues. Non necet si omnibus
te supponas/nocet aut plurimū si vel vni te prepos
nas. Iugis pax cum humili/in corde autem super
bi zelus et indignatio frequens.

De cauenda nimia familiaritate. *Cap. viii.*

Non omni homini reueles cor tuum/sed cū sa
pientie timente deū age causam tuam. Cum
iuuenibus et extraneis rarus eslo. Cum diuitibus
noli blandiri/et coram magnatis non libenter op
pareas. Cū humilibus et simplicibus/cū taceris et
morigeratis sociare/et que edificationis sunt pira
cta. Non sis familiaris alicui mulieri/sed in cōmu
ni omnes bonas mulieres deo cōmenda. Soli deo
et angelis eius opta familiaris esse/et hominū nos
ticiam deuota. Caritas habenda est ad omnes sy fa
miliaritas nō expedit. Quandoq; accedit vt perso
na ignota ex bona fama luceat/cuius tñ p̄sentia
oculis intuitum obfuscat. Putamus alicui alius
placere ex coniunctione nostra et incipimus magis
displicere ex morū improbitate in nobis cōsiderata.

De obedientia et subiectione. *Cap. ix.*

Valde magnum est in obedientia stare/sub pre
lato viuere/et sui iuris non esse. Multo iustus
est stare in subiectione q̄ in prelatura. Multi sunt
sub obedientia magis ex necessitate q̄ ex caritate
et illi penam habent et leuiter minurant nec li
bertatē mentis acquirunt nisi ex toto corde ppter
deū se subiciant. Curre hic vel ibi nō inuenies cūle
tem nisi in humili subiectione sub prelati regimine
Imaginatio locorū et mutatio multos sefellit. Pes
rum est q̄ vnusquisq; libenter agit pro sensu suo et

Inclinat ad eos magis qui secū sentīst. Sed si de⁹
est inter nos: necesse est vt relinquamus etiā quāq;
nostrū sentire ppter bonum pacis. Quis est ita sa-
piēs qui oīa plene scire potest? Ergo noli nimis in
sensu tuo confidere: s; velis etiā libenter aliorū sen-
sum audire. Si bonū est tuū sentire: et hoc ipz ppter
deū dīmīttis et aliū sequeris magis exinde pficies.
Audīui enī sepe: securius esse audire et accipere con-
siliū q̄ dare. Potest enī cōfigere vt bonū sit vniūz
cuiusq; sentire: sed nolle aliis acquiescere cū id ras-
tio aut causa postulat signum est supbie et p̄tinacie.

De cauenda supfluitate verborum Ep̄m. x.

Quas tumultum hominū quātū potes mult-
um enī impedit tractatus seculariū gestorum
etiā si simplici intentione proferantur. Cito enī
inquinamur v̄anitate et captiuamur. velle me plu-
ries tacuisse et inter homines nō fuisse. Sed quare
tā libēter loquimur et inuicē fabulamur: cū tñ raro
sine lesione consciētie ad silentiū redim⁹ ideo tā li-
bēter loquimur quia p̄ mutuas locutiones ab inui-
cem consolari querimus et cor diuersis cogitationi-
bus fatigari optam⁹ reuelare. Et multū libēter de
his q̄ multū diligim⁹ vel cupimus/vel q̄ nobis con-
traria sentim⁹ libet loqui et cogitare. Sed prothodo-
lor sepe inaniter et frustra. Nā hec exterior solatio
interioris et diuine solatiōis nō modicū detrimen-
tum est. Ideo vigilandū est et orandū/ne tēp⁹ ociose
transcat. Si loqui licet et expedit q̄ edificabilia sunt
loquere. Valus vsus et negligentia pfectus nostri
multum facit ad incustodiam oris nostri. Quat ra-
men nō parum ad profectum spiritalē deuota spi-

ritualium rerum collatio maxime ubi pares animo
et spiritu in deo sibi sociantur.

De pace acquirenda et zelo perficiendi *Cap. xi.*

Multam possemus pacem habere: si non velle
mus nos cum aliorum dictis et factis que ad no
stram cruciam non spectant occupare. Quomodo po
test ille diu in pace manere qui alienis curis se in
termiscet: qui occasiones forissecus querit: qui parum
vel raro se intrinsecus colligit. **B**eati simplices: quo
niam multam pacem habebunt. Quare quidam san
ctorum tam perfecti et contemplativi fuerunt. Quia
omnino seipsos mortificare ab omnibus terrenis desis
deriis studuerunt et ideo totis medullis cordis deo
inherere atque libere sibi vacare potuerunt. Nos qui
dem nimium occupamur propriis passionibus: et de
transitoriis nimis sollicitamur. **R**aro etiam unum vel
cum perfecte vincimus: et ad quotidianum profectum non
accendimur: ideo frigidi et tepidi remanemus. **S**i
essemus nobis ipsis perfecte mortui: et interiori mini
me implicati: tunc possemus etiam divina sapere et de
celesti contemplatione aliquid experiri. **C**orum et
maximum impedimentum est: quia non sumus a passio
nibus et concupiscentiis liberi: nec perfectam sancto
rum viam conamur ingredi. **Q**uando etiam modicum
adversitatis occurrat: nimis cito desicimur et ad ha
manas consolationes conuertimur. **E**t niteremur
sicut viri fortes stare in prelio perfecti auxilium domini vi
deremus super nos de celo. **I**pse enim certantes et de
gratia sua sperantes paratus est adiuuare: qui no
bis certandi occasiones procurat ut vincamus. **S**i
tantum in istis exterioribus observamus perfectam re

Uisionis ponimus cito finē habebit deuotio nostra
 Sed ad radicē securim ponamus ut purgati a pas-
 sionibus pacificā mentē possideamus. Si oī anno
 unum vitium extirparemus: cito viri perfecti efficere-
 mur. Sed modo ecōtrario sepe sentimus ut mello-
 res et puriores in initio conuersionis nos fuisse in-
 ueniamus q̄ post multos annos p̄fessiōis. Feruor
 et profectus noster quotidie deberet crescere s; nūc
 pro magno videtur si quis primi feruoris partem
 posset retinere. Si modicā violentiā faceremus in
 principio tunc postea cūcta possemus facere cum le-
 uitate et gaudio. Graue est assueta dimittere s; gra-
 uis est contra propriā volūtatē ire. Sed si nō vin-
 cis parua et leuia: qm̄ superabis difficiliora? Resiste
 in principio inclinationi tue et malā desiste consue-
 tudinē ne forte paulatim ad maiore te ducat diffi-
 cultatē. Si aduerteres quantā tibi pacē et aliis le-
 titiam faceres teipsum bene habendo: puto q̄ soli-
 citior esses ad spiritualem profectum.

De vilitate aduersitatis

Ep̄m. xii.

Bonum est nobis q̄ aliquando habemus alio-
 quas grauitates et contrarietates quia sepe ho-
 minem ad cor reuocant quatenus se in exilio esse
 cognoscat: nec spem suam in aliqua re mundi po-
 nat. Bonū est q̄ patiamur quandoq; contradictio-
 nes et q̄ male et imperfecte de nobis sentiat etia si
 bene agimus et intendimus. Ista sepe iuuat ad hū-
 militatē et a vana gloria nos defendunt. Tūc enim
 melius interiorē testē deū querimus quando foris
 vilipendimur ab hominibus et nō bene nobis creditur.
 Ideo deberet se homo in deo totaliter firmare: ut

non esset ei necesse multas consolationes querere. Quando homo bone voluntatis tribulat vel tentatur aut malis cogitationibus affligitur: tunc desit sibi magis necessariū intelligit sine quo nichil boni se posse deprehendit. Tunc etiā tristatur: gemit et orat pro miseriis quas patitur. Tunc sedet et diutius vivere: mortē optat inuenire ut possit dissolui et cum christo esse. Tunc etiam bene aduertit perfectam securitatem et plenam pacem in mundo non posse constare.

De tentationibus resistendis. *Cap. xlii.*

Quādiu in mundo viuimus sine tribulatione et tentatione esse nō possumus. Unde in Job scriptum est. Tentatio est vita hominis super terram. Ideo vnusquisq; sollicitus esse deberet circa tentationes suas et vigilare in orationibus ne dyabolus locum inueniret decipiēdi: qui nunq̄ dormitat: sed circuit querens quem deuoret. Nemo tam perfectus est et sanctus qui non habeat aliquando tentatiōes et plene eis carere non possumus. Sunt tamen tentationes homini sepe valde utiles licet molestie sint et graues: quia in illis homo humiliatur purgatur et eruditur. Omnes sancti per multas tribulationes et tentationes transierunt et profecerunt. Et qui bene tentationes suslinere nequinerunt reprobi facti sunt et defecerunt. Non est aliquis ordo tā sanctus nec locus tam secretus ubi non sint tentationes vel aduersitates. Non est homo securus a tentatiōibus totaliter q̄ diu vixerit: quia in nobis est vnde tentamur ex quo in concupiscentia nati sumus. Vna tentatione seu tribulatione recedente

alia superuenit et semper aliquid ad patiendum habes-
 binus. Nam boni felicitatis uoluntate perdidimus.
 Alii querunt tentationes fugere: et grauius inci-
 dunt in eas. Per solam fugam non possumus vincere
 sed per patientiam et ueram humilitatem omnibus hosti-
 bus efficimur fortiores. Qui tantummodo exterius
 declinat nec radicem euellit parum proficiet: im-
 mo citius ad eum tentationes rediunt et peius sen-
 tient. Paulatim et per patientiam cum longanimitate
 deo iuuante melius superabis: quia cum duricia et
 importunitate propria. Sepius accipe consilium in
 tentatione et cum tentato noli duriter agere sed con-
 solationemingere sicut tibi optares fieri. Initium
 omnium malorum tentationum incostantia animi et par-
 ua ad deum confidentia quia sicut nauis sine guber-
 naculo hinc inde a fluctibus impellitur ita homo re-
 missus et suum propositum deserens varie tentatur.
 Ignis probat ferrum et tentatio hominem iustum. Hec
 scimus sepe quid possumus sed tentatio aperit quod
 sumus. Vigilandum est tamen precipue circa initium
 tentationis quia tunc facilius hostis vincitur si
 ostium mentis nullatenus intrare sinitur sed extra
 lumen statim ut pulsauerit illi obuiatur. Unde qui-
 dam dixit. Principis obsta sero medicina para-
 tur. Cum mala per longas conualuere moras. Nam
 primo occurrit menti simplex cogitatio deinde for-
 tis imaginatio postea delectatio et motus prauus
 et assensus. Sicque paulatim ingreditur hostis ma-
 lignus ex toto dum illi non resistitur in principio.
 Et quanto diutius quis ad resistendum torquetur
 tanto in se quotidie debilior fit et hostis cons-

nota

tra eum potentior. **Q**uidā in principio conuersio-
nis sue grauiores tentationes patiuntur quidā autē
in fine: quidā vero quasi per totā vitā suā male ha-
bent. **N**onnulli satis leuiter tentantur secundū diuine
ordinationis sapientiā et equitatē: qui statim et me-
rita hominū pēnant et cuncta ad electorū suorū salu-
tem preordināt. **I**deo nō debem⁹ desperare cū tē-
tamur: sed eo feruēti⁹ deū exorare. quaten⁹ nos in
omni tribulatione dignetur adiungere. qui utiq; se-
cundū dictū pauli talē faciet cū tentatione prouen-
tum: ut possimus sustinere. **H**umiliemur ergo aīas
nostras sub manu dei in omni tentatione et tribu-
latione: quia humiles spiritu saluabit et exaltabit.
In tentationibus et tribulationibus probat⁹ homo
quantū profecit et ibi maius meritū existit: et virtus
melius patescit. **N**ec magnū est: si homo deuot⁹ sit
et feruidus cū gravitatē nō sentit: sed si tēpē aduersi-
tatis patienter se sustinet: spes magni pfectus erit.
Quidam a magnis tentationibus custodiuntur et
in paruis quotidianis sepe vincuntur. ut humilias
ti nunq̄ de seipsis in magnis confidant qui in tam
modicis infirmantur.

De temerario iudicio: vltando **Com. xliii.**

Ad te ipsum oculos reflecte: et aliorum facta co-
nsidera et iudicare. **I**n iudicando alios homo frus-
trā laborat: sepius errat: et leuiter peccat. **S**eipm
vero iudicando et discutiendo semper fructuose la-
borat. **S**icut nobis res cordi est: sic de ea frequen-
ter iudicamus. **N**am verum iudicium propter pri-
uātū amorē facili⁹ perdimus. **S**i deus semp esset
pura intētio nostri desiderii: nō tā facili⁹ turbare

mur pro resistentia sensus nostri. Sed sepe aliquid
ab intra latet vñ etiam ab extra cōcurrit: quod nos
etiā pariter trahit. Multi occulte seipsos querūt in
rebus quas agunt ⁊ nesciunt. Vident etiā in bona
pace stare: quando res pro eorū velle fiunt ⁊ sentire
Si autē aliter sit q̄ cupiūt cito mouent⁹ ⁊ tristes fiūt
Propter diuersitatē sēsui ⁊ opinionū satis frequē
ter oriūtur dissensiones inter amicos ⁊ cines inter
religiosos et deuotos. Antiqua p̄suetudo difficil
ter relinquitur ⁊ vltra proprium videre nemo libē
ter ducitur. Si rationi tue magis inniteris vel ins
dūstie q̄ virtuti subiectiue iesu christi raro et tarde
eris homo illuminatus: quia deus vult nos sibi per
fecte subici ⁊ omnē rationē per inflammatū amor
em transcendere.

De operibus ex caritate factis.

Cōm. xv.

No nulla re mundi et pro nullius hominis vl
lectione aliquid malū est faciendum: sed pro
utilitate tantū indigentis opus bonum aliquñ inter
mittendum est aut etiam pro meliori mutandum.
hoc enī facto opus bonū nō destruit⁹: sed in melius
cōmutatur. Sine caritate opus externū nichil pro
dest quicquid autē ex caritate agit⁹ q̄tūcūq; etiam
parū sit ⁊ despectū totū efficit fructuosū. Magis
siquidē deus pensat ex quanto quis agit: q̄ quātū
quis facit. Multū facit qui multū diligit. Multum
facit qui rem bene facit. Bene facit qui magis cōi
tat⁹ q̄ sue voluntate seruit. Sepe videt⁹ esse caritas
⁊ est magis carnalitas: qz carnalis inclinatio: pro
pria voluntas: spee retributionis: affectus cōmodi
tatis raro abesse volunt. Qui verā et perfectā carē

ritatē habet/in nulla re seipm querit/sed dei solum
modo gloriā in oībus fieri desiderat. **N**ulli etiā in
uidet/quia nullū priuatū gaudium amat nec in se
ipso vult gaudere/sed in deo sup oīua bona opat
beatificari. **N**amini aliquid boni attribuit/s; tota
liter ad deū refert/a quo fontaliter oīua procedūt
in quo finaliter omnes sancti fruiblitter quiescunt
Qui scintillā haberet vere caritatis/profecto oīa
terrena sentiret plena fore vanitatis.

De sufferentia defectuum aliorū *Lpm. xvi.*

Que homo in se vel in aliis emendare non vas
ter ordinet. **C**ogita quia forte sic melius est p tua
probatione et patientia/ sine qua non sunt multum
ponderanda merita nostra. **D**ebes tamen pro tali
bus impedimentis/ supplicare vt deus tibi dignet
subuenire et possis benigne portare. **S**i quis semel
aut bis admonitus nō acquiescit/noli cū eo contē
dere/sed totū deo cōmitte/ vt fiat voluntas eius et
honor in oībus seruīs suis/q; scit bene mala in bo
num conuertere. **S**tude patiens esse in tolerando
aliorū defectus et qualescūq; infirmitates quia et tu
multa habes que ab aliis oportet tolerari. **S**i non
potes te talē facere qualem vis/quomodo poteris
aliū habere ad tuū beneplacitū? **L**ibenter habes
mus alios pfectos et tñ proprios non emendamus
defectus **N**olumus q; alii stricte corrigantur et ipsi
corrigi nolumus. **P**rospicet larga aliorū licentia et
tñ nobis notamus negari quod petimus. **A**llos re
stringi p statuta volumus et ipsi nullatenus patis
mur amplius cohiberi. **S**ic ergo patet q; raro pro

alium sicut nos ipsos pensamus. Si essent omnes perfecti/quid tunc haberemus ab aliis pro deo parti. Hunc autem deus sic ordinavit/ ut discamus alter alterius onera portare. quia nemo sine defectu/ nemo sine onere/ nemo sibi sufficiens/ nemo sibi satis sapiens/ sed oportet nos invicem portare/ invicem consolari pariter adjuvare instruere et admonere. Quante autem virtutis quisque fuerit/ melius patet occasione aduersitatis. Occasiones namque hominem fragilem non faciunt/ sed qualis sit ostendunt.

De monastica vita

Cpm. xvii.

Oportet ut discas te ipsum in multis frangere/ si vis pacem et concordiam cum aliis tenere. Non est paruum in monasteriis vel in congregatione habitare/ et ibi sine querela conversari et usque ad mortem fidelis perseverare. Beatus quidem qui ibi bene vixit/ et feliciter consummavit. **¶** Si vis debite stare et proficere teneas te tanquam exilem et peregrinum super terram. Oportet te stultum fieri propter christum/ si vis religiosam ducere vitam. Habitatio et ictus ramodici conferunt/ sed mutatio morum et integra mortificatio passionum verum facit religiosum. Qui aliud querit quam pure dei et anime sue salutem/ non inveniet nisi tribulationem et dolorem. Non potest etiam diu stare pacificus/ qui non nititur esse minimus/ et omnibus subiectus. Ad serviendum venisti non ad regendum. Ad patiendum et laborandum scias te vocatum/ non ad ociosum vel fabulandum. Hic ergo probantur homines sicut aurum in fornace. Hic nemo potest stare nisi ex toto corde se voluerit propter deum humiliate.

De exemplis sanctorū patrū. Cōm. xviii.
Istare sanctorū patrū viuīda exempla: in quibus vera perfectio refulsit et religio et videbis quod modicum sit et pene nichil quod nos agimus. Neū quid est vita nostra si illis fuerit comparata? Sancti et amici christi dñō seruerūt in fame et siti: in frigore et nuditate: in labore et fatione: in vigiliis et ieiunis: in orationibus et sanctis meditationibus in persecutionibus et opprobriis multis. Quod multas et graues tribulationes passi sunt: apostoli/martyres/confessores/virgines: et reliqui oēs qui christi vestigia voluerunt sequi. Nam animas suas in hoc mundo oderunt: vt in eternam vitam eas possiderent. Quod strictā et abdicatā vitā sancti patres in heremo duxerunt: quod longas et graues temptationes protulerunt: quod frequenter ab inimico verati sunt: quod crebras et feruidas orationes deo obtulerunt: quod rigidas abstinentias pegerunt: quod magnū zelū ad feruorē ac spiritualē profectū habuerunt: quod forte bellū aduerūs edomationē victorū gesserunt: quod purā et rectā intentionem ad deū tenuerūt. Per diē laborabant et noctibus orationi diuine vacabāt: quod laborando ab oratione mentali minime cessarent. Omne tēpus vtiliter expēdebant omis hora ad vacandū deo breuis videbāt et pre magna dulcedine contēplationis etiā obliuioni tradebāt necessitas corporalis refectionis. Nibis diuitiis dignitatibus/honoribus/amicis et cognatis renūciabāt: nil de mundo habere cupiebant: vix necessaria vix te sumebant: corpori seruire etiā in necessitate volebant. Pauperes igit erāt rebus terrenis: sed di-

nites valde in gratia et virtutibus. Foris egebant
sed intus gratia et consolatione diuina reficieban-
tur. Vnde erant alieni sed deo proximi ac fami-
liares amici. Tibi ipsis videbantur tanquam nichili et
huic mundo despecti: sed erant in oculis dei precio-
si et electi. In vera humilitate stabant: in simplici
obedientia vivebant: in caritate et patientiaambu-
bant: et ideo quotidie in spiritu proficiebant: et ma-
gnam apud deum gratiam obtinebant. **N**ati sunt
in exemplum omnibus religiosis: et plus prouoca-
re nos debent ad bene proficiendum: quam tepidorum
numerus ad relaxandum. **Q**uāto feruor om-
nium religiosorum in principio sue sancte institu-
tionis fuit. **Q**uanta deuotio orationis: quanta
emulatio virtutis: quam magna disciplina viguit quā-
ta reuerentia et obedientia sub regula magistri in
omnibus effloruit. **R**estantur adhuc vestigia dere-
lictā quam vere viri sancti et perfecti fuerint qui tam stre-
nue militantes mundum suppeditaueunt. **I**am mas-
gnus putatur si quis transgressor non fuerit: si quis
quod accepit cum patientia tolerare potuerit. **O**b te-
poris et negligentie status nostri quam cito decli-
namus a pulchro feruore: et iam sedet vivere pre-
lassitudine et tempore. **U**tinam in te penitus non dor-
miret profectus virtutum: qui multa sepius exem-
pla vidisti deuotorum.

De exercitiis boni religiosi

Capitulum xix.

Quia boni religiosi omnibus virtutibus pollere
debet: ut sit talis intus: qualis videtur hos-
tibus exterius et merito multo plus debet esse
intus quam quod cernit foris: quia inspector noster est

quem summo opere reuereri debemus ubicumque fuerimus et tanquam angelus in conspectu eius mundi incedere. **O**mnino die renouare debemus propositum nostrum et ad feruorem nos excitare quasi hodie primum ad conversionem venissemus atque dicere. **A**diuuame domine deus meus in bono proposito et sancto seruitio tuo: et da michi nunc hodie perfecte incipere quia nihil est quod hactenus feci. **S**ecundum propositum nostrum cursus profectus nostri et multa diligentia opus est bene perficere volenti: quia si fortiter proponens sepe deficit: quid ille qui raro aut minus fixe aliquid proponit? **R**ariis tamen modis contingit desertio propositi nostri: et levis ommissio exercitiorum vitæ sine aliquo dispendio transit. **I**ustorum propositum in gratia dei potius quam in propria sapientia pendet: in quo et semper confidunt quicquid arripiunt. **N**am homo proponit: sed deus disponit: nec est in homine via eius. **S**i pietatis causa aut fraterne utilitatis proposito quandoque consuetum omittitur exercitium: facile postea poterit recuperari. **S**i autem reus dolo autumini aut negligentia facilliter relinquitur: satis culpabile est et nocivum sentietur. **C**onemur quantum possumus: adhuc leuiter deficimus in multis. **S**emper tamen aliquid certi proponendum est: et illa precipue que amplius nos impediunt. **E**xteriora nostra et interiora pariter nobis scrutanda sunt et ordinanda: quia utraqque expediunt ad profectum. **S**i non continue te vales colligere: saltem interdum et ad minus semel in die mane videlicet aut vespere. **M**ane propone: vespere discute mores tuos qualis hodie fuisti in verbo opere et cogitatione: quia in his sepius forsitan deus

offendisti et proximum. Accingete sicut vir contra
 dyabolicas nequitias: frena gulam et omnem car
 nis inclinationem facilius frenabis. Nunquid sis ex
 toto ociosus: sed aut legens aut scribens aut orans
 aut meditans aut aliquid utilitatis pro comuni la
 borans. Corporalia exercitia discrete sunt agenda
 nec omnibus equaliter assumenda. Ene commu
 nis non sunt. non sunt foris ostendenda: nam in se
 creto tutius exercentur privata. Cauendum tamen
 ne piger sis ad communia et ad singularia promp
 tior: sed expletis integre et fideliter debitis et in
 iunctis: si iam ultra vacat: redde te tibi prout deu
 o tua desiderat. Non possunt omnes habere vnu
 exercitium: sed aliud isti/aliud illi magis deseruit.
 Etiam pro temporum congruentia diuersa plas
 cent exercitia quia alia in festis/alia in feriatis ma
 gis sapiunt diebus. Aliis indigemus tempore ten
 tationis et aliis tempore pacis et quietis. Aliis cum
 tristamur libet cogitare/et aliis cum leti in domo
 no fuerimus. Circa principalia festa reuocanda
 sunt bona exercitia et sanctorum suffragia seruena
 tius imploranda. Ne si festo in festum proponere de
 bemus quasi tunc de hoc seculo migraturi simus
 et ad eternum festum peruenturi. Ideoque sollicite
 nos preparare debemus in deuotis temporibus et
 deuotius conuersari/atque omnem obseruantiam
 strictius custodire tanquam in breui premium laboris
 nostri a deo percepturi. Et si dilatum fuerit creda
 mus nos minus bene preparados atque indignos tam
 te adhuc glorie/que reuelabitur in nobis tempore presen
 tito/et studeamus nos melius ad exitum preparare

Beatus seruus ait euangelista lucas quē cū venes-
rit dñs inuenerit vigilantem. Amen dico vobis sup
omnia bona sua constituet eum.

De amore solitudinis et silentii. **Cpm. xx.**

Quere aptum tēpus vacandi tibi et de beneficiis
dei frequēter cogita. Relinque curiosa. Tales
perlege materias que compūctionē magis prestāt
q̄ occupationem. Si te subtraxeris a superfluis lo-
cutionibus et ociosis circutionibus necnon a noui-
tatibus et rumoribus audiendis: inuenies tempus
sufficiens et aptum pro bonis meditationibus in-
sistendis. Maximi sanctorum humana conditio
ubi poterant vitabant: et deo in secreto viuere elige-
bant. Dixit quidam. Quotiens inter homines fui
minor homo redit. Hoc quippe sepius experimur
quando diu confabulamur. Facilius est omīno ta-
cere: q̄ verbo nō excedere. Facili⁹ est domi latere
q̄ foris se posse sufficienter custodire. Qui igit iten-
dit ad interiora et spūalia peruenire: oportet eum
cū iesu a turba declinare. Nemo secure apparet ni-
si qui libenter latet. Nemo secure preest: nisi qui li-
benter subest. Nemo secure precipit: nisi q̄ libenter
obedire didicit. Nemo secure gaudet nisi qui bone
conscientie testimonium habet. Nemo secure loq̄-
tur: nisi qui libenter tacet. Semper tñ sanctorū se-
curitas plena timoris dei exstitit. Hec eo min⁹ soli-
tati et humiles in se fuerūt quia magnis virtutibus
et gratia emicuerunt. Prauorū aut securitas ex sup-
bia et presumptione orit: et in fine in deceptione sui
vertitur. Nūq̄ p̄mittas tibi securitatē in hac vita:
quis bonus videaris xenobita aut deuot⁹ heremi

Nota

Nota

ta. **S**epe meliores in estimatiōe hoīm graui⁹ per-
 citati sunt propter suam nimīā cōfidentīā. **E**nde
 multis vtius est vt non penitus tentationib⁹ ea
 reant: s; sepius impugnent: ne nimium securi sint
 ne forte in superbiā eleuent: ne etiam ad exteriores
 consolationes licentius declinent. **Q**ui nūq̃ trās-
 sitoriā leticiā quereret/qui nūq̃ cum mīdo se occu-
 parer: q̃ bonā consciētiā seruaret? **Q**ui oēm va-
 nam solitudinē amputaret: et dītaxat salutaria
 ac diuina cogitaret et totā spem suā in deo cōstitu-
 ret: q̃ magnā pacē et quietē possideret? **N**emo di-
 gnus est et celesti cōsolatione: nisi diligenter se exer-
 cuerit in sancta cōpunctione. **S**i vis corde tenus cō-
 pūgi: intra cubit⁹ tuū et excludere tumultus mundi
 sicut scriptum est. **I**n cubilib⁹ vestris compūgimur
 ni. **I**n cella inuenies quod deforis sepius amittes.
Cella cōtinuata dulcessit: et male custodita redium
 generat. **S**i in pīcipio cōuersionis tue bene eam
 icolueris et custodieris erit tibi postea dilecta ami-
 ca et gratissimū solatiū. **I**n silentio et quiete p̃ficit
 anima deuota et discit abscondita scripturarū. ibi
 inuenit fluentia lacrimarū: quibus singulis noctib⁹
 se lauet et mundetur conditori suo tāto familiarior
 fiat: quanto longius ab oī seculari tumultu degit.
Qui ergo se abstrahit a notis et amicis: appropin-
 quabit illi deus cū āgellis sanctis. **M**elius est late-
 re et sui curam agere: q̃ se neglecto signa facere.
Laudabile est homini religioso raro foras ire fuge-
 re videri: nolle etiā homīes videre. **Q**uid vis vide-
 re quod nō licet habere? **T**ransit mundus et concu-
 piscētia eius. **T**rahūt desideria sēsualitatis ad spa-

ciandum: sed cum hora transierit / quid nisi gratia
tem conscientie / et cordis dispersionem importas?
Letus exitus tristem sepe reditum parit et leta vigi
lia serotina triste mane facit. **S**ic omne carnale
gaudium blande intrat / sed in fine mordet et perimit.
Quid potes alibi videre quod hic non vides? **E**cce
celum et terram et omnia elementa / nam ex istis omnia
sunt facta. **Q**uid potes alibi videre / quod visu po
test sub sole permanere? **E**redis te forsitan satiari
sed non poteris perungere. **S**i cuncta videres presen
tia / quid essent nisi visio vana? **L**ena oculos tuos
ad deum in excelsis / et ora pro peccatis tuis et negli
gentis. **D**imitte vana volis / tu autem intende illis qui
tibi precepit deus. **E**laude super te consilium tuum et voca
ad te iesum dilectum tuum. **N**one cur eo in cella quod non
inuenies alibi tantam pacem. **S**i non exisses nec quicquam
de rumoribus audisses / melius in bona pace perman
sisses. ex quo noua delectat aliquando audire / oportet
te exinde turbationem cordis tolerare. **11**

De compunctione cordis

1^a Epistola xxi.

Sis vis aliquid proficere conserva te in timore
dei / et noli esse nimis liber / sed sub disciplina co
hibe omnes sensus tuos nec inepte te tradas leticie.
Date ad cordis compunctionem / et inuenies deu
tionem. **C**ompunctio multa bona aperit / que dissolu
tione cito perdere consuevit. **M**irum est quod homo pos
sit unquam perfecte letari in hac vita / qui suum exilium
et tam multa pericula anime sue considerat et pena
sat. **P**ropter leuitatem cordis et negligentiam des
sectum nostrorum non sentimus anime nostre volo
res sed sepe vane ridemus quando merito flere de

beremus. **N**on est vera libertas nec bona leticia nisi
 si in timore dei cum bona conscientia. **F**elix qui abire
 cere potest omne impedimentum distractionis / et ad
 unionem se redigere sancte compunctionis. **F**elix qui
 a se abdicat quicquid conscientiam suam maculare po-
 test vel grauare. **C**erta viriliter consuetudo consuetu-
 dine vincit. **S**i tu scis homines dimittere ipsi te di-
 mittent tua facta facere. **N**on attrahas tibi res alio-
 rum nec te ipse causas maiorum. **H**abe semper oculum
 super te primum / et admoneas teipsum specialiter
 pro omnibus tibi dilectis. **S**i non habes fauorem hominum
 noli ex hoc tristari / sed hoc sit tibi graue / quia non ha-
 bes te satis bene et circumspecte sicut deceret dei seruum
 et deuotum religiosum conuersari. **V**tilius est sepe
 et securius / quam homo non habeat multas consolatio-
 nes in hac vita secundum carnem precipue tam-
 en quam diuinas non habemus / aut rarius sentimus
 nos in culpa sumus / quia compunctionem cordis
 non querimus / nec vanas et externas omnino abici-
 mus. **R**ecognosce te indignum diuina consolatio-
 ne sed magis dignum multa tribulatione. **Q**uando
 homo perfecte est perfectus tunc grauis et amarus est et
 torrens mundus. **B**onus homo sufficientem inuenit mate-
 riam dolendi et flendi. **S**ive enim se considerat siue de
 proximo pensat / scit quia nemo sine tribulatione hic
 uiuit. **E**t quanto strictius sese considerat / tanto amplius do-
 let. **M**aterie iusti doloris et interne compunctionis sunt
 peccata et uicia nostra / quibus ita inuoluti iacemus /
 ut raro celestia contemplari valeamus. **S**i frequen-
 ter de morte tua / quam de longitudine uite tue cogita-
 res / non dubium quin feruentius te emenda-

res. Si etiā futuras inferni siue purgatorii penas cordialiter ppenderes: credo q libēter laborē & dolorem sustineres et nichil rigoris formidares. quia ad cor ista non transeunt & blandimēta adhuc amamus ideo frigidi et valde pigri remanem⁹. sepe est inopia spiritus unde tā leuiter cōquerit miserum corpus. Ora igit humiliter ad dñz vt det tibi compunctōis spiritum & dic cū pphā. **Liba me domine pane lacrimarum & potum da michi in lacrimis in mensura.**

De cōsideratione hūane miserie Capm. xxii.

Miser es vbicūqz fueris & quicūqz te videris nisi ad deum te conuertas. quid turbaris quia non succedit tibi sicut vis & desideras? Quis est q̄ habet oīa secundum suam voluntatem? Nec ego nec tu/nec aliquis hominū super terrā? Nemo est in mundo sine aliqua tribulatione vel angustia: quous rex sit vel papa. Quis est qui melius habet: vti qz qui p deo aliqui pati valet. Dicunt multi imbecilles & infirmi. Ecce q̄ bonā vitam ille homo habet: q̄ diues / q̄ potens / q̄ excelsus / q̄ magn⁹ / q̄ pulcer. Sed attende ad celestia bona et videbis q̄ oīa ista temporalia nulla sūt / s; valde incerta & magis grauantia: quia nunq̄ sine sollicitudine & timore possident. Non est hoīs felicitas habere tēpalia ad abundantia s; sufficit ei mediocritas. Vere miseria est viuere sup terrā. Quāto homo voluerit eē spūalior: tāto p̄is vīta fit ei amari⁹ quia sērit melius & videt clarius humane corruptionis defect⁹. Nam comedere / bibere / vigilare / dormire / quiescere / laborare / & ceteris necessitatibus nature subiacere

tere: vere magna miseria est et afflictio homini de-
 uoto qui libenter esset absolutus et liber ab omni pec-
 cato. **M**alde enim grauiatur iterior homo necessitatis
 bus corporalibus in hoc mundo. **I**n propheta deu-
 terogatur quatenus liber ab istis esse valeat dicens.
 De necessitatibus meis erue me domine. **S**ed ut non co-
 gnoscentibus suam miseriam et amplius ut illis qui di-
 ligunt hanc miseriam et corruptibilem vitam. **N**am in tantum quod
 dam hanc amplectuntur: licet etiam vix necessaria las-
 borando aut medicando habeant: ut si hic possent
 sepius vivere de regno dei nichil curarent. **O** insani et
 infideles corde qui tam profunde in terris tacet ut nil
 nisi carnalia sapiant: sed miseri adhuc in fine graui-
 ter sentient quod vile et nichilum erat quod amauerunt.
Sancti autem dei et omnes deuoti amici christi non atten-
 derunt que carni placuerunt: nec que in hoc tempore flo-
 ruerunt sed tota spes eorum et intentio ad eterna bona
 anhelabat. ferebat totum desiderium eorum ad summa
 et inuisibilia ne amore visibilium traherentur ad infi-
 ma. **N**oli frater amittere confidentiam perficiendi ad
 spiritualia. adhuc habes tempus et horam. **Q**uare vis per-
 crassinare propositum tuum? **S**urge et in instanti incipe
 et dic. **N**unc tempus est facienda nunc tempus est pu-
 gnandi: nunc tempus aptum est emendandi. **Q**uanto
 male habes et tribularis tunc tempus est perueniendi.
Oportet transire per ignem et aquam antequam venias in re-
 frigerium. **N**isi tibi vim feceris: vitium non superabis
 quodiu istud fragile corpus gerimus: sine peccato esse
 non possumus nec sine tedio et dolore vivere. **L**ibenter
 haberem ab omni miseria et peccato quietem sed quia
 pro peccato perdidimus innocentiam amisimus etiam veram

beatitudinē. Ideo oportet nos tenere patientiā et
 dei expectare misericordiā donec transeat iniqui-
 tas hec et mortalitas absorbeat a vita. Quāta fra-
 gilitas humana que semp̄ prona est ad uicia. Hodie
 confiteris peccata tua: et cras iterum perpetrās cō-
 fessa. Hunc proponis cauere/et post horā agis qua-
 si nichil proposuisses. Merito ergo nosip̄os humi-
 liari possum⁹ nec vñ q̄ aliquid magni de nobis sen-
 tire/quia tam fragiles et instabiles sumus. Cito etiā
 potest perdi per negligentiam/quod multo labore
 vix tandem acquisitum est per gratiā. quid fiet de
 nobis adhuc in fine/qui tepescimus tā mane? Ne
 nobis si sic volumus declinare ad quietē quasi iam
 pax sit et securitas/cū necdum appareat vestigium
 vere sanctitatis in nostra cōuersatione. Unde op⁹
 esset quod adhuc iterū insisteremur/tāq̄ boni no-
 uitii ad mores optimos si forte spes esset de aliqua
 futura emendatione et maiori spiritali profectu.
De meditatione mortis. Cpm. xliii.

Ualde cito erit tecum hoc factum. vide aliter
 quomodo te habeas: hodie homo est et cras
 non comparet. Cum autem subleuus fuerit ab ocu-
 lis cito etiam transit a mente. O hebetudo et duris-
 cia cordis humani q̄ solum presentia meditat⁹ et fu-
 tura nō magis preuidet. Sic te in omni facto et co-
 gitatu deberes tenere/quasi statim esses mortu⁹.
 Si bonā conscientiā haberes/non multū mortē tis-
 meres. Melius esset peccata cauere/q̄ mortē fuge-
 re. Si hodie nō es paratus quō cras eris? Cras est
 dies incerta et quid scis si crastinū habebis? Quid
 prodest diu viuere quando tam parū emendamur

Ab longa vita non semper emendat / sed sepe culpa
magis auget. **U**tinam per unam diem bene essem
conuersari in hoc mundo. **M**ulti annos computant
conuersationis sed sepe paruus est fructus emendatio
nis. **S**i formidolosum est mori / forsitan periculo
sius est diutius viuere. **B**eatus qui horam mortis sue
semper ante oculos habet et ad moriendum se quoti
die disponit. **S**i vidisti aliquem hominem mori : cogita
quia et tu per eandem viam transibis. **C**um mane sue
riputa te ad vespertum non peruenturum. **V**espere au
tem facto mane non audeas tibi polliceri. **S**emper
ergo paratus esto et taliter viue ut nunquam te spara
tum mors inueniat. **M**ulti subito et improuise mor
iuntur. non hora qua non putat / filius hominis vetu
rus est. **Q**uando illa extrema hora venerit / multum
aliter sentire incipies de tota vita tua preterita / et
valde dolebis quod tam negligens et remissus fuisti.
Quam felix et prudens qui talis nunc nititur esse in vi
ta qualis optat inueniri in morte. **H**abit namque ma
gnam confidentiam feliciter moriendi perfectus con
temptus mundi / seruens desiderium in virtutibus pro
ficiendi / amor discipline labor penitentie prompti
tudo obediencie / abnegatio sui / et supportatio cuiusli
bet aduersitatis pro amore christi. **M**ulta bona po
tes operari dum sanus es / sed infirmatus nescio
quid poteris. **P**auci ex infirmitate emendantur sic et
qui multum peregrinantur raro sanctificantur. **N**on
li confidere super amicos et proximos / nec in futu
ris salutem tuam differas / quia citius obliuiscen
tur homines quam estimas. **M**elius est nunc repestine pro
uidere et aliquid boni premittere / quam super aliorum

auxilio sperare. **S**i non es p[ro] teipso sollicitus modo
 quis erit p[ro] te sollicit[us] in futuro? **H**unc t[em]p[us] est vale
 de p[re]ciosu[m] s[ed] p[ro]tholor q[uod] hoc inutilius expendis in
 quo promereri vales vñ eternaliter vinas. **V**enies
 qñ vnū diē seu horā p[ro] emendatione desiderabis
 ⁊ nescio an impetrabis. **E**ya carissime de quāto p[er]i
 culo te poteris liberare: de q[uo] magno timore eripe
 re: si modo semp[er] timoratus fueris ⁊ de morte suspi
 ctus. **E**tude nunc taliter viuere: vt in hora mortis
 valeas potius gaudere q[uam] timere. **D**isce nunc mori
 mundo: vt tunc incipias viuere cum christo. **D**isce
 nunc oīa contēnere: vt tunc possis libere ad christū
 pergere. **A**stiga nūc corpus tuum per penitētiā
 vt tūc valeas certā habere confidentiā. **N**h stulte
 quid cogitas te diu victurū: cū nullū diē habere
 securū. **Q**uā multi decepti sunt: ⁊ insperare de cor
 pore extracti. **Q**uotiens audisti a dicentibus: quia
 ille gladio cecidit ille submersus est: ille ab alto ru
 ens ceruicē fregit: ille manducando obrigit: ille
 ludendo finē fecit: alius igne: alius ferro: alius pe
 ste: ⁊ ali[us] latrociniis perit: et sic oīis finis more est
 ⁊ vita hoīm tanq[uam] vmbra subito pertransit. **Q**uis
 memorabit tui post mortē: ⁊ q[ui]s orabit p[ro] te? **N**ac
 age nunc carissime quicquid agere potes. quia nescis
 qñ morieris: nescis etiā quid tibi post mortem
 sequet[ur]. **D**um tēpus habes congrega tibi diuitias
 immortales. **P**reter salutem tuam nichil cogites.
 solū que dei sunt cures. **F**ac nūc tibi amicos vene
 rando dei sanctos: et eorū actus imitando: vt cum
 defeceris in hac vita illi te recipiant in eterna tes
 bernacula. **V**erua te tanq[uam] peregrinū et hospitem

super terrā: ad quē nichil spectat de mūdi negotiis
Serua cor liberū et ad deū sursum erectū: qz nō ha-
bes hic manentē ciuitatē. Illuc preces et gemitus
quotidianos cū lacrimis dirige: vt spūs tuus me-
reatur post mortē ad dñm feliciter transire. Amen

De iudicio et penis peccatorum *Lpm. xliiii*

In omnibus rebus respice finem: et qualiter ante
districtum iudicem stabis: cui nichil est occultū
qui munerabis non placatur: nec excusationes re-
cipit sed quod iustum est iudicabit. **O** miserrime et
insipiens peccato: quid respondebis deo oīa mala
tua sciētī qui inter dñm formidas vultū hominis: ira-
ti: Et quid nō pūdes tibi in die iudicii: quādo ne-
mo poterit per aliam excusari vel defendi: s; vnus-
quisq; sufficiens onus erit sibi ipsi. **H**unc labor tuus
est fructuosus/ fletus acceptabilis/ gemitus exau-
dibilis/ dolor satisfactorius et purgatiuus. **H**abet ma-
gnū et salubre purgatoriū patiens homo qui su-
scipiens iniurias plus dolet de alterius malicia: q̄
de sua iniuria. qui pro contrariantibus sibi libēter
orat et ex corde culpas indulget: qui ventā ab aliis
petere nō retardat: qui facilius misereē q̄ irascitur
qui sibi ipsi violētā frequēter facit et carnem suam
omnino spiritui subiugare conat. **M**elius est mo-
do purgare pctā et vicia rescare: q̄ in futuro pur-
ganda reseruare. **V**ere nos ipsos decepinus p inor-
dinatū amorē quē ad carnem habemus. **Q**uid
aliud ille ignis deuorabit nisi peccata tua? **Q**uāto
amplius tibi ipsi nunc parcis et carnē sequeris: tan-
to diutius postea lues et maiorē materiā cōburendi
seruas. **I**n quibus homo peccauit: in illis graui-

Notat h

panisetur. Ibi accidiosi ardentibus stimulis pungē-
tur: et gulosi ingenti fame ac siti cruciabuntur. Ibi
luxuriosi et voluptatū amatores ardenti pisce et feo
tido sulphure pfundent. Et sicut furiosi canes pre
dolore inuidiosi ululabūt. Nulli virtutū erit quod
suum propriā cruciatū non habebit. Ibi supbi omni
cōfusione replebuntur: et augri miserrima egestate
artabunt. Ibi erit vna hora grauior in pena/ q̄ hic
centū anni in amarissima penitentia. Ibi nulla res
quies est et nulla cōsolatio damnatis. Hic tamē in-
terdum cessatur a laboribus/ atq; amicorū fruitur
solatiis. Esto modo sollicitus et dolens pro peccatis
tuis. ut in die iudicii sis securus cū beatis. Tūc enī
iusti stabunt in magna cōstantia aduersus eos qui
se angustiauerunt: et depresserūt. Tūc stabit ad ius
dicandū: qui modo se subicit humiliter iudicia ho-
minū. Tūc magnā fiduciā habebit pauper et hu-
milis/ et pauebit vndiq; superbus. Tūc videbitur
sapiens in hoc mundo fuisse/ qui pro christo didicit
stultus et despectus esse. Tūc placebit omnis tribu-
lacio patienter p̄pessa/ et omnis iniquitas opilabit
os suū. Tūc gaudebit omnis deuotus et merebit
omnis irreligiosus. Tūc plus exultabit caro afflic-
ta q̄ si in deliciis fuisset semp nutrita. Tūc splen-
debit habitus vilis et obtenebrescet vestis subtilis.
Tūc plus laudabit pauper culū domiciliū q̄ deu-
ratum palatiū. Tūc plus iunabit constans patie-
tis q̄ omnis mundi potentia. Tūc amplius exal-
tabitur simplex obedientia/ q̄ omnis secularis assu-
tia. Tūc plus letificabit pura et bona conscientia
q̄ docta philosophia. Tūc plus ponderabit con-

Notat fil

Notat b

tempus diuitiarum/ꝫ totius thesaurus terrigena-
rum. **T**unc magis consolaberis sup deuota oratio-
ne: ꝫ super delicata comessione. **T**unc potius gau-
debis de seruato silentio/ꝫ de longa fabulatione.
Tunc plus valebunt sancta opera/ꝫ multa pulcra
verba. **T**unc plus placebit stricta vita ⁊ ardua pe-
nitentia/ꝫ omnis delectatio terrena. **D**isce nūc in
modico pati vt tunc a grauioribus valeas liberari
Hic primo proba quid possis pati postea. **S**i nunc
tam parū nō vales sustinere/quō poteris tunc eter-
na tormēta sufferre. **S**i modo modica passio tam
impotentem efficit quid gehenna tunc faciet? **E**c-
ce vere nō potes duo gaudia habere: delectari hic
in mūdo ⁊ postea regnare in celo cū christo **S**isqꝫ
in hodiernū diē semp in honoribus ⁊ voluptatibus
vixisses/quid totū tibi profuisset: si tam in instanti
mori cōtingeret? **O**mnia ergo vanitas preter ama-
re deum: ⁊ illi soli seruire. **Q**ui enim deum ex toto
corde amat/nec mortē nec suppliciuꝫ nec iudiciū
nec infernuꝫ metuit/quia perfectus amor securum
accessum ad deū facit. **Q**uē autē adhuc peccare
delectat/nō mirū si mortē ⁊ iudiciū timeat. **P**o-
num tamen est vt si necdū amor a malo te reuocat
saltem timor gehennalis coerceat. **Q**ui vero timo-
rem dei postponit diu stare in bono nō valebit/ sed
dyaboli laqueos citius incurret.

De seruētī emēdatiōe totiꝫ vite hñc **Ep̃m. xxv**
Esto vigilans et diligens in dei seruicio et co-
gita frequenter ad quid venisti et cur seculum
reliquisti. **N**onne vt deo viueres: et spiritualis
homos fieres? **A**gitur ad perfectum seruens: quia

mercedem laborū tuorum in breui recipies: nec erit
tunc amplius timor aut dolor in finibus tuis. **N**o-
dicum tunc laborabis et magnā requiē imo perpe-
tuam leticiā iuenies. **V**irtu permāseris fidelis et fer-
uidus in agendo: deus pculdubio erit fidelis et lo-
cuples in retribuēdo. **S**pem bonā retinere debes
q̄ ad palmā puenies: sed securitatē capere nō opor-
tet ne torpeas aut elatus fias. **C**ū enī quidā anxi⁹
inter metū et sp̄ frequēter fluctuaret et quadā vice
merore affect⁹ in ecclesia ante quoddā altare se in
oratiōe p̄trauisset/hec inter se reuoluit dicēs. **Q**ui
scire q̄ adhuc perseueraturus essem/statimq̄ audi-
uit intus diuinū respōsum. **Q**uid si hoc scires face-
re velles? **F**ac nunc q̄ tūc facere velles et bene secu-
rus eris. **M**oxq̄ consolatus et confortatus diuine
se cōmisit voluntati et cessauit anxia fluctuatio: no-
luitq̄ curiose inuestigare vt sciret que sibi essent fru-
tura sed magis studuit inquirere que esset volun-
tas dei beneplacens et pfecta ad omne opus bonū
inchoandū et pficiēdū. **S**pera in dño et fac bonitatē
ait propheta: et inhabita terram et pasceris in diuiti-
tis eius. **U**nū est qd multos a profectu et feruenti
emēdatione retrahit: horroz difficultatis seu labor
certaminis. **E**niūero illi maxime pre aliis in virtu-
tibus pficiunt qui ea que sibi magis grauias et con-
traria sunt viribus vincere nitunt. **N**am ibi homo
plus pficit et gratiā meret ampliorē vbi magis se-
ipm vincit et in spū mortificat. **S**ed non omēs ha-
bēt eque multū ad vincendū et moriendū. **P**līgēs
tamen emulatoz valentior erit ad pficiendū et etiā
si plures habeat passiōes q̄ alius bene mougeras

tus: minus tamen feruens ad virtutes. Duo tamē
 specialiter ad magnam emendationē iuuant videli-
 cet subtrahere se violenter ad quod natura vitiose
 inclinatur: et feruenter instare pro bono quo amplius
 quis indiget. **N**ulla etiā studeas magis cauere et vin-
 cere que tibi frequentius in aliis displicent. **U**biq;
 pfectum tuū capias vt si bona exēpla videas vel au-
 dias ad imitandū accēdaris. **S**i quid autē reprehē-
 sibile consideraueris: caue ne idē facias: aut si alis
 quando fecisti: citius emendare te studeas. **S**icut
 oculus tuus alios considerat: sic iterum ab aliis no-
 taris. **Q**uā iocundum et dulce est videre feruidos et
 deuotos fratres bene morigeratos et disciplinatos
 q̄ triste est et graue videre inordinate ambulantes
 qui ea ad que vocati sunt nō exercent. **Q**uā nociuū
 est negligere vocatiōis sue ppositū et ad nō cōmissa
 sensum inclinare. **M**emor esto arrepti propositi: et
 imaginem tibi ppone crucifixi. **B**ene verecundari
 potes inspecta vita iesu christi: quia necdum magis
 illi te cōformare studuisti: licet diu in vita dei fuisti
Religiosus qui se intente et deuote in sanctissima vi-
 ta et passione dñi exercet oīa vtilia et necessaria sibi
 abundanter ibi inueniet: nec opus est vt extra iesum
 aliquid melius querat. **O** si iesus crucifixus in cor
 nostrum veniret q̄ cito et sufficienter docti essemus.
Religiosus feruidus oīa bene portat et capit que il-
 li iubenē. **R**eligiosus negligēs et tepidus habet tri-
 bulationē sup tribulationē et ex omni parte patitur
 angustia quia interiori consolatione caret et exte-
 rio rem quiete prohibet. **R**eligiosus extra disciplinā
 viuens graui ruine patet. **Q**ui laxiora querit et res

missiora semp in angustis erit quia aut vnum aut
 reliquū sibi displicebit. **Q**uomodo faciūt tā multi
 alii religiosi qui satis arcti sunt/sub disciplina claus-
 trali. **R**aro exeunt/abstracte viuunt/pauperrime
 comedunt/grosse vestiunt/multū laborant parum
 loquunt diu vigilāt mature surgunt/orationes pro-
 longant/frequenter legunt ⁊ se in omni disciplina
 custodiant. **A**tende carthusienses/cistercienses et
 diuerse religionis monachos ac moniales qualiter
 omni nocte ad psallendū dño assurgūt. **E**t ideo tur-
 pe est vt tu deberes in tam sancto opere pigritare/
 vbi tanta multitudo religiosorū incipit deo iubilare.
Si nichil aliud faciendum incūberet/nisi domi-
 num deū nostrū toto corde ⁊ ore laudare. **S**i nūq̃
 idigeres comedere nec bibere nec dormire/sed semp
 per posses deum laudare/⁊ solūmodo spiritalibus
 studiis vacare/tūc multo felicior esses q̃ modo/cui
 carni ex qualicūq; necessitate seruis. **A**tinam non
 essent iste necessitates / sed solūmodo spirituales
 anime refectiones quas heu satis raro degustamus.
Quando homo ad hoc puenit q̃ de nulla creatura
 consolationē suā querit / tunc ei deus primo pfecte
 sapere incipit/tunc etiā bene contentus de oī euen-
 tu rerū erit/tunc nec pro magno letabit/nec p mo-
 dico contristabit sed ponit se integre ⁊ fiducialiter
 in deo qui est omnia in omnibus/cui nichil vtiq; pe-
 rit nec morit/sed oīa ei viuunt et ad nutū sui incun-
 ctanter deseruiunt. **M**emēto semp finis/⁊ quia per
 oīam nō redit tempus. **S**ine solitudine ⁊ diligen-
 tia nūq̃ acquies virtutes. **S**i incipis tepescere/
 incipies male habere. **S**i autē dederis te ad sermo-

rem: inuenies magnā pacem: et senties leuiorē labo-
rem ppter dei gratiā et virtutis amorē. Homo fer-
nidus et diligēs ad omnia est paratus. Maior labor
est resistere vitiis et passionibus/ q̄ corporalibus in-
sudare laboribus. Qui paruos non vitat defectus/
paulatim labit ad maiores. Gaudebis semp vespere/
si diē expendas fructuose. Vigila super teipsum
excita teipsum/ admone teipsum et quicqd de aliis sit
nō negligas teipsum. Tantū pficies quātū tibi ipsi
vim intuleris.

Explicit liber primus.

Incipit liber secundus de interna cōuersatione
Capitulum primum.

Regnum dei intravos est dicit dñs. Con-
uertere te ex toto corde tuo ad dñm et re-
linque hunc miserū mundum et inueniet
anima tua requiem. Disce exteriora contēnere et ad
interiora te dare/ et videbis regnum dei in te veni-
re. Est enī regnū dei pax et gaudiū in spiritu sancto
quod nō datur iplis. Veniet ad te christus ostēdēs
tibi consolationē suā si dignā illi abintus paraue-
ris mansionē. Omnis gloria eius et decore abintra
est/ et ibi cōplacet sibi. Frequēs illi visitatio cum ho-
mine interno/ dulcis sermocinatio/ gratia/ consola-
tio/ multa pax/ familiaritas stupenda nimis. Eya
mā fidelis pparahūc sponso cor tuum quaten⁹ ad
te venire et in te habitare dignet. Sic enī dicit. Si
quis diligit me sermonē meū seruabit/ et ad eū venie-
mus et mansionem apud eum faciem⁹. Ha ergo chri-
sto locū et ceteris oib⁹ nega stultum. Et xpm ha

bueris: diues es et sufficit tibi. **I**pse erit pulsor tuus
 et fidelis procurator in oibus ut non sit opus tibi i ho-
 minibus sperare. **H**omines enim cito mutantur et deficiunt
 velociter/ christus autem manet in eternum et astat
 usque in finem firmiter. **N**on est magna fiducia ponenda
 in homine fragili et mortali: etiam si utilis sit et dilectus:
 neque tristitia multa capienda ex hoc si interdum
 aduersetur et contradicat. **Q**ui hodie tecum sunt
 cras contrariari possunt et e converso sepe ut auram vertunt.
None totam fiduciam tuam in domino et sit ipse timor
 tuus et amor tuus. **I**pse pro te respondet et faciet bene
 sicut melius fuerit. **N**on habes hic manentem civitatem:
 et ubicumque fueris extraneus es et peregrinus: nec requiem
 aliquando habebis: nisi christo intime fueris unitus. **Q**uid
 hic circumspectis cum iste non sit locus tue requietionis? **I**n celestibus
 debet esse habitatio tua: et sicut in transitu cuncta terrena
 sunt aspicienda: transeant omnia et tu cum eis pariter.
Vide ut non inhereas ne captaris et pereas. **A**pud
 altissimum sit cogitatio tua: et deprecatio tua ad christum
 sine intermissione dirigatur. **S**i nescis alta speculari et
 celestia: requiesce in passione christi: et in sacris vulneribus
 eius libenter habita. **S**i enim ad vulnera et preciosa
 stigmata lesu deuote confugis magnam in tribulatione
 confortationem senties nec multum curabis hominum
 despectiones facilliterque verba detrahentium perferes.
Christus fuit etiam in mundo ab hominibus
 despectus: et in maxima necessitate a notis et amicis
 inter opprobria derelictus. **C**hristus pati voluit et
 despici et tu audes de aliquo conquiri. **C**hristus habuit
 aduersarios et oblocutores: et

tu vis omnes habere amicos et benefactores. **U**n-
de coronabitur patientia tua si nil aduersitatis occur-
rerit? **S**i nichil contrarium vis pati: quomodo eris
amicus christi? **S**ustine te cum christo et pro christo: si
vis regnare cum christo. **S**i semel perfecte introisses in
interiora iesu et modicum de ardente eius amore sa-
puisses: tunc de proprio comodo vel incomodo nichil
curares: sed magis de opprobrio illato gauderes.
quia amor iesu facit hominem seipsum continere.
Amor iesu et verus internus et liber ab affectionibus
inordinatis potest se ad deum libere conuertere et ele-
uare se supra seipsum in spiritu ac furtive quiescere.
Qui sapiunt omnia prout sunt non ut dicunt: aut estiman-
tur: hic vere sapiens est et doctus magis a deo quam ab
hominibus. **Q**ui ab intra scit ambulare et modicum
res ab extra ponderare: non requirit loca: nec tem-
pora expectat ad habenda deuota exercitia. **M**os
internus cito se recolligit quia nunquam se totum
ad exteriora effundit. **N**on illi obest labor exterior
aut occupatio ad tempus necessaria sed sicut res eue-
niunt sic se illis accommodat. **Q**ui intus bene dispos-
itus est et ordinatus: non curat mirabiles et puerfos
hominum gestus. **T**anti homo impeditur et distrahitur
quantum sibi res attrahit. **S**i recte tibi esset et bene
purgatus esses: omnia tibi in bonum cederent et profe-
ctum. **I**deo multa tibi displicent et sepe conturbant
quia adhuc non es tibiipsum perfecte mortuus nec segre-
gatus ab omnibus terrenis: nichil sic maculat et im-
plicat cor hominis: sicut impurus amor in creatu-
ris. **S**i renuis consolari exterius: poteris specula-
ri celestia: et frequenter interius iubilare.

De humilitate submissioe sub plati regimine. *Ep. ii.*

Non magni pendas qd p te vel cōtra te sit sed hoc age et cura ut deus tecum sit in omni re quā facis. Habeas consciētiam bonam: et deus bene te defensabit. Quem enim adiuvare voluerit nullius puerilitas nocere poterit. Si tu scis tacere et pati: vis debis pauldubio dñi auxilium. Ipse novit tempus et modum liberandi te: et ideo debes te illi resignare. Dei est adiuvare et ab omni confusione liberare. Sepe valde prodest ad maiorem humilitatem conservandā: qd defectus nostros alii sciūt et redarguūt. Quando homo pro defectibus suis se humiliat tūc facilliter alios placat: et leviter satisfacit sibi irascentibus. Humilem deus protegit et liberat: humilem diligit et consolatur. humili homini se inclinat. humili largitur gratiā magnam: et post suā depressos nē leuat ad gloriā. humili sua secreta reuelat: et ad se dulciter trahit et inuitat. Humilis accepta contumelia et confusione: satis bene est in pace. quia stat in deo et nō in mundo. Non reputes te aliquid profecisse: nisi omnibus inferiorem te esse sentias.

De bono pacifico homine *Ep. iii.*

Pone te primo in pace: et tunc alios poteris pacificare. Homo pacificus plus prodest: qd bene doctus. Homo passionatus etiam bonum in malum trahit: et facilliter malum credit. Bonus pacificus homo omnia ad bonum conuertit. Qui bene in pace est: de nullo suspicatur qui autē male contentus est et cōmotus: variis suspicionibus agitatur: nec ipse quiescit: nec alios quiescere permittit. Dicit sepe qd dicere non deberet: et omittit quod sepe sibi magis

Secundus

facere expediret. Considerat quod alii facere tenentur et negligit quod ipse facere tenetur. Habe ergo prius magis zelum super te ipsum/tunc zelare poteris etiam tuum primum tuum. Tu benefacta tua scis excusare et tolerare et aliorum non vis recipere excusationes. Iustus esset ut te accusares et fratrem tuum excusares. Si portare vis porta et alium. Vide quod longe es adhuc a vera caritate et humilitate que nulli novit indignari vel irasci nisi tantum sibi ipsi. Non est magis cum bonis et mansuetis conuersari. hoc enim omnibus naturaliter placet et unusquisque libenter pacem habet et secum sentientes magis diligit. Sed cum duris et perversis aut indisciplinatis aut nobis contrariantibus pacifice posse vivere/magna gratia est et laudabile nimis virileque factum. Sed sunt qui seipsos in pace tenent et cum aliis etiam pacem habent. Et sunt qui nec pacem habent nec alios in pace dimittunt. Alii sunt graues/sed sibi sunt semper grauioribus. Et sunt qui seipsos in pace retinent et ad pacem alios reducere student et tamen tota pars nostra in hac misera vita potius in humilis sufferentia ponenda est quam in non sentiendo contraria. Qui melius scit pati/pacem tenebit maiorem. Iste est victor sui et dominus mundi / amicus christi et heres celi.

De pura mente et simplici intentione Epim. liii.
Habitus alii homo subleuatur a terrenis/luminositate scilicet et puritate. Simplicitas debet esse in intentione/puritas in affectione. Simplicitas incedit deum/puritas apprehendit et gustat. Nulla bona actio te impedit/si aberintus ab omni inoro

dinato affectu fueris. Si nichil aliud q̄ dei bñplacitum ⁊ primi vtilitatē intendis: ⁊ queris: interna libertate frueris. Si rectū cor tuū esset tunc omnis creatura speculū vite et liber sancte doctrine esset. Non est creatura tā parua et vllis que bonitatē dei nō representet. Si tu esses itus bonus ⁊ purus: itic omnia sine impedimento videres ⁊ caperes bene. Cor purum penetrat celū ⁊ infernū. Qualis vnusquisq; intus est: taliter indicat exterius. Si est gaudū in mundo hoc vtiq; possidet puri cordis homo. Et si s̄ cubicū tribulatio ⁊ angustia hoc meli⁹ nouit male p̄scientia. Sicut ferrū missum in ignē amittit rubiginem ⁊ totum cādens efficit: sic homo ad deū se integre conuertens a torpore exuitur ⁊ in nouum hominem trāsmutatur. Quando homo incipit tepescere: tunc parum metuit amorē: ⁊ libenter exterram accipit consolationē. Sed quando p̄fecte incipit se vincere ⁊ viriliter in via dei ambulare: tūc minus ea reputat: que sibi prius graua esse sentiebat.

De propria consideratione Ep̄m. v.

Non possumus nobis ipsis nimis credere: quia sepe nobis gratia deest ⁊ sensus modicum lumen est in nobis: ⁊ hoc cito per negligentiam amittimus. Sepe etiam nō aduertimus q̄ tam cecī inatus sumus. Sepe male agimus ⁊ peius excusam⁹: ⁊ passione interdum mouemur ⁊ zelum putamus. Parua in aliis reprehendim⁹: ⁊ nostra maiora p̄transimus. Satis cito sentimus ⁊ ponderemus q̄ ab aliis sustinemus: sed quantū alii a nobis sustinet nō aduertimus. Qui bene ⁊ recte sua ponderaret: nō esset quod de alio grauius iudicaret. Internus

homo suis ipsius curā oībus curis anteponit : et qui
 sibi ipsi diligenter intendit : facilliter de aliis tacet.
Runq̄ peris internus et deuotus nisi de alienis silue
 ris : et ad te ipsum specialiter respereris . **S**i tibi et
 deo totaliter intendis : modicū te mouebit qđ foris
 percipis . **A**bi es quādo tibi ipsi p̄sens non es : et quā
 do oīnia p̄currissi / quid te neglecto p̄fecisti ? **S**i de
 bes habere pacem et vnionē verā : oportet qđ totū
 adhuc postponas et te solū p̄ oculis habeas . **M**ul
 tū p̄inde p̄ficies si te seriatim ab omni t̄pali cura
 conserues . **V**alde deficies si aliquid temporale re
 putaueris . **N**il altū nil magnū nil gratū est accē
 ptū tibi sit nisi pure deus aut de deo sit . **T**otū vas
 num estuma quicquid cōsolatiōis occurrit de aliquā
 creatura . **A**mans deū / aliam sub deo : despicit vnū
 uersa . **S**olus deus eternus et imensus implēs om
 nia : solatium est anime et vera cordis leticia .

De leticia bone conscientie **Ep̄m. vi.**

Gloria boni hominis testimonium bone con
 scientie dei est . **H**abe bonā conscientia et semp
 habebis leticiam . **B**ona conscientia valde multa
 potest portare : et valde leta est inter aduersa . **M**a
 la conscientia semper timida est et liqueta . **S**uau
 ter requiesces si te cor tuū nō rephenderit . **N**olite
 tari nisi cū benefeceris . **M**ali nūq̄ habent veram
 leticia nec internā sentiunt pacē qđ nō est pax . im
 plis dicit dñs . **E**t si dixerint in pace sumus non ve
 nient sup nos mala : et quis nobis nocere audebit ?
Et credas eis : quoniam rep̄te exurget ira dei et in
 nichilū redigent̄ actus eorū : et cogitationes eorum
 peribūt . **G**loriari in tribulatione non ē graue amā

et sic enī gloriari est in cruce domini gloriari. Bre-
uis gloria que ab hominibus datur et accipit. **M**u-
di gloriā semper comitat. tristitia. **B**onorum gloria
in conscientia eorum et non in ore hominum. **I**ustorum
leticia de deo et in deo est et gaudium eorum de
veritate. **Q**ui verā et eternam gloriā desiderat tem-
poralem non curat. **E**t qui temporalem querit glo-
riam aut nō ex alio contēnit minus amare cōvine-
citur celestem. **M**agnam habet cordis tranquillita-
tem / q̄ nec laudes curat nec vituperia. **F**acile erit
contentus et pacatus cuius conscientia munda est
non es sanctior si lauderis nec vilior si vitupereris.
Quod es hoc es nec maior dici vales q̄ deo teste sis.
Si attēdis qd apud te sis itus nō curabis qd de te
loquātur hoīes foris. **H**omo videt i facie. de⁹ asit in
corde. **H**omo p̄siderat act⁹ / de⁹ p̄sat itētidēs. **E**t
semp agere et modicum de se tenere hūilis ase iudi-
cium est. **N**olle p̄solari ab aliqua creatura / magne
puritatis et interne fiducie iudiciū est. **Q**ui nullum
extrinsecus pro se testimonium querit: liquet q̄ se
deo totaliter cōmisit. **N**on enī qui seipm p̄mendat
ille probatus est ait beatus paulus / sed quē de⁹ cō-
mendat. **A**mbulare cum deo intus nec aliqua affe-
ctione teneri foris / status est interni hominis.

De amore iesu super omnia.

Cap. vii.

Beatus qui intelligit quid sit amare iesum / et
contēnere seipsum propter iesum. **E**xportet di-
lectum pro dilecto relinquere / quia iesus vult so-
lus super omnia amari. **D**ilectio creature fallax et
instabilis / dilectio iesu fidelis et perseverabilis.
Qui adheret creature cadet cū labili / qui ample-

Secundus

ntur Iesum firmabit in eum. **I**llum dilige et ani-
mum tene tibi / qui omnibus recedentibus te nō des-
relinquet nec parit in fine perire. **A**b hominibus
oportet te aliquando separari siue velis siue nolis.
Teneas te apud Iesum vivens et moriens et illius si-
delitati te cōmitte qui omnibus deficientibus: so-
lus potest te iuvare. **D**ilectus tuus talis est nature
ut alienum non velit admittere sed solus vult cor-
tuum habere et tanq̃ rex in proprio throno sedere.
Discires te bene ab omni creatura euacuare. Iesus
deberet libēter tecū habitare. **N**ene totū perditus
inuenies: quicquid extra Iesum in omnibus posue-
ris. **N**on confidas nec inaltaris super calamū vē-
rosū quia omnis caro fenū et omnis gloria ei⁹
ut flos feni cadet. **C**ito decipieris si ad externā ho-
minum apparētiā tantum aspexeris. **S**i enī tuum
in aliis queris solatiū et lucrum / senties sepe detric-
mentum. **S**i queris in oībus Iesum inuenies utiqz
Iesum. **S**i autem queris teipsum inuenies teipsum
sed ad tuam perniciem. **M**ultus enim homo / nocuior
sibi si Iesum non querit / q̃ totus mundus et omnes
sui aduersarii.

De familiari amicitia Iesu. **Ep̃m. viii.**

Quando Iesus adest totum bonū est nec quicq̃
difficile videt. **Q**uando vero Iesus nō adest to-
tum durū est. **Q**uando Iesus intus nō loquit cōsolat-
io vilis est. **S**i autē Iesus vnū x̃bū loquit tñ / ma-
gna cōsolatio sentit. **N**ōne maria magdalena sta-
tim surrexit de loco in quo flevit qñ martha illi vi-
dit. **M**agister adest et vocat te. **F**elix hora qñ Iesus
vocat de lacrimis ad gaudiū sp̃s q̃ aridus et dur⁹

Voca bene

es sine iesu: q̄ inspiēs ⁊ vanus si cupis aliqd extra
iesum. **N**ōne hoc est malus damnu q̄ si totū pdes
res mundū. **Q**uid potest mūdus cōferre sine iesu?
Esse sine iesu grauis est infernus: ⁊ esse cū iesu val
cis paradīsus. **S**i fuerit tecū iesus nullus poterit
nocere inimicus. **Q**ui inuenit iesu inuenit thesau
rum bonū: imo bonū sup omne bonū. **E**t qui pdit
iesum perdit nimis multū ⁊ plus q̄ totum mūdū.
Pauperrimus est q̄ uiuit sine iesu. **P**itissimus qui
bene est cū iesu. **M**agna ars est scire cōuersari cum
iesu ⁊ scire iesu tenere magna prudentia. **E**st o hō
lis ⁊ pacificus ⁊ erit tecū iesus. **S**is deuotus ⁊ quie
tus ⁊ permanebit tecum iesus. **P**otes cito fugare
iesum ⁊ gratiā eius p̄dere si uolueris ad exteriora
declinare. **E**t si illū effugaueris ⁊ p̄dideris ad quē
tunc fugies? ⁊ quē tunc queres amicū. **S**ine amico
nō potes diu uiuere. ⁊ si iesus non fuerit tibi pr̄ oī
bus amic⁹: eris nimis tristis ⁊ desolat⁹. **F**atue igit
tur agis si in aliquo altero cōfidis ⁊ letaris. **E**ligē
dum est magis totū mūdū habere contrariū: q̄ ie
sum, offensū. **E**x oībus ergo caris sit iesus dilect⁹
speci alis. **D**iligantē oīs p̄pter iesum iesus alit̄ pro
pter seipsum. **S**olus iesus christus singulariter est
amāndus: qui solus bonus ⁊ fidelis inuenit̄ pr̄ oī
nibus amicis. **P**ropter ipsum et in ipso tam amici
q̄ inimici: tibi sint cari ⁊ pr̄ omnibus his exoran
dus est ut omnes ipm cognoscant ⁊ diligāt. **N**ūq̄
cupias singulariter laudari et amari: quia hoc so
lius dei est q̄ similē sibi nō habet. **N**ec uelis q̄ alio
quis in corde tuo tecū occupet: neq; tu cū alicuius
occuperis amore sed sit iesus in te et in omni bono

Secundus.

homine. **E**sto purus et liber abintus sine alienius creature implicamēto. **O**portet esse mundū et purū cor ad iesū gerere si vis vacare et videre q̄ suauis ē dñs. **E**t reuera ad hoc non puenies nisi gratia eius fueris preuentus et intractus: vt omnibus euacuatīs et licentiatis solus cum solo vniaris. **Q**uādo enim gratia dei venit ad hominē: tunc potēs fit ad omnia et quando recedit tunc paup et infirmus erit: et quasi tantū ad flagella relictus. **I**n his non debes deiici nec desperare: sed ad voluntatem dei equanimiter stare: et cuncta superuenientia tibi ad laudem iesu christi perpeti. qz post hyemē sequitur estas: post noctē redit dies et post tēpestatem serenitas magna.

De carentia omnis solatii **Ep̄m. ix.**

Non est graue humanū contēnere solatium cū adest diuinū. **M**agnum est et valde magnum tam humano q̄ diuino posse carere solatio et pro honore dei libenter exilium cordis velle sustinere: et in nullo seipm querere nec ad proprium meritum respicere. **Q**uid magni es si hylaris sis et deuotus adueniēte gratia optabilis cūctis hec hora. **S**atis suauiter equitat quē gr̄a dei portat. **E**t quid mirū si non sentit qui portat ab omnipotente et ducitur a summo ductore. **L**ibēter habem⁹ aliqd pro solatio et difficulter homo exiit a seipso. **V**icit sanctus martyr **L**aurenti⁹ seculū cū suo sacerdote. qz omne quod in mundo delectabile videbat despexit et dei summi sacerdotē. **S**ixtum quē maxime diligebat p amore christi etiā a se tolli clemēter ferebat. **A**more igitur creatoris amorē hominis superauit et pro humano solatio diuinū beneplacitū magis ele

git. Ita et tu aliquē necessariū et dilectum amicum pro
amore dei disce relinquere. **N**ec grauitē feras cui
ab amico derelictus fueris sciens quoniam oportet
nos oēs tandē ab inuicem separari. **M**ultum et diu
oportet hominem in seipso certare ante quā discat seipm
plene superare et totū affectum suū plene in deū tra
here. **Q**uando homo stat super seipso/facile labitur
ad cōsolationes humanas. **S**ed verus christi ama
tor et studiosus sectator virtutū nō cadit super illas
cōsolationes nec querit tales sensibiles dulcedi
nes/sed magis fortes exercitatiōes et per christo vi
ros sustinere labores. **C**ui igitur spiritualis cōsola
tio a deo datur cū gratiarū actione accipe eā sed dei
munus intellige esse non tuū meritū et noli extolli.
Noli nimis gaudere nec inaniter presumere/sed esto
magis humilior ex dono/cautior quoque et timorator
in cūctis actib⁹ tuis/quoniā transibit hora illa et se
quetur tentatio. **C**ū ablata fuerit cōsolatio nō sta
tim desperes sed cum humilitate et patientia expecta
celestē visitationē. quia potēs est deus ampliorē
tibi redonare gratiā et cōsolationem. **N**ud nō est
nouū nec alienū viā dei expertis quia in magnis san
ctis et antiquis prophetis fuit talis sepe alternatiōis
modus. **U**nde quidā presente iam gratia dicebat.
Ego dixi in abundantia mea nō moueboz in eternū
Absepte autē gratia qd in se fuerit expertus adiun
git dicens. **A**uertisti faciē tuā a me et factus sum cō
turbatus. **I**nter hec tñ nequaquā desperat sed instanti⁹
dñm rogat et dicit. **V**id te domine clamabo et ad vesi
mē deprecabor. **B**enign⁹ orōnis sue fructum repor
tat et se exauditum testatur dicens. **A**udiuit domi⁹

Secundus.

mus et misertus est mei dominus factus est adiutor meus. Sed in quo? **C**onuertisti inquit planctum meum in gaudium michi et circumdedit me leticia. Et si sic actum est cum magnis sanctis non est desperandum nobis infirmis et pauperibus si interdum in frigiditate et interdum in feruore sumus quoniam spiritus venit et recedit / secundum sue voluntatis beneplacitum. Unde beatus iob ait. **V**isitans eum diluculo et subito probas illum. Super quod igitur sperare possum aut in quo confidere debeo nisi in sola magna misericordia dei et in sola spe gratie celestis? **S**ive enim assint homines boni siue deuoti fratres amici fideles siue liberi sancti vel tractatus pulcri siue dulcis cantus et hymni omnia hec non illi suauiter et modicum sapiunt quando desertus sum a gratia et in propria paupertate relictus. **T**unc non est melius remedium quam patientia et abnegatio mei in voluntate dei. **N**unc quid inueni alium quem religiosum qui non habuerit interdum gratie subtractionem aut non senserit feruoris diminutionem. **N**ullus sanctus fuit unquam tam alte raptus et illuminatus qui prius vel postea non fuit tentatus. **N**on enim dignus est alta dei contemplatione: qui pro deo non est exercitatus aliqua tribulatione. **V**olet enim sequentis consolationis tentatio precedens esse signum. **I**ntimationibus probatis celestis promittitur consolatio. **Q**ui vicerit inquit dabo ei edere de ligno vite. **H**ae etiam consolatio diuino ut homo fortior sit ad sustinendum aduersa. **S**equitur etiam tentatio ne se eleuet de bono. **N**on dormit dyabolus nec caro adhuc mortua est: et deo non cesses preparare te ad certamen quia a dexteris et a sinistris sunt hostes qui nunquam quiescunt.

De gratitudine pro gratia dei Cōm. 2.
Quid queris quietē cum natus sis ad laborem?
Pone te ad patientiā magis q̄ ad consolatio-
nem: ad crucem portandam magis q̄ ad leticiam.
Quis enī secularium non libenter consolationem
et leticiam spirituale acciperet: si semp̄ obtinere pos-
set? Excedunt enim spūales consolationes oēs mū-
di delicias et carnis voluptates. Nam omnes deli-
cie mūdane: aut turpes sunt aut vane. Spūales ve-
ro delicie sole iocunde et honeste ex virtutibus pro-
genite et a deo puris infuse mentibus. Sed istis di-
uini consolationibus nemo semper pro suo affectu
frui valet: quia tempus tentationis non diu cessat.
Multum cōtrariatur superna visitationi falsa liber-
tas animi et magna confidentia sui. Deus bene fa-
cit cōsolationis gratiā dando: sed homo male agit
nō totum deo cū gr̄a actione retribuēdo. Et ideo
nō possunt in nobis dona gratie fluere: quia ingra-
ti sumus auctori: nec totum refundimus fontali ori-
gini. Semper enī debetur gratia digne gratias re-
ferenti: auferetur ab elato quod dari solet humili.
Nolo cōsolationem que michi aufert compunctio-
nem nec affecto contemplationē que ducit in elatio-
nem. Non enī omne altum sanctū: nec omne deside-
rium purū: nec omne dulce bonū: nec omne carū gra-
tium deo. Libenter accepto gratiā vnde humilior et
timoratioz inueniat: atq; ad relinquēdū me paratioz
fiam. Doctus dono gratie et eruditus subtractionis
verberare nō sibi audebit quicq; boni attribuere sed
potius se pauperē et nudū confitebit. Da deo quicquid
dei est: et tibi ascribe quod tuum est. hoc est deo

Secundus.

gratias pro gratia tribue: tibi aut soli culpam: et dignam penam pro culpa deberi sentias. **P**one te semper ad infimū et dabis tibi summū. nā summū non stat sine infimio. **S**ūmi sancti apud deū minimi sunt apud se: et quanto gloriosiores tanto in se humiliores: pleni veritate et gloria celesti nō vane glorie cupidi. **I**n deo fundati et confirmati nullo modo possunt esse elati: et qui deo totū ascribūt quicquid boni acceperunt gloriā ab inuicē nō querunt: sed gloriā que a solo deo est volunt et deū in se et in omnibus sanctis laudari super omnia cupiunt: et semper in idipsum tendunt. **E**sto igitur gratus in minimo et eris dignus maiora accipere. **S**it tibi minimū etiā pro maximo: et magis contemptibile p̄ speciali dono. **S**i dignitas datoris inspicit: nullū datū parū aut munus vile videbit. **N**on enī parū est quod a summo deo donat: etiā si penas et verbera donauerit grātū esse debet: quia semper p̄ salute nostrā facit quicquid nobis aduenire permittit. **Q**ui gratiā dei retinere desiderat sit gratus pro gratia dei data: patiens pro sublata: oret ut redeat: cautus sit et humilis ne amittat.

De paucitate amatoꝝ crucis iesu. **Cōm. xi.**

Habet iesus nunc multos amatores regni sui celestis: sed paucos balulatores sue crucis. **H**abet multos desideratores consolationis sed paucos tribulatiōis. **P**lures inuenit socios in se sed paucos abstinentie. **O**mnes volunt cum christo gaudere: sed pauci volūt pro ipso aliquid sustinere. **M**ulti sequuntur iesum vsq; ad fractionem panis: sed pauci ad bibendū calicē passionis. **M**ulta mira

cula eius venerant: sed pauci ignominia crucis se-
quuntur. Multi iesum diligunt: quod diu aduersa non con-
tingunt. Multi illi laudant et benedicunt: quod diu con-
solationes aliquas ab ipso recipiunt. Si autem se iesus
absconderet et modicum eos relinqueret: aut in que-
rimonia/aut in deiectione minima cadunt. Qui autem
iesum propter iesum et non propter suam aliquam consolatio-
nem propriam diligunt ipsum in tribulatione et in angus-
tia cordis/sicut in summa consolatione benedicunt.
Et si nunquam eis consolationem dare vellet/ipsum tamen
semper laudarent et semper gratias agere vellet.
Quod quoniam potest amor iesus purus nullo proprio como-
do vel amore permixtus. Nonne omnes mercenarii sunt
dicendi/qui consolationes semper querunt. Nonne
amatores sui magis quam Christus prebent/qui suam como-
da vel lucra semper meditantur. Ubi inueniet talis qui
velit deo seruire gratis? Raro inueniet tam spirituales
aliquis quam omnibus sit iudex. Nam vix spiritu paus-
perem ab omni creatura nudum quis inueniet? Procul
et de ultimis finibus precium eius. Si dederit homo
omnem substantiam suam/adhuc nichil est. et si fecerit pe-
nitentiam magnam adhuc exiguum est. et si apprehende-
rit omnem scientiam/adhuc longe est. et si habuerit vir-
tutem magnam et deuotionem nimis ardentem adhuc multum
sibi deest. Unum scilicet quod sibi summe ne-
cessarium est. Quid illud? Et omnibus relictis se res-
linquat et a se totaliter exeat. nichilque de priuato
amore retineat. Cum omnia fecerit que facienda no-
uerit/nichil se fecisse sentiat. Non grande ponderet
quod grandis estimari possit sed in veritate seruum
inutilem se pronunciet/sicut veritas ait. Cum fece-

ritis omnia que precepta vobis sunt adhuc dicite quod
serui inutiles sumus. Tunc vero pauper et nudus
spiritu esse poterit et cum propheta dicere. Quia vultus
tuus et pauper sum ego. Nemo esto durius, nemo tamen
liberior nemo potentior illo qui scit se et omnia res
linguere et ad infimum se ponere.

De regia via sancte crucis. Epim. xii.

Vir hic multis videtur sermo. Abnegate
vobismetipsam, tolle crucem tuam et sequere iesum
Sed multo durius erit audire illud extremum ver-
bum. Discedite a me maledicti in ignem eternum.
Qui enim modo libenter audiunt et sequuntur ver-
bum crucis, tunc non timebunt ab auditione mala-
e eterne damnationis. Hoc signum crucis erit in celo
cum dominus ad iudicandum venerit. Tunc omnes serui
crucis qui se crucifixo conformauerunt in vita ad christum
accident iudicem cum magna fiducia. Quid
igitur times tollere crucem per quam itur ad regnum.
In cruce salus / in cruce vita / in cruce protectio ab
hostibus / in cruce infusio superne suauitatis / in cru-
ce robur mentis / in cruce gaudium spiritus / in cruce
virtus summa in cruce perfectio sanctitatis. Non
est salus anime nec spes eterne vite nisi in cruce.
Tolle ergo crucem et sequere iesum / et ibis in vitam
eternam. Precessit ille baulans sibi crucem et
mortuus est pro te in cruce / ut tu etiam portes crucem
et mori affectes in cruce / quia si commortuus fueris
etiam cum illo pariter viues / et si socius fueris pene
socius eris et glorie. Ecce in cruce totum constat et in
moriendo totum tacet / et non est alia via ad vitam et ad
veram internam pacem nisi via sancte crucis et quotidiane

mortificationis. **A**mbula ubi vis: quere quodcumque
 volueris: et non inuenies altiorē viā supra: nec secus
 riorē viā infra nisi viā sancte crucis. **D**ispone et ordi-
 dina omnia secundum tuum velle et videre et non inuenies nisi
 si semper aliquid pati debere aut sponte aut inuite
 et ita crucē semper inuenies. aut enim in corpore dolo-
 rem senties: aut in anima spiritus tribulationē sus-
 tinebis. **I**nter dū a deo relinqueris: inter dū a pro-
 ximo exercitaberis: et quod amplius est sepe tibi met
 ipsi grauis eris nec tamen aliquo remedio vel sola-
 tio liberari seu alleviari poteris: sed donec deus vo-
 luerit oportet quod sustineas. **V**ult enim deus ut tribula-
 tionē sine consolatione discas pati et ut illi totaliter
 te subicias: et humilior ex tribulatione fias. **N**emo ita
 cordialitē sentit passionē christi sicut is cui contigerit si mi-
 lita pati. **C**ruce igitur semper parata est et ubique te ex-
 pectat. **N**on potes effugere ubicumque cucurreris: quia
 ubicumque veneris teipsum tecum portas et semper teipsum
 inuenies. **C**onuerte te supra conuerte te infra con-
 uerte te extra et intra: et in his omnibus inuenies cruce-
 m. et necesse est te ubicumque tenere patientiā si in-
 ternā vis habere pacē et perpetuā promereri corio-
 nā. **S**i libenter crucē portas/portabit te et deducet te
 ad desideratū finē ubi. scilicet finis patiēdi erit quousque hic
 non erit. **S**i inuite portas onus tibi facis: et teipsum ma-
 gis grauas et tamen oportet ut sustineas. **S**i abiciis vnā
 crucē aliā proculdubio inuenies et forsitan graui-
 rem. **C**redis euadere quod nullus mortalium potuit
 preterire? **Q**uis sanctorum in mundo sine cruce et tri-
 bulatione fuit? **N**ec enim dominus noster iesus christus
 vna hora sine dolore passionis fuit quod diu vixit. **O**por-

Secundus.

tebat autē christum pati et resurgere a mortuis et ita
intrare in gloriā suā. **Et** quomodo tu aliā viā queris
quā hanc regiā viam que est via sancte crucis? **Tota**
vita christi crux fuit et martyriū et tu tibi queris re-
quiē et gaudium. **Erras** erras si aliud queris quā pas-
siones/quia tota ista vita mortalis plena ē
miseriis et circūsignata crucibus. **Et** quanto altius
quis in spiritu profecerit/tanto graviorēs cruces se-
pe inueniet quia exilii sui pena magis ex amore cre-
scit. **Sed** tū iste sic multipliciter afflictus non est si-
ne leuamine consolationis quia fructū magnū sibi
sentit accrescere ex sufferentia sue crucis. **Nā** dum
sponte illi se subicit/omne onus tribulationis in fi-
duciam diuine cōsolationis conuertitur. **Et** quanto
earo magis per tribulationem atterit tanto amplius
spiritus per internā consolationē roboratur. **Et** nō
nūquā intātum confortat ex affectu tribulationis et
aduersitatis ob amorē conformitatis crucis christi
ut nō sine dolore et tribulatione esse vellet/quoniam
tanto se acceptiorē deo credit quanto plura et gra-
uiora pro eo perferre poterit. **Non** est illud virtus ho-
minis sed gratia christi/qui tāta potest et agit in car-
ne fragili/ut quod naturaliter semper abhorret et fu-
git hoc seruire spiritus aggrediatur et diligat. **Nō**
est secundum hominē crucē portare crucē amare/corpus
castigare et seruituti subicere/honores fugere/con-
tumeliā libenter sustinere/seipm despicere et despi-
ci optare/aduersa queq; cum damnis perpeti et ni-
hil prosperitatis in hoc mundo desiderare. **Si** ad te
ipsum respicias/nichil huiusmodi ex te poteris/sed si
in domino confidis/dabitur tibi fortitudo de celo et

subicietur ditioni tue mund⁹ ⁊ caro. **S**ed nec intus
 cum dyabolū timebis si fueris fide armatus ⁊ leu
 cruce signatus. **P**one ergo te sicut fidelis ⁊ bonus
 seruus christi ad portandā viriliter crucē dñi cui p
 te ex amore crucifixi. **P**repara te ad tolerāda mis
 ta aduersa ⁊ varia incommoda in hac misera vita.
 qz sic tecū erit vbicūqz fueris / ⁊ sic reuera cum inae
 nies vbicūqz latueris. **O**portet te ita esse ⁊ non esse
 remedium euadendi a tribulatione malorum et do
 lore q̄ vt te patiaris. **C**alicem dñi affectanter bibe
 si amicus eius esse et partē cū eo habere desideras.
Consolationes deo cōmiste faciat ip̄e cū talibus si
 cut sibi magis placuerit. **T**u vero pone te ad susti
 nendū tribulationes ⁊ reputa eas maximas conso
 lationes qz nō sunt condigne passionēs huius t̄pis
 ad futurā gloriā que reuelabit in nobis pmerendā
 etiā si solus oēs posses sustinere. **Q**uādo ad hoc ve
 neris q̄ tribulatio tibi dulcis est ⁊ sapit pro xpo tūc
 bene tecū esse estima / qz inuenisti paradisum in ter
 ra / q̄ diu pati tibi graue est et fugere queris / tādū
 male habebis et sequer te vbicūqz fuga tribulationis
Si ponis te ad quod esse debes videlicet ad paciē
 dū et moriendū fiet cito melius ⁊ pacem inuenies.
Etia ⁊ si raptus fueris in terciū celū cū paulo nō es
 ppter ea securatus de nullo contrario sustinendo.
Ego inq̄t iesus ostendā illi quanta oporteat eū pro
 noīe meo pati. **P**ati ergo tibi remanet si iesus vult
 gere ⁊ ppetue illi seruire placet. **A**timā dignus esses
 pro nomīe iesu aliquid pati / q̄ magna gloria rema
 neret tibi quāta exultatio oībus sanctis dei / quāta
 edificatio esset pximi. **N**ā patientiā oēs recōmēdāt

Secundus.

Quis pauci tñ pati velint. Merito deberes libenter modicū pati p̄ christo cuius multa grauiora patiaris p̄ mundo. Scias p̄ certo q̄ moriente te: oportet te ducere vitā. et quanto plus quisq; sibi moritur: tātō deo magis viuere incipit. Nemo aptus ē ad p̄phen-
dendū celestia nisi se submiserit ad portandū p̄ chri-
sto adueria. Nichil deo acceptius tibi salubrius in
mundo isto q̄ libenter pati p̄ christo. Et si eligendū
tibi esset magis optare deberes pro christo aduersa
pati: q̄ multis consolationibus recreari: quia christo
similior esses: et oib; sanctis eius magis cōformior.
Non enī stat meritū nostrū et p̄fectus status nostri
in multis suauitatibus et consolationibus: sed pos-
tus in magnis grauitatibus: et tribulationibus per-
ferendis. Si quidē aliquid melius et vtilius salutē
hōm q̄ pati fuisset: christus utiq; verbo et exemplo
ostendisset. Nā et sequentes se discipulos omnesq;
cū sequi cupientes manifeste ad crucem portandam
ortat et dicit. Si quis vult venire post me: abneget
semetip̄m et tollat crucē suā et sequat me. Osibus ere-
go plectis et scrutatis sit ista finalis cōclusio. Quos-
nam per multas tribulationes oportet nos intrare
in regnum dei.

Explicit liber secundus.

**Incipit liber tertius de interna christi locutione
ad animam fidelem.**

Lpm. i.

Adiam quid loquatur in me dñs deus:
Beata aīa que dñm in se loquentē audit
et de ore eius verbū consolationis accipit
Beate aures que venas diuini susurri suscipis et de
mādi huius susurratōib; nichil aduenerūt. Beate

plane aures que nō vocē foris sonantē: sed interius
ausculant veritatem loquentem et docentē. **Beati**
oculi qui exterioribus clausi: interioribus autē sunt
intentī. **Beati** qui interna penetrant: et ad capiendā
da archana celestia magis ac magis p̄ quotidiana
exercitia se student preparare. **Beati** qui deo vaca-
re gestiunt ⁊ ab omī impedimento seculi se excutit.
Animaduerte hec o anima mea et claude se sua-
litaris tue ostia vt possis in te audire quid loquatur
dominus deus in te. **Hec** dicit dilect⁹ tuus. **Salus**
tua ego sum: pax tua ⁊ vita tua. **Serua** te apud me
⁊ pacē inuenies. **Dimitte** omnia transitoria ⁊ que-
re eterna. **Quid** sunt omnia temporalia nisi sedus-
ctoria? et quid iuuant omnes creature: si fueris a
creatore deserta? **Omibus** ergo abdicatis creatori
tuo te redde placidam ac fidelem vt veram valeas
apprehendere beatitudinem.

Quod veritas intus loquitur sine strepitu ver-
borum.

Capitulum.ii.

Loquere domine quia audit seruus tuus. **Ser-**
uus tuus ego sum da michi intellectum vt sciam
testimonia tua. **Inclina** cor meum in verba oris tui
fluat vt ros eloquium tuum. **Dicebant** olim filii
israel ad moysen. loquere nobis tu et audiemus
nō loquar nobis dñs ne forte moriamur. **Nō** sic do-
mine nō sic oro s; magis cū samuele ppheta hāuit
ac desiderāter obsecro. **Loquere** dñe qz audit ser-
uus nō loquatur michi moyses aut aliquis ex pro-
phetis sed potius tu loquere dñe deus inspirator et
illuminator olim prophetarū quia tu solus sine elo-
potes me perfecte imbuiere: illi autē sine te nichil pro-

ficient. Possunt quidē verba sonare sed spiritum
 nō cōferunt. Pulcerrime dicunt s; teracete cor nō
 accēdunt. Litteras tradunt sed tu sensum aperis.
 Mysteria proferunt: sed tu reseras intellectum si-
 gnatorum. Mandata edicunt sed tu iuuas ad perfi-
 ciendum. Quā ostendunt sed tu confortas ad ambu-
 landum. Illi foris tū agūt: sed tu corda instruis et
 illuminas. Illi exterius rigant: sed tu secunditatē
 donas. Illi clamāt verbis sed tu auditui intelligē-
 tiam tribuis. Non ergo loquatur michi moyses sed
 tu domine deus meus eterna veritas ne forte mor-
 ier et sine fructu efficiar. Si fuero tātum foris ad-
 monitus et intus nō accensus: ne sit michi ad iudi-
 cum verbum auditum et non factum cognitum nec
 amatum: creditum et nō seruatum. Loquere igitur
 dñe quia audit seruus tuus. Verba enim vite eterne
 habes loquere michi ad qualēcunq; anime mee cō-
 solationem et da totius vite mee emendationem et
 bi autem ad gloriam et perpetuum honorem.

Quod verba dei cum humilitate sunt audiēda:
et q̄ multi ea non ponderant. Ep̄m. iiii.

Audi fili mi verba mea verba suauissima: oēm
 philosophorum et sapiētium huius mundi sciē-
 tiam excedētia. Verba mea spiritus et vita sunt: nec
 humano sensu pensanda. Non sunt ad vanam com-
 placentiā trahenda: sed in silentio audienda et cum
 omni humilitate atq; affectu magno suscipienda: et
 dixi. Beatus est quem tu erudieris domine et de le-
 ge tua docueris eum vt mitiges ei a dieb; malis et
 non desoletur in terra. Ego inquit dñs docui pphe-
 tas ab initio et vsq; nunc nō cesso omnibus loqui sed

multi ad vocē meā sunt surdi et buri. **P**lures min-
 dum libentius audiunt q̄ des: facilius sequunt̄ car-
 nis sue appetitū q̄ dei beneplacitū. **P**romittit̄ mō-
 dus t̄palia et parua et seruitur ei auaritia magna.
Ego promitto sūma et eterua: et torpescūt mortaliū
 corda. **Q**uis tanta cura michi i omnibus seruit et
 obedit sicut mundo et dñis eius seruitur? **E**rubesce
 sydō ait mare. **E**t si causaz queris audi quare. **P**ro
 modica prebēda longa via currit et pro eterna vita
 vix a multis pes semel a terra leuatur. **N**ile precit̄
 querit̄ p vno numismate interdū turpiter litigat̄
 et p vana re et parua pmissione die noctuqz fatiga-
 ri non timetur. **S**ed proth dolor pro bono incōmu-
 tabili p premio inestimabili: p sūmo honore et glo-
 ria interminabili vel ad modicum fatigari pigritat̄
Erubesce ergo serue piger et querulose q̄ illi para-
 tiores inueniūtur ad pditionē q̄ tu ad vitam. **G**au-
 dent illi ampli⁹ ad vanitatē q̄ tu ad veritatē. **E**qui-
 dem a spe sua nōnunq̄ frustrātur: sed pmissio mea
 neminē fallit: nec confidentē michi dimittit inane.
Quod pmissi dabo quod dixi implebo si tamē vsqz
 in finem fidelis in dilectione mea quis permanse-
 rit. **E**go remunerator suz oim bonoz et fortis proba-
 tor oim deuotorū. **S**cribe verba mea in corde tuo
 et pertracta diligenter. erunt enī in t̄pē tentationis
 valde necessaria. **Q**uod non intelligis cū legas co-
 gnosces in die visitationis. **D**upliciter soleo electos
 meos visitare: tentatione. s. et consolatione: et duas
 lectiones eis quotidie lego. vnā increpando eorum
 vitia/alterāqz exortando ad virtutum incrementa.
Qui habet verba mea et spernit ea: habet qui iudic-
 at.

et cum in nouissimo die.

Oratio ad implorandum deuotionis gratiam.

Capitulum. iiii.

Domine deus meus omnia bona mea tu es. **E**t quis ego sum vt audeā ad te loqui? **E**go sum pauperrimus seruulus tuus et abiectus vermiculus multo pauperior et contemptibilior q̄ scio et dicere audeo. **N**emēro tamen dñe quia nichil sum nichil habeo nichilq; valeo. **T**u solus bonus iustus et sanctus/tu omnia potes/omnia prestas/omnia impleas. **R**emittis peccatōrē inanē relinquēs. **R**eminiscere mihi seruationum tuarū dñe et imple cor meum gratia tua qui non vis vacua esse opa tua. **Q**uomodo possum me tolerare in hac misera vita/nisi me confortaues misericordia et gratia tua? **N**oli auertere faciem tuam a me/noli visitationem tuam prolongare/noli consolationem tuam abstrahere/ne fiat anima mea sicut terra sine aqua tibi. **D**omine doce me facere voluntatem tuam / doce me coram te digne et humiliter conuersari / quia sapientia mea tu es / qui in veritate me cognoscis / et cognouisti āte q̄ fieret mūdus et ante q̄ natus essem in mundo.

Quod in veritate et humilitate coram deo conuersandum est

Capitulum. v.

Egli ambula coram me in veritate et simplicitate cordis tui quere me semper. **Q**ui ambulat coram me in veritate/rutabitur ab incurribus malis et veritas liberabit eum a seductorib; et a detractionibus iniquorum. **S**i veritas te liberauerit vere liber eris et non curabis de vanis hominū verbis. **D**ñe verū est sicut dicis ita queso mecum fiat. **A**men.

ritas tua me doceat: ipsa me custodiat et usque ad finem
lutarum finem me conducat. **I**psa me liberet ab omni
affectione mala et inordinata dilectione: et ambula-
bo tecum in magna cordis libertate. **E**go te doce-
bo ait veritas que recta sunt et placita coram me. **E**co-
gita peccata tua cum displicentia magna et merore
nunquam reputes te aliquid esse propter opera bona. **R**e-
uertere peccatores et multis passionibus obnoxius
implicatus. **E**x te semper ad nichil tendis et cito la-
beris: cito vinceris: cito turbaris: cito dissolueris.
Non habebis quicquam unde possis gloriar: sed mul-
ta vbi te debes vilificare: quia multo infirmior es quam
vales comprehendere. nichil ergo magnum tibi vide-
tur ex omnibus que agis: nichil grande nichil pre-
ciosum et admirabile nichil reputatione appareat. **O**-
gnum: nichil altum: nichil vere laudabile et desidera-
bile nisi quod eternum est. **P**laceat tibi super omnia villitas ma-
na veritas displiceat tibi super omnia villitas ma-
ma tua. **N**ichil sic timeas: nichil sic vituperes et fu-
gias sicut vitia et peccata tua que magis displicere
debent quam quolibet rerum damna. **Q**uidam non sin-
cere coram me ambulant sed quadam curiositate et arro-
gantia ducti volunt secreta mea scire et alia dei intel-
ligere: se et suam salutem negligentes. **H**ic sepe in ma-
gnas tentationes et periculum propter suam superbiam et curiosi-
tatem me eis adversante labuntur. **T**ime iudicia dei
expauesce iram omnipotentis: noli autem discutere ope-
ra altissimi: sed tuas iniquitates perscrutare in quan-
tis deliquisti et quam multa bona neglexisti. **Q**uidam so-
lum portant suam devotionem in libris et quidam in ima-
ginibus quidam autem in signis exterioribus et figuris

quidā habent me in ore: sed modicū in corde. **U**ti
 aliqui intellectu illuminati et affectu purgati ad es-
 terna semper abelant. de terrenis grauiteraudis-
 necessitatibus nature dolenter inserviūt et his sentia-
 unt quid veritatis spūs loquitur i eis qui docet eos
 terrena despicere et amare celestia. mundū negli-
 gere et celum tota die ac nocte desiderare

De mirabili affectu diuini amoris **Ep̃m. vi.**

Benedico te pater celestis pater dñi mei iesu
 cristi quia mei pauperis dignatus es recorda-
 ri. **O** pater misericordiarum et deus totius consola-
 tionis gratias ago tibi qui me indignum omni
 consolatione quandoq; tua recreas consolatione.
Benedico te semper et glorifico cum vniuerso fide-
 lio tuo et spiritu sancto paraclito in secula seculorū.
Eya domine deus amator sc̃tē meus cū tu veneris
 in cor meū exultabūt omnia interiora mea. **T**u es
 gloria mea et exultatio cordis mei: tu es spes mea
 et refugium meū i die tribulationis mee. **S**ed qz ad
 huc debilis sum i amore et imperfectus in virtute: id
 necesse habeo a te confortari et consolari. ppter ea
 visita me sepius et instrue disciplinis sanctis. **L**ibe-
 ra me a passionibus malis. et sana cor meū ab omni-
 bus affectionibus inordinatis et vitiosis vt intus sana-
 tus et bene purgatus aptus efficiar ad amandum
 fons ad patiedū: stabilis ad perseverandū. **M**agna
 res est amor. magnum oīno bonū: quod solū leue
 facit omne onerosū: et fert equaliter omne ineguale
Nam onus sine onere portat. et oē amarū dulce ac
 lapidū efficit. **A**mor iesu nobilis ad magna operā
 da impellit: et ad desideranda sepe perfectiora ex-

citat. **A**mor vult esse sursum nec ullis infimis rebus
 retineri. **A**mor vult esse liber ab omni mundana affe-
 ctione alienus: ne internus eius impediat aspectus
 nec per aliquod commodum temporale implicationes
 sustineat aut per incommodum succubant. **N**ichil vult
 eius est amore: nichil fortius: nichil alti⁹: nichil la-
 tius: nichil locutius: nichil plenius: nichil melius:
 in celo et in terra: quia amor a deo natus est: nec po-
 test nisi in deo super omnia creata requiescere. **A**mans
 volat/currit/letat/liber est et non tenet. dat omnia pro
 omnibus et habet omnia in omnibus quia in uno summo super
 omnia quiescit/ex quo omne bonum fuit et procedit. **N**on re-
 spicit ad dona/sed ad donatorem se convertit super omnia bo-
 na. **A**mor modum semper nescit/sed super omnem modum
 feruescit. **A**mor onus non sentit/labores non cau-
 tat/plus affectat quam valet/de impossibilitate non cau-
 sat. quia cuncta sibi posse et licere arbitratur. **V**aleat
 igitur ad omnia et multa implet et effectum mancipat
 ubi non amans deficit et facit. **A**mor vigilat et dormi-
 tius non dormitat. **F**atigatur non lassatur/artatur non
 artatur/territus non conturbatur/sed sicut vivax flamma
 et ardens facula sursum erumpit secure que pervasit
 si quis amat/nouit quid hec vox clamet. **M**agnus
 clamor in auribus dei est/ipse ardens affectus ante
 me que dicit **D**eus meus amor meus/tu totus meus
 et ego tuus. **P**lata me in amore / ut discam inter-
 riora cordis ore degustare / quam lingue sit amare et in
 amore liquefieri et natari. **T**eneat amore vadens su-
 pra me per nimio fervore et stupore. **C**ante amoris can-
 ticum/sequar te dilectum meum in altum/deficiat in laude
 tua anima mea subilans ex amore. **A**me te plus quam

me nec me nisi propter te et oēs in te qui vere amāt
 te: sicut iubet lex amoris lucens ex te. **E**st amor ve
 lor: sincerus: pius: iocundus: et amicus: fortis:
 patiens: fidelis: prudens: longanimis: virilis et
 seipsum nunquā querens. **E**bi enim seipsum aliquis
 querit ibi ab amore cadit. **E**st amor circumspectus
 humilis et rectus non mollis non levis nec vanis
 intendens rebus: sobrius: castus: stabilis: quietus:
 et in cunctis sensibus custoditus. **E**st amor subiectus
 et obediens prelati sibi vills et despectus deo de
 uotus et gratificus confidens et semper sperans in
 eo etiam cum sibi non sapit deus: quia sine dolore
 non viuitur in amore. **Q**ui non est paratus omnia
 pati et ad voluntatem stare dilecti: non est dignus
 amator appellari. **S**oportet amantem omnia dura
 et amara propter dilectū libenter amplecti: nec ob
 contraria accidentia ab eo deflecti.

De probatione veri amatoris. **Epim. vii.**

Non es adhuc fortis et prudens amator:
 Quare dñe: quia propter modicā contrarietate des
 ficiis a ceptis et nimis auide consolationem queris.
Fortis amator stat in tērationibus nec callidis cre
 dit persuasionibus inimici. **S**icut in prosperis ei
 placeo: ita nec in aduersis displiceo. **P**rudēs ama
 tor non tam donum amantis considerat quā dantis
 amorē. **A**ffectū potius attrēdit quā censum et infra dis
 lectum oīa data ponit. **N**obilis amator nō quiescit
 in dono: sed in me super omne donū. **N**ō est ideo totū pē
 tū: si quāq; min⁹ bene de me vel de scis meis sentis
 quā velles. **A**ffectus ille bon⁹ dulcis quē interdū per
 cipis: affectus grē presētis est et quidā p̄gustus pa

erie celestis .super quo nō nīmīū innitēdū qz vadit
et venit. **C**ertare autē aduersus incidentes malos
animi mot⁹ .suggestionēqz spere dyaboli: insigne
est virtutis et magni meriti. **N**on ergo te contur-
bent aliene fantasie de quacūqz materia ingesse.
Forte serua propositū et intentionē rectā ad ocum
Nec est illusio q̄ aliquādo in excessum subito rase-
ris et statim ad ineptias solitas cordis reuerteris
Illas enī inuite magis pateris q̄ agis. et q̄ diu ol-
spicent et peniteris .meritū est et nō perditio. **S**ed
to q̄ antiquus inimicus omīno nititur impedire ve-
siderium tuum ī bono et ab omni deuoto exercitio
euacuare: a sanctorum .s. cultu/ a pia passionis mee
memoria/ a peccatorū vtili recordatiōe/ a pprii cor-
dis custodia: et a firmo proposito p̄ficiendi ī x̄iute
Multas malas cogitationes ingerit vt redit tibi
faciat et horrozē: vt ab oratione renocet et sacra le-
ctione. **D**isplicet sibi humilis confessio. et si possit:
a cōmunionē cessare faceret. **N**ō credas ei neqz cu-
res illum. licet sepius tibi deceptionis tetēderit la-
queos. **S**ibi imputa cū mala ingerit et imunda vt
cito illi. **M**ade imūde spūs: erubescē miser: valde le-
mundus es tu qui talia infers auribus meis. **D**ilce
de a me seductor pessime non habebis in me para-
tem vllam. sed iesus mecum erit tanq̄ bellator for-
tis et tu stabis cōfusus. **N**alo poti⁹ mori et oēm pe-
nam subire q̄ tibi cōsentire. **F**ace et obmutescē: nō
audis te āplius: licet michi plures mollaris mo-
lestias. **D**omin⁹ illuminatio mea et salus mea q̄
timebo: **D**ñs p̄tector vite mee. a quo trepidabo. **S**ed
cōsistet aduersū me castra. nō timebit cor meū. **N**ō

minus adiutor meus et redemptor meus **Certa** tū
 q̄ miles bonus. et si interdū ex fragilitate corruis
 resume vires fortiores prioribus. confidens de am
 pliori gratia mea. et multū precaue a vana cōplacē
 tia et superbia. **P**ropter hoc multi i errorem duchi
 tur et in cecitatē pene incurabilē q̄nq3 labunt. Sit
 tibi in cautelam et perpetuam humilitatē ruina hec
 superborum: de se stulte presumētium.

De occultanda gratia sub humilitatis custodia

Capitulum octauum

Nil vtilius est tibi et securius deuotiōis gra
 tiam abscondere nec in altum te efferre nec
 multum ideloqui neq3 multum pōderare sed ma
 gis temetipsum despiciere. et tanq̄ indigno datam
 timere. **N**on est huic affectioni tenacius inherens
 que citius potest mutari in contrarium. **C**ogi
 ta in gratia q̄ miser et inops esse soles sine gratia
Nec est in eo tantum spiritualis vite pfectus cū cō
 solationis habueris gratiā sed cū humiliter et ab
 negate patiēterq3 tuleris eius subtractionē ita qđ
 tunc ab orationis studio non torpeas. nec reliqua
 opera tua ex vsu faciēda oīno dyaboli pmittas. s3
 sicut melius potueris et intellexeris. libenter quod
 in te est facias nec ppter ariditatē seu anxietatem
 mētis quā sentis te totaliter negligas. **M**ulti enī
 sunt. qui cum non bñ eis successerit. statim īpatien
 tes fiunt aut desides. **N**on enī semp est i potestate
 hominis via eius sed dei est dare et consolari quan
 do vult et quantū vult et cui vult. sicut sibi placue
 rit et nō amplius. **Q**uidam incanti ppter deuotiō
 nis gratiā seipso destruxerūt: q̄ plus agere volue
 e.iii

runt q̄ potuerunt: nō pensantes sue paruitatis men-
surā: sed magis cordis affectū sequētes q̄ rationis
iudiciū. **E**t quia maiora p̄sumperunt q̄ deo plac-
tum fuit: Idcirco gratiā cito perdiderūt. **F**acti sunt
inopes et viles relictī: qui in celū posuerunt nidū si-
bi: vt humiliati et depauperati discāt nō in aliis suis
volare sed sub pēnis meis sperare. **Q**ui adhuc no-
ui sunt et imperiti in via dñi nisi consilio discretorū
se regāt facilius decipi possunt et elidi. **Q**uod si sibi
sentire magis sequi q̄ aliis exercitatis credere vo-
lunt: erit eis periculosus exitus: si tū retrahi a pro-
prio conceptu non valuerint. **R**aro sibi ipsis sapien-
tes ab aliis regi humiliter patiunt. **M**elius est mo-
dicū sapere cū humilitate et parua intelligentia: q̄
magis sciētiarum thesauri/cum vana complacētia
Melius est tibi minus habere: q̄ multum vnde po-
tes superbire. **N**on satis discrete agit qui se totum
leticie tradit obliuiscens pristina inopie suę: et casti-
timoris dñi: qui timet gratiā oblatā amittere. **N**on
etiā satis virtuose sapit qui tempore aduersitatis et
cuiusq̄ grauitatis nimis desperare se gerit et min⁹
fidēter de me q̄ oportet cogitat ac sentit. **Q**ui tē-
pore pacis nimis securus esse voluerit: sepe tempo-
re belli nimis defect⁹ et formidolosus reperiet. **S**i
scires semp humilis et modicus in te pmanere nec
nō spiritū tuū bene moderare ac regere: nō incide-
res tā cito in periculus et offensam. **C**onsiliū bonū est
vt feruoris spiritu concepto mediteris quid futurū
sit abscedente lumine. **Q**uod dñi contigerit recogni-
ta et denuo lucē posse reuerti quā ad cautelam tibi
michi astit ad gloriā ad tempus subtraxi. **M**ilior est

enim sepe talis probatio quod si semper prospera per tua haberes voluntate. Nam merita non sunt ex hoc estis mandata si quis plures visiones aut consolationes habeat/vel si peritus sit in scripturis aut in altiori potestatur gradu/sed si vera fuerit humilitate fundatus et diuina caritate repletus/si dei honorem pure et integre semper querat/si seipsum nichil reputet et in veritate despiciat atque ab aliis etiam despici et humiliari magis gaudeat quam honorari.

De vilificatione sui ipsius in oculis dei.

Capitulum nonum.

Utor ad dominum meum cum sim pulvis et cinis. Si me amplius reputauero: ecce tu stas contra me. et dicunt testimonium verum iniquitates mee nec possum contradicere. Si autem me vilificauero et ad nichilum redegero et ab omni propria reputatione defecero atque sicut sum pulueris auero: erit michi propicia gratia tua/et vicina cordi meo lux tua et vis estimatio quantulacumque minima in valle nitiditatis mee submerget et peribit in eternum. Ibi ostendes me michi quid sum quid fui/et de quo ventus quia nichil et nesciui. Si michi ipsi relinquo: ecce nunc est illa et tota infirmitas. Si autem subito me respexeris statim fortis efficio et nouo repleor gaudio. Et michi valde quod sic repete subleuor et tam benigne a te conplector qui proprio pondere semper ad ima feror. Facis hoc amor tuus gratis proueniens me et in tam multis subueniens necessitatibus/a grauius quoque custodis me periculis et ab innumeris/ut vere dicam/eripiens malis. De siquidem male amando me perdidisti et te solam querendorum pure amando me et te pariter iueni/atque ex

amore profundius ad nichilli me redegi. Quia tuo
 dulcissime facis mecum supra meritum oē: et supra
 id quod audeo sperare vel rogare. Benedictus sis
 deus me? q: licet ego oib? bonis sim idignus. tua
 tamē nobilitas et infinita bonitas nunq̄ cessat be
 nefacere etiā ingratīs et lōge a te aduersis. Cōuer
 te nos ad te. vt sumus grati humiles et deuoti. qz
 salus nostra tu es virtus et fortitudo nostra.
¶ Quod omnia ad deum sicut ad finē vltimū sūt
referenda. **Capitulum. x.**

Nili ego debeo esse finis tuus supremus et vlti
 matus si vere desideras esse beatus. Ex hac
 intentione purificabitur affectus tuus sepius ad seip
 sum et ad creaturas male incarnatus. Nam si teip
 sum in aliquo queris statim in te deficiis et arescis.
 Omnia ergo ad me principaliter referas. q: ego
 sum qui omnia dedi. Sic singula cōsidera sicut ex
 summo bono manantia. et ideo ad me tāq̄ ad suā
 originē cūcta sūt reducenda. Ex me pusillus et ma
 gnus. pauper et diues tāq̄ ex fonte vino aquā hauri
 rit vltiā et qui michi sponte et libere deseruiūt gra
 tiam pro gratia accipient. Qui autē extra me volue
 rit gloriari vel in aliquo priuato bono delectari. nō
 stabiletur in vero gaudio neqz in corde suo dilata
 bitur. sed multipliciter ipedietur et angustabit. Ni
 chil ergo tibi de bono ascribere debes nec alicui ho
 mini virtutē attribuas: sed totum da deo: sine quo
 nichil habet hō. Ego totū dedi ego totū rehabere
 volo. et cū magna distinctione gratiarū actiones re
 quiro. Decet veritas qua fugatur glorie vanitas
 Et si intrauerit celestis gratia: et vera caritas: non

erit aliqua inuidia: nec contractio cordis. nec priuatus amor occupabit. Vincit enim oīa diuina caritas: et dilatat oēs anime vires. Si recte sapis. in me solo gaudebis: in me solo sperabis quia nemo bonus nisi solus deus. qui est super oīa laudandus et in omnibus benedicendus.

Quod sorore mundo dulce est seruire deo. Ep̃m. xi

Vinciterū loquar dñe et non silebo: dicam in auribus dei mei dñi mei et regis mei qui es in excelsis. **Q**uod magna multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti timentibus te. Sed quod est amantibus: quid toto corde tibi seruientibus. Vere ineffabilis dulcedo contēplationis tue. quā lar gis amantibus te. In hoc maxime ostendisti dulcedinē caritatis tue quia cū nō essem. fecisti me et cur errare lōge a te. reduxisti me vt seruīrē tibi: et precepisti vt diligā te. **O** sōs amoris perpetui quod dicā de te quomodo potero tui obliuisci qui mei diligatus es recordari. Etiam postquā cōtabui et peris fecisti vltra oēs spem misericordiam cū seruo tuo et vltra omne meritum gratiā et amicitia exhibuisti. Quid retribuam tibi p gratia ista. Non enī oībus datū est vt omnibus abdicatis seculo renūciēt et monasticā vitam assumant. Nunquid magnū ē vt tibi seruā cui omnis creatura seruire tenet. Nō magnū michi videri debet seruire tibi. sed potius hoc michi magnū et admirandum apparet quod tā pauperē et indignū digneris i seruū recipere: et dilectis seruis tuis adunare. Ecce oīa tua sunt que habeo et vnde tibi seruis. Veruntamen viceversa tu magis michi seruis quā ego tibi. Ecce celum et terra quā i me

ministerium hominis creasti: presto sunt et faciunt quod
 die quecumque mandasti. **A**t hoc parum est. quin etiam
 angelos in ministerio hominis creasti et ordinasti. **T**u
 ascendit scilicet hec omnia quia tu ipse servire homini ob-
 gnatus es et te ipsum ei daturum promissisti. **Q**uid dabo
 tibi pro omnibus istis milibus bonis. **V**tinam posses tibi
 servire cunctis diebus vite mee utinam vel uno die
 digni servitium exhibere sufficerem. **V**ere tu es di-
 gnus omni servitio/omni honore et laude eterna.
Vere dominus meus es et ego pauper servus tuus/qui to-
 tis viribus teneor tibi servire nec unquam in laudibus
 tuis debeo fastidire. **S**ic volo sic desidero et quicquid
 michi deest tu digneris supplere. **M**agnus honori
 magna gloria tibi servire et omnia propter te continere
Probentur enim gratia magna qui sponte se subiece-
 runt tue sanctissime servituri. **I**nvenient suavissimam
 sancti spiritus consolationem/consequetur ma-
 gnā cordis libertatem qui/arctā pro noie tuo ingre-
 diuntur viā et omnem mundanā neglexerint curā. **G**ra-
 tia et iocunda dei servitus quā homo veraciter effi-
 citur liber et sanctus. **S**acer status religiosi famu-
 latus qui hominem angelis reddit equalem deo plac-
 habilē/demonibus terribilē et cunctis fidelibus comē-
 dabilē. **P**amplectendū et semper optandū servitium
 quo summā promeretur bonum et gaudium acqui-
 ritur sine fine mansurum.

Quod desideria cordis examinanda sunt et ino-
 deranda.

Capitulum. xii.

Non oportet te adhuc multa addiscere que nec
 dum bene didicisti. **Q**ue sunt hec domine: **E**st
 desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum

citum meum / et tuipsum amator non sis / sed mee voluntatis cupidus amator et emulator. Desideria te sepe accendunt / et vehementer impellunt / sed considera an propter honorem meum an propter tuum commodum magis mouearis. **P**lego sum in causa / bene contentus eris quomodoque ordinanero. Si autem de proprio questu aliquid latet ecce hoc est quod te impedit et grauat. **C**ave ergo ne nimium imitaris super desiderio preconcepto me non consulto ne forte postea peniteat / et displiceat quod premo placuit et quasi pro meliore zelasti. Non enim omnis affectio que videtur bona statim est sequenda / sed nec omnis contraria affectio ad primum fugienda. **E**xpediit interdum refrenatione ut etiam in bonis studiis et desideriis / ne per importunitatem mentis distractionem incurras / ne aliis per indisciplinatio nem scandalum generes / vel etiam per resistantiam aliorum subito turberis et corruas. **I**nterdum vero oportet violentia uti et viriliter appetitui sensitui contraire / nec advertere quid velit caro / et quid non velit / sed hoc magis satagere ut subiecta sit etiam nolens spiritui / et tandem castigari debet et cogi servuluti subesse donec parata sit ad omnia paucisque contentari discat / et simplicibus delectari / nec contra aliquid quod incontinentis murmurare.

De informatione patientie et lucramine aduersus concupiscentias.

Cpm. xiii.

Domine domine deus ut audio / patientia est michi valde necessaria / multa enim in hac vita accidunt contraria. **N**am qualitercumque ordinatio de pace mea non potest esse sine bello et do-

lore vita mea. **I**ta est fili. Non aut volo te talem
 rere pacē que temptationibus careat aut contraria nō
 sentiat sed tunc etiā estimare te pacē iuenisse: cū fue-
 ris variis tribulationibus exercitatus et in multis
 contrarietatibus probatus. **S**i dixeris te nō mulo-
 ta posse pati: quō tūc sufflebis ignē purgatorij? **P**e-
 duobus malis semp minus malum est eligendū. **M**e-
 ergo eterna futura supplicia possis euadere mala
 presētia studeas, p deo equanimiter tollerare. **I**m-
 putas q homines seculi huius nichil aut parū pa-
 tiantur? **H**ec hoc iuēntes etiā si delicatissimos q̄s
 eris. **S**ed habent/inquis/multas delectationes et
 pprias sequuntur voluntates ideoq; par pōderāt
 suas tribulationes. **N**ō q ita sit vt habeant quies-
 quid voluerint sed q diu putas durabit? **A**cce quē-
 admodum fuimus deficiēt abundantes in seculo et
 nulla erit recordatio preteritorū gaudiorum. **S**ed
 cū adhuc viuit non sine amaritudine et tedio ac flo-
 re in eis quiescūt. **E**x eadem nāq; re vnde delecta-
 tionem concipiunt sibi inde doloris penā frequen-
 ter recipiūt. **I**uste illis fit. qz inordinate delectatio-
 nes querunt et sequuntur non sine amaritudine et
 cōfusione eas expleant. **N**ō q breues q̄ falsē: q̄ inor-
 dinate et turpes omnes sunt. **V**erū tamen pze ebrie-
 tate et cecitate nō intelligunt: sed velut muta aialla
 ppter modicū corruptibilis vite delectamētū mor-
 tem anime incurrūt. **T**u ergo fili post concupiscen-
 tias tuas non eas et a voluntate tua auertere. **D**e-
 lectare in dño et dabit tibi petitiones cordis tui. **E**t
 enī si veraciter vis delectari et abundantiū a me cō-
 solari ecce in contemptu oīm mundanorū et in abe-

tionem oīm infimarū delectationū erit benedictio
tua et copiosa reddetur tibi cōsolatio. Et q̄to plus
te ab omni creaturarum solatio subtraxeris tāto
maius et potentiores consolationes inueni-
es. Sed primo nō sine quadā tristitia et labore cer-
taminis ad has pertinges. Obstat inolita cōsue-
tudo sed meliori consuetudine deuincetur. Remur-
murabit caro sed seruoze spiritus refrenabit. Insi-
gabitis te et exacerbabitis serpēs antiquus sed oratio
ne fugabitur insuper et labore vtili edis ei magna
obstructur.

De obedientia humilis subditi ad exemplum
Iesu christi. Lm. xliii.

Eli qui se subtrahere nō sūt ab obedientia ip-
se se subtrahit a gratia. Et qui querit habere
petuata. amittit communia. Qui non libenter et
sponte suo superiori se subdit: signum est quod cas-
tra sua necdum perfecte sibi obedit sed sepe recalci-
trat et murmurat. Disce ergo celeriter superiori tuo
se submittere si carnē ppriā optas subingere. Et ut
us nāq̄ exterior vincitur inimicus si interior hō nō
fuerit deuastatus. Non est molestior et peior aīe hō
nis q̄ tuipse tibi non bene p̄cordās spiritui. Epor-
tet enim verum te assumere tuipsum contemptū si
vis preualere aduersus carnē et sanguinem: q̄ ad
huc mun⁹ lordinate diligis. Ideo plene te resigna
re aliorū voluntati trepidas. Sed quid magnū tu
qui pulvis es et nichil: si ppter deū te subdis homi-
ni quando ego ospotens et altissimus qui cunctis crea-
ti ex nichilo me homini ppter te subieci humiliter
factus sum oīm humilissimus et infimus vt tuū sup

blam mea humilitate vinceres. **D**isce obtempera
re pulvis: discite te humiliare terra et limus et sub om
niū pedibus incuruare: discite voluntates tuas frā
gere et ad oīm subiectionē te dare. **E**xardescere cōtra
te nec patiaria timorē in te viuere sed ita subiecti
et paruulū te exhibe ut oēs sup te ambulare possint
et sicut lutū platearum conculcare. **Q**uid habes ho
mo inanis cōqueri? **Q**uid sordide peccator potes
cōtradicare exprobrantibus tibi qui totiens deum
offendisti: et toties infernū meruisti? **S**ed pepercit
tibi oculus meus quia preciosa fuit aīa tua in cons
pectu meo: ut cognosceres dilectionē meā et grati
semper beneficiis meis existeres: et ad veram subie
ctionem et humilitatem te iugiter dāres patiēter
proprium contemptum ferres.

**De occultis dei iudiciis considerandis ne extol
lamur in bonis.** Cpm. xv.

Atonas super me iudicia tua domine: et timor
re ac tremore concutis omnia ossa mea: et expa
nescit anima mea valde. **E**sto attonitus et confide
ro quia celi non sunt inūdi in conspectu tuo. **S**i in
angelis reperisti prauitatem nec tñ pepercisti: quid
fiet de me? **C**eciderūt stelle de celo: et ego pulvis ad
presumo? **Q**uorū opera videbant laudabilia cecide
runt ad infima: et qui comedebant panē angelo
rum: vidi si quis delectari porcorū. **N**ulla est ergo
sanctitas: et si manū tuā dñe retrahas. **N**ulla sapien
tia prodest si gubernare desistas. **N**ulla iunat forti
tudo: si conseruare desinas. **N**ulla securā castitas:
si eā nō protegas. **N**ulla propria prodest custodia:
si nō assit tua sacra vigilātia. **N**am relictī mergi

Tertius.

mur et perimus. vilitati vero vilius et erigimur:
Instabiles quippe sumus: sed per te confirmamur
tepefcimus / sed a te accendimur. **O** q̄ humiliter
et abiecte michi de me ipso sentiendum est / q̄ nichil
lpendendum si quid boni videoz habere. **O** q̄ pro
funde me submittere debeo sub abissalibus iudis
cis tuis domine vbi nichil aliud me esset inuenio
q̄ nichil et nichil. **O** pondus immensum / o pelagus
intransitabile vbi nichil de me reperiō q̄ in toto
nichil. **A**bi est ergo latebra glorie vbi confidentia
de gloria concepta. **A**bstrahit omnis gloria vana in
profunditate iudiciorum tuorum super me. **Q**uid
est omnis caro in conspectu tuo. **N**unquid gloriabi
tur lutum contra formantem se? **Q**uomodo potest
erigi vanilloquo / cuius cor in veritate subiectum
est deo. **N**on cum totus mundus erigeret quem sibi
subiecit veritas nec oim laudantium ore mouebit:
qui totam spē suam in deo firmavit. **N**am et ipsi qui
loquuntur ecce oēs nichil et deficiēt cū sonitu verborū
Veritas autem domini manet in eternum.

**Qualiter standum sit ac dicendum in omnire
desiderabili.**

Capitulum. xvi.

Si sic dicas in ore. **D**ñe si tibi placitū fuerit
fiat hoc ita. **D**ñe si sit honor tuus fiat in nose
tuo hoc. **D**ñe si michi videris expedire et utile esse
probaueris / tunc da michi hoc vti ad honorem tuū
sed si michi nocinū fore cognoueris nec ale mee sa
luti pdesse aufer a me tale desiderū. **N**on enī omne
desideriū a spū sc̄to est etiā si hominī videat̄ rectus
aut bonū. **D**ifficile est p̄ vero iudicare an spūs bo
nus aut alien⁹ te spellat ad desiderādū hoc v̄ illud

an etiā ex proprio mouearis spiritu. **M**ulti in fine
sunt decepti qui primo bono spiritu videbantur in-
ducti. **I**gitur semper cum timore dei et cordis hu-
militate desiderādum est et petendum quicquid de-
siderabile menti occurrit maximeq; cum proprio
resignatōe michi totū committēdū ē atq; dicēdū. **D**omi-
ne tu scis qualiter meli⁹ est fac hoc vel illud sicut vo-
lueris. **D**a quod vis et q̄tū vis et quando vis. **F**ac
mecum sicut scis et sicut tibi magis placuerit et ma-
ior honor tu⁹ fuerit. **P**one me vbi vis et libere age
mecum in omnibus. **I**n manu tua ego sum gira
reuerſa me per circuitum. **E**n ego seruus tuus pa-
tratus ad oīa quoniam non desidero michi viuere
sed tibi. vtinam digne et perfecte.

Oratio p̄ beneplacito dei pficiēdo Ep̄. xvi
Concede michi benignissime iesu gratiam tu-
am vt tecum sit et tecum laboret meq; vt
q; in finem perseueret. **D**a michi semper desidera-
re et velle quod tibi magis acceptū et carius placet
tua voluntas mea sit. et mea voluntas tua sequatur
semper et optime ei concordet. **S**it michi velle
et nolle tecū nec aliud posse velle aut nolle nisi
q̄ vis et nolis. **D**a michi oībus mori q̄ in munda
sunt et ppter te amare contēni et nesciri i hoc seculo.
Da michi super oīa desiderata in te quiescere et in solo
meum in te pacificare. **T**u vera pax cordis tui sola
requies: extra te omnia sunt dura et inquieta. **I**n hoc
pax in idipsum hoc est i te vno summo et eterno bo-
no dormiam et requiescam. Amen.

Quod verū solatium in solo deo est querendū.

Capitulum. xviii.

Quicquid desiderare vel cogitare possum ad solatium meum nō hic expecto sed in poster. & si omnia solatia mūdi solus habere & omnibus delictis frui possem certū est qd diu durare non possent. Unde nō poterit aīa mea plene consolari nec perfecte recreari nisi in deo consolatore pauper & susceptore humiliss. Expecta modicum aīa mea expecta diuinū pmissum & habebis abundantia omni bonorum in celo. Si nimis inordinate ista appetis presentia: perdes eterna & celestia. Sint temporalia in visu: eterna in desiderio. Non potes aliquo bono temporaliter satiari quia ad hec fruenda non es creata. Et si oīa bona creata haberes nō posses esse felix & beata s; in deo qui cuncta creauit tua beatitudo & felicitas consistit. nō qualis videtur & laudatur multis mundi amatoribus sed qualē expectāt boni christi fideles & pregustant interdū spirituales ac mundi corde quorū conuersatio est in cellis. Parum est & breue oīū humanū solatiū. Beati & veri solatiū qd intus a veritate percipit. Deuotus homo ubiq; secum fert consolatorē suū iēsum & dicit ad eum. Adesto michi dñe iēsu in omni loco & tpe. Nec michi sit solatio libenter velle carere oīū humano solatio. Et si tua defuerit cōsolatio sit michi tua voluntas & iusta pbatio pro summo solatio. Non enim impetuum irascaris neq; in eternū cōminaberis.

Quod oīs sollicitudo i deo ponēda est. **Ap̄m. xix.** **N**isi sine me tecum agere qd volo. ego scio qd expediat tibi. Tu cogitas vt homo in multis sentis sicut tibi humanus suadet affectus. Domine verum est quod dicis. Maior est sollicitudo tua pro

me q̄ om̄is cura quā ego possum gerere p̄ me. **N**is enī casualiter stat qui nō p̄licit oēm sollicitudinē suā in te. **D**ñe dūmodo voluntas mea recta et firma permaneat fac de me quicquid tibi placuerit. **N**ō enī potest esse nisi bonū q̄cquid de me feceris. **S**i me vis esse in tenebris sis benedictus. et si me vis esse in luce sis iterum benedictus. **S**i me vis tribulari consolari sis benedictus et si me vis tribulari eque semper benedictus. **S**ili sic oportet te stare si mecum desideras ambulare. **I**ta promptus debes esse ad patiendum sicut ad gaudendum. **I**ta libenter debes esse inops et pauper sicut plenus et diues. **D**ñe libenter patiar pro te quicquid volueris venire sup̄ me. **I**ndifferēter volo de manu tua bonū et malū dulce et amarū: letū ac triste suscipere. et p̄ oib⁹ michi contingentibus gratias agere. **C**ustodi me ab omni peccato et nō timebo mortē nec infernum dūmodo in eternum me nō p̄icias nec delectas me de libro vite non michi nocebit quicquid venerit tribulationis super me.

Quod temporales miserie christi exēplo equanimiter sunt ferende. Lpm. xx.

Elli ego descendi de celo pro tua salute susceptas tuas misérias non necessitate sed caritate trahente vt patientiam disceres et t̄pales misérias nō indignanter ferres. **N**am ab hora ortus mei vsq; ad exitum in cruce non defuit michi tolerantia doloris: defectū rerū t̄paliū magnū habui: multas querimōias de me frequenter audiui: p̄fusiones et opprobria benigne sustinui: p̄ beneficiis ingrati tudinē recepi: p̄ miraculis blasphemias: p̄ doctrinā re

prehensiones. **D**ñe quia fuisti patiens in vita tua in hoc maxime implendo pceptū patris tui dignū ē vt ego misellus peccator scdm voluntatē tuā patiēter me sustinēā z donec ipse volueris onus corruptibilis vite pro salute mea portē. **N**ā z si onerosa sentitē pēns vita facta est tñ iā p grām tuā valde merito tua atqz exemplo tuo z sanctorū tuorū vestigiis infirmis tolerabilior z clarior. s; multo magis cōsolatoria: q̄ olim in lege veteri fuerat / cū porta celi clausa p̄sisteret z obscurior etiā via videbat: qñ tā pauci regnū celoz querere curabāt s; neqz q̄ tūc iusti erāt z saluādi ante passionē tuā z sacre mortis debitum celeste regnū poterāt introire. **Q**uātas tibi grās teneor referre q̄ rectā z bonā viā dignat⁹ es michi z cūctis fidelib⁹ ad eternū regnū tuū ostēdere. **N**ā vita tua via nōstra z p sanctā patiētiā ābulam⁹ ad te q̄ es corona nra. **N**isi tu nos p̄cessisses z docuisses q̄s sequi curaret. **D**eu q̄ tū longeretroqz manerent nisi tua p̄clara exēpla inspicerent. **E**cce adhuc tepescim⁹ auditus tot signis tuis z doctrinis / qd fieret si tñ lumen ad sequendum te non haberemus?

Tolerantiā iniuriarū z quis verus patiens probetur.

Capitulum. xxi.

Quid est quod loqueris fili? **C**essacōqueri. **C**ōsidera meam z aliorū sanctorū passionem. **N**ondum vsqz ad sanguinem restitisti. **P**arum est quod tu pateris in comparatione eorum qui tam multa passi sunt / tam fortiter tentati / tam grauiter tribulati / tam multipliciter probati et exercitati. **S**porter te igitur aliorū grauiora ad mentem reducere vt leuius feras tua minima. **E**t si

tibi minima nō videntur vide ne et hoc tua faciat im-
 patientia. **S**ive tamē parua siue magna sint stude
 cuncta patienter ferre. **Q**uāto melius te ad patien-
 dum disponis tanto sapiētius agis et amplius pro-
 mereris. et ferēs leuius animo et vtu ad hoc nō segni-
 ter paratis. **N**ec dicas non valeo hoc ab hoīe tali
 pati nec huiusmodi michi patiēda sunt / graue
 enī intulit damnum et improprietat michi que nunq̃
 cogitauerā sed ab alio libenter patiar et sicut patien-
 da videro. **I**nsipiens est talis cogitatio que virtus
 tem patientie nō cōsiderat nec a quo coronāda erit
 sed magis personas et offensas sibi illatas p̃pedit.
Non est verus patiens qui non vult pati nisi q̃tum
 sibi visum fuerit et a quo sibi placuerit. **V**erus autē
 patiens non attendit a quo homine vtrum a peccā-
 to suo an ab aliquo equali aut inferiori. vtrum a bo-
 no et sancto viro vel a perverso et indigno exerceat
 sed indifferenter ab omni creatura quantūcumq̃ et
 quotienscumq̃ ei aliquid aduersi acciderit totū hoc
 grauit̃ de manu dei accipit et ingens lucrum repu-
 tat quia nichil apud deū quantūlibet parū p̃ deo
 tū passum poterit sine merito trāsire. **E**sto igit̃ expe-
 ditus ad pugnā si vis habere victoriā. **S**ine certis
 minenō poteris venire ad patientie coronā. **S**i po-
 ti nō vis recusar coronari si autē coronari desideras
 certa viriliter sustine patiēter. **S**ine labore nō ten-
 ditur ad requiē nec sine pugna puenit ad victoriā.
Fac michi dñe possibile per gratiā quod michi im-
 possibile videtur per naturā. **T**u scis q̃ modicum
 possum pati et q̃ cito deficior leui exurgente aduersi-
 tate. **E**fficiat michi quelibet exercitatio tribulatio

his pro nomine tuo amabilis et optabilis. nam pati et
 vexari pro te valde salubre est anime mee.

De confessione proprie infirmitatis et huius vi-
te miseris.

Capitulum. xxii.

Confiteor aduersum me iusticiam meam. **C**on-
 fitebor tibi domine infirmitatem meam. **S**epe
 parua res est que me deuicit et contristat. **P**ropono
 me fortiter acturum sed cum modica tentatio vene-
 rit magna michi fit angustia. **V**alde vilis quadoque
 res est unde grauis tentatio prouenit et dum puto
 me aliquatulum tutum cum non sentio inuenio me non
 nunquam pene deuictum ex leui flatu. **V**ide ergo domine hu-
 militatem meam et fragilitatem tibi vndique notam. **M**iser-
 ere mei et eripe me de luto ut non infigar non permane-
 am deuictus usquequaque. **H**oc est quod me frequen-
 ter reuerberat et coram te confundit quod tam labilis sum
 et infirmus ad resistendum passionibus. **E**t si non om-
 nino ad consensionem trahit tamen michi etiam molesta
 et grauis est eorum insectatio et tedet valde sic quoties
 die vivere in lite. **E**xhinc nota fit michi infirmis-
 tas mea quia multo facilius irruunt ab hominibus
 de semper fantasie quam discedunt. **U**tinam fortissime de-
 israel zelator animarum fidelium respicias serui tui la-
 bore et dolore affictosque illi in omnibus ad quecumque per-
 tinerit. **R**obora me celesti fortitudine neque vetus
 homo misera caro spiritui necdum plene subiecta va-
 leat dominari aduersus quam certare oportebit quod diu spiritus
 ratur in hac vita miserrima. **N**on qualis est hec vi-
 ta ubi non desunt tribulationes et miserie ubi plena
 laqueis et hostibus sunt omnia. **N**am vna tribulatione
 seu tentatione recedente alia accedit sed adhuc pro

re durante conflictu alii plures superueniunt et lites
 rate. Et quod potest amari vita habens tantas ama-
 ritudines et tot subiecta calamitatibus et miseriis.
 Quod etiam dicitur vita tot generas morres et pestes et
 tamen amari et delectari in ea a multis querit. Reprehen-
 dit frequenter mundus quod fallax sit et vanus: nec tamen fa-
 cile relinquit cum concupiscencie carnis ducant. Sed
 alia trahunt ad amandum: alia ad continendum. Tra-
 hunt ad amorem mundi desiderium carnis: desiderium
 oculorum: et supbia vite. Et pene ac miserie sequentes ea
 odium mundi pariunt et tedium. Sed vincit propter dolor
 delectatio parua mentem in uido dedita: et esse sub sen-
 sibus delicias reputat: quia dei suauitatem et internam
 virtutis amenitatem nec uidit nec gustauit. Qui autem
 mundum perfecte continent et deo viuere sub sancta di-
 sciplina student: isti diuinam dulcedinem ueris abrenun-
 ciatoribus promissam non ignorant: et quod grauiter mun-
 dus errat et varie fallitur uident.

Quod in deo super omnia bona et dona requie-
scendum est. Capitulum. xxiii.

Super omnia et in omnibus requiesce anima mea in domino
 semper: quia ipse est sanctorum eterna requies. Da michi
 dulcissime et amantissime iesu in te super omnem creatu-
 ram requiescere. super omnem salutem et pulcritudinem
 super omnem gloriam et honorem super omnem potentiam et digni-
 tatem/super omnem scientiam et subtilitatem: super omnes diuitias
 et artes/super omnem leticiam et exultationem/super omnem famam
 spem et promissionem: super omne meritum et desiderium super
 omnia dona et munera que potes dare et infundere: super
 omne gaudium et iubilationem quam potest mens capere.

re et sentire. Denique super omnes angelos et archangelos
et super omnem exercitum celi: super omnia visibilia et invisibi-
lia: et super omne quod tu deus meus non es: quia tu deus
meus super omnia optimus es. tu solus altissimus. tu so-
lus potentissimus. tu solus sufficientissimus et ple-
nissimus. tu solus suavis et solatiofissimus. tu
solus placerrimus et amantissimus. tu solus nobilissi-
mus et gloriosissimus super omnia: in quo cuncta bona si-
mul perfecte sunt fuerunt et erunt atque ideo minus est
et insufficientes quicquid preter te ipsum michi donas ut
de te ipso reuelas: vel permittis te non viso nec plene
adepto. Quoniam quidem non potest cor meum veraciter
requiescere nec totaliter contentari nisi in te requie-
scat. et omnia dona omnemque creaturam transcendat.
O mi dulcissime sponse iesu christe amator purissime
donator vniuersę creature quis michi det pennas ve-
re libertatis ad volandum et pansandum in te. O quam ad
plenum dabitur vacare michi et videre quod suavis es do-
mine deus meus. Quando ad plenum recolligam me
in te ut pre amore tuo non sentiam me: sed te solū super omnem
sensum et modum in modo non omnibus noto? Nunc assit
frequenter gemo et infelicitatem meam cum dolore por-
to: quia multa mala in hac valle miserrimam occu-
runt que me sepius conturbant contristant et obnu-
bilant: sepius impediunt distrahunt alliciunt et im-
plicat ne liberum habeam accessum ad te/ne locūdis fru-
ar amplexibus presto semper beatis spiritibus. Non
neat te spiritum meum: et desolatio multiplex in terra.
O testis splendor eterne gratie solamen peregrinantis ate-
apud te est os meum sine voce: et silentium meum loquitur ti-
bi. Quisquo tardat venire dominus meus? Veniat ad me

pauperculi sui et leti faciat. Mittat manus suam et
me miserum eripiat de omni angustia. **Veni** veni quia
sine te nulla erit queta dies aut hora: quia tu leticia
mea: et sine te vacua est mensa mea. **Miser** sum
et quodammodo incarceratus et cōpedibus grauat⁹
donec luce presentie tue me reficias ac libertati do-
nes: vultūq; amicabilem demōstres. **Querant** alii
pro te aliud quodcūq; libuerit: et michi aliud iterum
nil placet nec placebit nisi tu deus meus/spes mea
salus eterna. **Non** reticebo nec deprecari cessabo do-
nec gratia tua reuertat⁹: michiq; tu intus loquaris
Ecce assum. **Ecce** ego ad te quia inuocasti me. lacris
me tue et desiderium anime tue humiliatio tua et con-
tritio cordis inclinauerunt me et adduxerunt ad te.
Et dixi dñe inuocaui te et desideravi frui te paratus
omnia respuere propter te. **Tu** enim prior excitasti me ut
quererem te. **Scis** ergo benedictus dñe: qui fecisti
hanc bonitatem cum seruo tuo secundum multitudinem
misericordie tue. **Quid** habet ultra dicere dñe ser-
uus tuus coram te nisi ut humiliet se valde ante te me-
mor semper propter iniquitatis et vilitatis. **Non** enim est
similis tui in cunctis mirabilibus celi et terre. **Sunt**
opera tua bona valde dñe/ iudicia vera et prouidentia
tua reguntur vniuersa. **Laus** ergo tibi et gloria o pa-
tris sapientia te laudet et benedicat os meum anima
mea et cuncta creata simul.

De recordatione beneficiorum dei multiplici-
cium.

Capitulum. xxiij.

Aperi domine cor meum in lege tua: et in pre-
ceptis tuis doce me ambulare. **Da** michi intel-
ligere voluntatem tuam: et cum magna reuerentia

Tertius

ac diligenti consideratione beneficia tua tam in generali q̄ in speciali memorari: vt digne tibi exhibere valeā gratias referre. **V**erū scio et confiteor nec pro minimo puncto me posse debitas gratiarū laudes persolvere. **M**inor ego sum oībus bonis michi prestitis: et cū tuā nobilitatē attendo: deficit pre magnitudine illius spiritus meus. **O**mnia que in aīa habemus et in corpore et quecūq; exterius vel interiorius naturaliter vel supernaturaliter possidemus: tua sūt beneficia: et te benefactorē piū ac bonū cōmendat a quo bona cuncta accepimus. **E**t si alius plura alius pauciora accepit: oīa tñ tua sunt: et sine te nec minimū haberi potest. **I**lle qui maiora accepit non potest merito suo gloriari nec sup alios extolli nec minori insultare: quia ille maior et melior q̄ sibi minorior. **E**t q̄ oībus viliorē se existimat et indigniorē se iudicat aptior est ad percipiendum maiora. **Q**ui autē pauciora accepit cōtristari nō debet: nec indignanter ferre neq; vitiozī inuidere: sed te poti⁹ attendere: et tuam bonitatē maxime laudare: q̄ tā affluenter tā gratis tā libenter sine personarū acceptione tua munera largiris. **N**ā ex te et ideo in oībus es laudandus. **T**u scis quid unicuiq; donari expediat: et cur iste minus et ille amplius habeat: non nostrū sed tuū est hoc discernere: apud quē singulorum diffinita sunt merita. **U**nde dñe deus pro magno etiā reputo beneficio non multa habere unde exteri⁹ et fm hoīes laus et gloria appareat: ita vt q̄s considerata paupertate et vilitate persone sue non modo grauitatē aut tristitiā vel deiectionē inde cō-

elplat: sed potius consolationē et hilaritatē magnā
 quia tu deus pauperes et humiles: atque huic mūdo de-
 spectos tibi eligisti in familiares et domesticos. **L**e-
 stes sunt ipsi apostoli quos principes super omnem terrā
 constituisti: fuerunt tamen sine querela cōuersati in mun-
 do tam humiles et simplices sine omni malicia et dolo: ut
 etiam pari cōtumelias gauderēt pro nomine tuo et que
 mūdis abhorret ipsi amplecterētur affectu magno.
Nichil ergo amatozem tuum et cognitozem bene-
 ficiozum tuorum ita letificare debet sicut volūtas tua
 in eo et beneplacitū eterne dispositionis tue: de qua
 tantū contētari debet et cōsolari: ut ita libenter velit
 esse minimus: sicut aliquis optaret esse maximus;
 et ita pacificus et cōtentus in nouissimo sicut in loco
 primo: atque ita libenter despicabilis et abiectus nul-
 lius quoque nominis et fame: sicut ceteris honorabilior et
 maior in mūdo. **N**am volūtas tua et amor honoris
 tui omnia excedere debet et plus eum cōsolari magis
 placere quam omnia beneficia sibi data vel danda.

De quattuor magnā importātib⁹ pacē **Cpm. xxv**
Nunc nunc docebo te viam pacis et vere libera-
 tis. **F**ac domine quod dicis: quia hoc michi gra-
 tum est audire. **S**tude fili alterius potius facere vo-
 luntatem quam tuam. **E**lige semper minus quam plus ho-
 bere. **Q**uere semper inferiorem locū et omnibus subesse.
Opta semper et ora ut voluntas dei integre in te fiat.
Ecce talis homo ingreditur fines pacis et quietis.
Dñe sermo tuus iste brevis multū in se cōtinet per-
 fectionis. parvus ē dictus: sed plen⁹ sensu et vber in frui-
 tu. **N**ā si posset a me fideliter custodiri: non debe-
 ret tam facillis in me turbatio oriri: nam quotiens me

Tercius.

impacatū sentio ⁊ grauātū ab hac doctrīna mere-
cellisse inuenio. Sed tu q̄ omnia potes ⁊ aie. p̄fectū
semper diligis/adauge maiorem gratiā vt possim
num complere sermonem ⁊ meam perficere salutē

Oratio cōtra cogitationes malas. Cpm. xxvi.

Domine deus meus ne elongerles a me. deus
me⁹ i auxilium meum respice. quoniam insur-
reuerunt in me cogitationes vane / ⁊ timores ma-
gni affligentea aīam meam. **Q**uomodo p̄transibo
illestus quō p̄fringam eā? **E**go inquit ante te ibo ⁊
gloriosos terre humiliabo. aperiam iannam carce-
ris ⁊ archana secretorum reuelabo tibi. **F**ac dñe vt
loqueris ⁊ fugiant a facie tua omnes inique cogita-
tiones. **N**ec est spes ⁊ vnica consolatio mea ad te in
omī tribulatione cōfugere/tibi cōfidere/ex intimo
inuocare ⁊ patienter consolationē tuam expectare.

Orō pilluatiōe mēris deuotissima Cps. xxvii

Olarifica me bone iesu claritate eterni lumis
nis ⁊ educ de habitaculo cordis mei tenebras
vniuersas. **C**ohibe euagatiōes multas ⁊ elide vni-
facientes tentationes. **P**ugna fortiter pro me ⁊ ex-
pugna malas bestias: concupiscentias dico illece-
doras: vt fiat pax in virtute tua ⁊ abundantia lau-
dis tue resonet in aula sancta/hoc est in conscientia
pura. **I**mpera ventis et tempestatibus. **D**ic mar-
quesce dic/aquiloni ne flaueris/et erit tranquillitas
magna. **E**mitte lucem tuā ⁊ veritatē tuā/vt lu-
ceat sup̄ terrā/qz terra suz ianis ⁊ vacua donec illu-
mines me. **E**ffunde grām tuā desup: p̄funde cor meū
grā celesti/ministra deuotionis aquas ad irrigandū
faciē terre/ad producendū fructū bonū et optimū.

Alena mentē preſſam mole peccatorū: ⁊ ad celeſtia
totū deſideriū meum ſuſpēde: vt guſtata ſuaui-
tate ſuperne felicitatis pſigeat de terrenis cogitare. **R**
pe me ⁊ eripe ab oī creaturā in durabili conſola-
tione/ quia nulla res creata appetitū meū plenarie
valet quietare ⁊ conſolari. **J**unge me tibi inſepara-
bili dilectionis vinculo/ quoniam tu ſolus amanti
ſufficis ⁊ abſq; te friuola ſunt vniuerſa.

De euitatione curioſe inquisitionis ſuper altera
rius vita. Capitulum. xxviii.

Noli eſſe curioſus/ nec vacuas gerere ſolu-
tudines. **Q**uid hoc vel illud ad te? tu me ſe-
quere. **Q**uid enim ad te vtrum ille ſit talis vel tal-
is aut iſte ſic agit vel loquit? **T**u nō indiges reſpō-
dere p alios ſed p teipſo rationē reddes. **Q**uid er-
go te implicas? **E**cce ego oēs cognosco ⁊ cūcta que
ſub ſole fiunt video ⁊ ſcio qualiter cū vnoquoq; ſit.
quid cogitet/ quid velit ⁊ ad quē finē tendat eius in-
tentio. **N**ichi igitur cōmittenda ſunt oīa/ tu vero
ſerua te in bona pace ⁊ dimitte agitantem agitare
quantū voluerit. **V**eniet ſuper eū quicquid fecerit
vel dixerit/ q̄a me fallere nō poteſt. **N**on ſit tibi cu-
re de magni nominis vmbra ⁊ nō de multorū fami-
liaritate nec de priuata hominū dilectiōe. **I**ſta enī
generant diſtractiones ⁊ magnas in corde obſcuri-
tates. **L**ibenter loqueret tibi verbum meū ⁊ abſcon-
dita reuelarē/ ſi aduentū meū diligēter obſeruares
⁊ oſtium cordis michi aperires. **E**ſto prouidus et vi-
gilans in orationibus et humilia te in omnibus.

In quibus firma pax cordis ⁊ verus proſpectus
conſiſtit. Capitulum. xxi.

Eti ego locutus sum. **P**acem relinquo vobis
 pacem meam do vobis. non quomodo mundus
 do vobis. pacem omnes desiderant / sed que
 ad veram pacem pertinent non omnes curant. **P**ax
 mea cum humilibus et mansuetis corde. **P**ax tua
 erit in multa patientia. **S**i me audieris et vocem meam
 secutus fueris / poteris multa pace frui. **Q**uid igitur
 faciam? **I**n omni re attende tibi quid facias / et quid
 facias et omnem intentionem tuam ad hoc dirige ut
 michi soli placeas / et extra me nichil cupias vel que
 ras. sed et de aliorum dictis vel factis nil temere ius
 dicere / nec cum rebus tibi non commissis te impli-
 ces et poterit fieri ut parum vel raro turberis. **N**unc
 autem sentire aliquam turbationem nec pati aliquam
 cordis vel corporis molestiam / non est presentis tem-
 poris sed status eterne quietis. **N**on ergo estimes
 te veram pacem inuenisse si nullam senseris grau-
 tatem / nec tunc totum esse bonum / si neminem pateris
 aduersarium / nec hoc esse perfectum si cuncta sunt
 secundum tuum affectum / neque tunc aliquid magni te re-
 putas aut specialiter dilectum existimes si in magna
 fueris deuotione atque dulcedine. quia in istis non co-
 gnoscitur verus amator virtutis nec in istis consi-
 lit profectus et perfectio hominis. **I**n quo ergo consistet
 offerendo te ex toto corde tuo voluntati diuine
 non querendo que tua sunt nec in paruo nec in ma-
 gno nec in tempore nec in eternitate ita ut in una equa-
 li facie in gratiarum actione permanas inter prospera
 et contraria: oia equa lance pensando. **S**i fueris
 tam fortis et iugamentis in spe ut subtracta interiorum
 consolatione etiam ad ampliora uslinenda cor tuum

7 quasi hoc tantum
patri non debuit,
sed me in
omnibus deo
potestati me
iustificauit.

Liber

preparaueris / ne te iustificaueris et sanctū laudaueris: tūc in vera et recta via pacis ambulas / et spes idubitata erit q̄ rursus in iubilo faciē meā sis visurus. **Q**uod si ad plenū tuū ipsius cōtēptum puenieris: scito q̄ tunc abundantia pacis perfrueris s̄m possibilitatem tui incolatus.

De eminentia libere mentis et q̄ suplex oratio magis meretur q̄ lectio. **Capitulum. xxx.**

Domine hoc opus est perfecti viri nunq̄ ab intentione celestis animū relaxare: et inter multas curas quasi sine cura transire: non more torporeis: sed prerogatiua quadā libere mētis nulli creature inordinata affectione adherendo. **O**bscero te piissime deus meus preserua me a curis huius vite ne nimis simpliciter / a multis necessitatibus corporis ne voluptate capiar. ab vniuersis anime obstaculis ne molestus fractus deliciar. non dico ab his rebus quas toto affectu ambit vanitas mundana: sed ab his miseriis que animā serui tui cōmale dicto mortalitatis penaliter grauant et retardant ne in libertatem spiritus quotiens libuerit valeat introire. **D**eus me? dulcedo ineffabilis verte mē: tibi amritudinē oīm cōsolationē carnalē: ab eterno iū amore me abstrahentē et ad se intuitu cuiusdā boni delectabilis p̄sentis male allicientem. **N**on me vincat mundus et breuis gloria eius: nō me supplantet diabolus et astutia illius. **D**a michi fortitudinē resistendi patientiā tolerandi: cōstantiā perseuerandi. **D**a p̄ oibz mūdi cōsolationibus suauissimā sp̄s tui vñctionem / et p̄ carnali amore tui nōis infundere.

Lertius

mozem. **E**cce cibus potus vestis ac cetera utensilia ad corporis sustentaculum pertinentia feruenti spiritali sunt onerosa. **T**ribue talibus fomentis temperate uti non desiderio nimio implicari. **A**blicere oia non licet: quia natura sustentanda est: requirere autem superflua et que magis delectant: lex sancta prohibet. nam alias caro aduersus spiritum insolesceret. **I**nter hec queso manus tua meregat et doceat ne quid nimum fiat. **Q**uod

Quod priuatus amor a summo bono maxime
retardat. Capitulum. xxxi.

Capitulum. xxxi.

Capitulum. xxxi.
Non oportet te dare totum pro toto et nichil tui
 tui esse. **S**cito qd amor tuus ipsius magis no
 cet tibi qd aliqua res mundi. **S**ecundum amorem
 et affectum quē geris: quelibet res plus vel minus
 adheret. **S**i fuerit amor purus tuus simplex et bene
 ordinatus: eris sine captiuitate rerū. **N**oli cupiscere
 qd nō licet habere. **N**oli habere qd te pōt impedire et
 libertate interiori priuare. **M**irū qd nō ex toto fundo
 cordis teipm michi cōmittis cū oībus qd desiderare
 potes vel habere. **Q**uare vano merore psumeris:
 mēi et nulli parieris fatigaris? **S**ta ad beneplacitū
 illud et nullū parieris detrimētum. **S**i qris hoc vel
 illud et volueris eē ibi vlt ibi ppe tuū cōmodū et pro
 priū bñplacitū magis habēdū: nūq̄ eris i q̄etudine
 nec liber a sollicitudine: qz in oī re reperiet aliq̄s de
 fectus et in omī loco erit qd aduerset. **I**uuat igit non
 quibet res adeptā vel multiplicata exteri: s; potius
 pcepta et decisa ex corde radicet. **N**ō non tantū de
 cū eris et diuicias itelligas: s; de honoris etiā abi
 qua vane laudationis desiderio / q oīa trāseunt cū

munido. **N**unit parum locus: si deest spūs feruoris.
Nec diu stabit pax illa quesita forinsecus: si vacat
 vero fundamēto status cordis. hoc est: nisi steteris
 in me. pmutare te potes: s; non meliorare. **N**ā occa-
 sione orta et accepta inuenies qđ fugisti et amplius
Oratio pro purgatione cordis et celesti sapien-
tia.

Capitulum. xxii

Confirma me deus per gratiam sancti spiritus
 da virtutem corroborari in interiori homine et
 cor meū ab omni inutili solitudine et angore euac-
 cuare nec variis desiderijs trahi cuiuscumq; rei vā-
 lis aut preciose: sed omnia inspicere sicut transiū-
 tia et me pariter cum illis transire: quia nichil per-
 manens sub sole: nisi omnia vanitas et afflictio spū-
 ritus. **P** q sapiens q ita considerat. **D**a michi
 celestē sapientiā vt discā te super oīa querere et
 nire: sup oīa sapere et diligere: et cetera secundum
 ordinē sapientie tue prout sunt intelligere. da pui-
 denter declinare blandiantē et patiēter ferre aduer-
 santem. quia hec magna sapiētia nō moueri omni
 vento verborū: nec aurem male blandienti prebere
 syrent: sic enim incepta pergitur via secure.

Contra linguas obtrectatorum **Ep̃m. xxiii.**

Non egre feras si quidam de te male sente-
 rint et dixerint qđ nō libenter audias. **T**u de-
 teriora de teipso sentire debes et neminem infirmo-
 rem te credere. **S**i ambulas ab intra non multum
 ponderabis volantia verba. **E**st non parua pruden-
 tia silere in tempore malo et introitus ad me cōuer-
 ti nec humano iudicio disturbari. non sit pax tua in
 corde hominū siue enim bene siue male interpretati

uerint non es igitur alter homo. Tibi est vera pax et vera gloria. Nonne in me? Et qui non appetit hominibus placere nec displicere timet: multa profuerunt pace. Ex inordinato amore et vano timore oritur omnis inquietudo cordis et distractio sensuum.

Qualiter instante tribulatione deus inuocandus est et benedicendus. Cym. xxxviii.

Sit nomen tuum domine benedictum in secula: qui voluisti hanc tentationem et tribulationem venire super me. Non possum eam effugere: sed necesse habeo ad te confugere ut me adiuues et in bonum michi conuertas. Domine modo sum in tribulatione et non est cordi meo bene: sed multum vexor a presenti passione. At nunc pater dilecte quid dicam? Deprehensus sum inter angustias: saluifica me ex hora hac. Sed propterea veni in hanc horam ut tu clarificeris cum fuero valde humiliatus et per te liberatus. Conplaceat tibi domine ut eruas me: nam ego pauper quod agere possum et quo ibo sine te? Da patientiam domine etiam hac vice. Adiuua me deus meus et non timebo quaticumque grauatus fuero. Et nunc iter hec quod dicam? Domine fiat voluntas tua: ego bene merui tribulari et grauari: oportet utique ut sustineam et utinam patienter donec transeat tempestas et melius fiat. Potens est autem omnipotens manus tua etiam hanc tentationem a me auferre et eius impetum mitigare: ne penitus succubam quomodocumque et prius sepe egisti mecum deus meus misericordia mea. Et quanto michi difficilius: tanto tibi facilius est hec mutatio dextere excelsi.

De diuino petendo auxilio et confidentia recuperande gratie.

Capitulum xxxv.

Ergo dominus confortans in die tribulatio-
nis. Venias ad me cum tibi non fuerit bene.
Hoc est q̄ maxime impedit consolationē celestem
quia tardius conuertis te ad orationem. Nam an-
te q̄ me intente roges: multa interim solatia que-
ris/et recreas te iexternis. Ideoq; sit vt parum oia
psint donec aduertas: quia ego sum qui eruo spes
rantes in me: nec est extra me valens consiliū neq;
vtilē/sed neq; durabile remediū. Sed tam resuspiro
spiritu post tempestatem recōualesce in luce misera-
tionum mearū quia prope sum dicit dñs: vt resan-
tem vniuersa non solum integre/sed et abundāter
et cumulate. Nunquid michi quicq̄ est difficile: aut
ero similis dicenti et non facienti? Ubi est fides tua
Sta firmiter et perseueranter. Esto longanimis et
vir fortis veniet tibi consolatio in tēpore suo. Expe-
cta me expecta: veniā et curabo te. Tentatio est: que
te vexat et formido vana que te exterrēt. Quid im-
portat sollicitudo de futuris contingentibus: nisi vt
tristitiam super tristitiam habeas. Sufficit diei ma-
licia sua. Vanum est et inutile de futuris conturbari
vel gratulari que forte nunq̄ euenient. Sed huma-
num est huiusmodi imaginatiōibus illudī: et parui
adhuc animi signum tam leuiter trahi a suggestio-
ne inimici. Ipse enim non curat an veris an falsis
illudat et decipiat: et verum p̄sentium amore aut fu-
turoz formidine prosternat. Non ergo turbetur
cor tuum neq; formidet. Crede i me/et in misericor-
dia mea habeto fiduciam. Quando tu te elonga-
tum estimas a me/sepe sum p̄pinquior. Quādo tu
estimās totum perditum/ tunc sepe magis merēdi

Tertius

Instat lucra. **N**on est totū perditū: qñ res accidit in
contrariū. **N**on debes iudicare secūdū presens sen
tire: nec sic gravitati alicui vñdecunqz veniēti inhe
rere & accipere: tanq̃ oīs spes sit ablata emergēdi.
Noli putare te derelictum ex toto: q̃uis ad tēp⁹ mi
serum tibi aliquā tribulationē, sic enī transit ad res
gnū celoz. & hoc sine dubio magis expedit tibi et ce
teris seruis meis vt exercitemini aduersis: q̃ si cum
ita ad libitū haberetis. **E**go noui cogitationes ab
conditas quia multū expedit p̃ salute tua vt inter
dū sine sapore relinquaris ne forte eleueris in bono
successu et tibi ipsi placere velis in eo quod non es.
Quod videri auferre possuz & restituere cū michi pla
uerit. **C**ū videro meū est. cū subtraxero: tuū nō tu
ll. quia meū est oē datū bonū / & oīne donū p̃fectum
Si tibi admisero gravitatē / aut quālibet contrarie
tatē: nō indigneris neqz cōcidat cor tuum / & ego cl
to subleuare possum. & oē onus in gaudiū trāsmuta
re. **V**erū tamē iustus sum / & recōmēdabilis multum
cū sic facio tecum. **S**i recte sapis & in veritate aspi
cis: nunq̃ debes p̃pter aduersa tā deiecte & tristari
sed magis gaudere et gratias agere: imo hoc vni
cum reputare gaudiū q̃ affligēs te dolorib⁹ nō par
co tibi. **S**icut dilexit me pater ego diligō vos dixi
vilectis discipulis meis quos vñqz nō misi ad gau
diatemporalia s̃ ad magna certamina. non ad ho
nōres. sed ad despectiones. nō ad ocīū: sed ad labo
res. nō ad requiē: sed ad afferendū fructū multū in
patientia. **H**oz memento fili mi verborum.

De neglecta omnis creature vt creator possit
lauari.

Capitulum. xxxvi.

*p. dolorum
optatum
subtrahit
consolationem.*

Domine mi adhuc bene indigeo maioris gratia: si debeam peruenire ubi me nemo poterit nec vlla creatura impedire. Nam quod diu res aliqua me retinet non possum libere ad te volare. Cupiebat libere volare qui dicebat. Quis dabit michi pennas sicut columbe et volabo et requiescam. Quid simpliciter oculo quietius et quid liberius nil desiderante in terris? Oportet igitur omnem pertransire creaturam et seipsum perfecte deserere ac in excessu mentis stare et videre te oim conditorẽ cõ creaturis simile habere. Et nisi quis ab oibus creaturis fuerit expeditus non poterit libere intendere diuinis. Ideo eni pauci inueniuntur contemplatiui: quia pauci sciunt se a perituris creaturis ad plenũ sequestrari. Ad hoc magna requiritur gratia que sibi leuet et supra seipsam rapiat. Et nisi homo sit in spiritu eleuatus et ab oibus creaturis liberatus ac deo totus vnitus quicquid scit quicquid etiã habet nõ est magni ponderis. Huius paruus erit et in terra iacebit quia aliqd magni estimat nisi solũ vnum imensum eternum bonũ. Et quicquid deus nõ est nichil est et pro nichilo computari debet. Est quippe magna differentia/sapientia illuminati et deuoti viri/et scientia litterati et studiosi clerici. Multo nobilior est illa doctrina que desursum ex diuina influentia manat: quod que laboriose humano acquiritur ingenio. Plures reperiuntur cõtemplationẽ desiderare: sed quod ad eã requirunt nõ studet exercere. Est et magnum impedimentũ quia in signis et rebus sensibilibus statueret parum de perfecta mortificatione habet. Nescio quid est et quo spiritu ducimur et quid pretendimus qui

Tertius.

spirituales dici videmur: q̄ totū laborē et ampliorē sollicitudinē pro transitoriis et vilibus rebus agimus et de interioribus nostris vix raro plene re collectis sensibus cogitamus. Proth dolor statim post modicā recollectionē foras erūpinus: nec ope ra nostra districta examinatione trutinamus. Ubi latent affectus nostri non attendimus et q̄ impura sint oīa nostra non deploramus. Omnis quippe caro corruerat viā suam et ideo sequebat̄ viliū mā gnum. Cū ergo interior affectus noster corruptus sit: necesse est vt actio sequens iudex carentie interio ris vigoris corumpat̄. Ex puro corde procedit fructus bone vite. Quantū quis fecerit querit sed ex quāta virtute agit non tā studiose pensat̄. Si fue rit diues fortis pulcher abilis vel bon⁹ scriptor bon⁹ cātor/bonns laborator iueſtigat̄/q̄ pauper sit spīritu q̄ patiens et mīlis q̄ deuotus et internus a multis taceť. Natura exteriora hominis respicit: gratia ad interiora se conuertit. Illa frequenter fallit̄ in deo sperat vt non decipiatur.

De abnegatione sui et abdicatione omnis cupiditatis.

Capitulum. xxxvii.

Nisi non potes perfecte possidere libertatem nisi totaliter abneges te meipsum. Compediti sunt omēs proprietarii et suū ipsius amatores cupidi curiosi gyronagi querentes semper mollia non que iesu christi: sed sepe hoc fingentes et componentes quod non stabit. Peribit enim totum quod nō est ex deo ortum. Tene breue et consummatū verbum. Dimitte oīa et inuenies oīa. Dimitte cupiditatē et iuuenies requirē. Hoc mente ptractata et cū impleus

his oia intelliges. **N**on hoc non est opus vnius diei
nec ludus paruulorū: imo in hoc breui inclu dī oīs
pfectio religiosorū. **F**ili nō debes auerti nec statim
deici auditavla pfectorum. sed magis ad sublimio
ra puocari z ad minus ad hec ex desiderio suspirā
re. Utinā sic tecū esset ad hoc puenisses: vt tuus p
amator nō esses: s; ad nutū meū pure stares z eius
quē tibi pposui pīs tūc michi valde placeres z to
ta vita tua cū gaudio z pace trāsiret. **H**abes adhuc
multa ad relinqndū q̄ nisi michi ex integro resigna
ueris nō acqres qd̄ postulas. **S**uadeo tibi a me eme
re aux ignitū vt locuples fias: id est sapiam celestē
oia infima oculcātē. **D**ispone terrenā sapiētā: oēs
humānā placētā z ppriā. **D**ixi tibi viliora emēda
p̄ preciosis z altis i reb⁹ hūanis. **N**ā vilis z parua
ac pene obliuioni tradita videt̄ vera celestis sapia
nō sapiēs alta de se nec magnificari querēs i terra
quā multi ozeten⁹ p̄dicāt: s; vita longe deessentunt:
ipsa tñ est preciosa margarita a multis abscondita.
De instabilitate cordis et de intentione finali
ad deum habenda. **Cpm. xxxviii.**

Fili noli credere affectui tuo/qui nunc est: cito
mutabitur in aliud. **Q**uandiu enī vixeris mu
tabilitati subiectus eris/etiam nolens: vt mō let⁹:
mō tristis: mō pacatus: mō turbatus: nunc deuot⁹:
nunc indeuotus: nunc studiosus: nunc accidiosus:
nūc grauis: nunc leuis iueniariis. **S**ed stat super hec
mutabilia sapiēs z bñ doctus in spū/nō attēdēs qd̄
in se sentiat vel qua pte fiat vētus instabilitatis/ sed
tota intētio mētis eius ad debitū et ad optimū p̄fi
ciat finē. **N**ā sic poterit vn⁹ v idē incōcussus pmas

vere simplici intētionis oculo p tot varios euēns
ad me impetrasse directo. Quāto aut parior fue-
rit intētionis ocul⁹ / tāto cōstātius inter diuersas itur-
pcellas. Sed li multis caligat ocul⁹ pure intētionis
respicit enī cito in aliqđ delectabile qđ occurrit / et
pro tot⁹ liber qđ inueniē a nouo pprie exq̄sitionis
Sicut dei olim venerāt i bethaniā ad Martham ⁊
Mariā / nō ppter iesuz tñ / s; vt lazarū viderēt. Mā
dand⁹ ē ergo intētionis ocul⁹ vt sit simplex ⁊ rect⁹ /
atq; vltra oīa varia media ad me dirigendus.

¶ S amāti sapit de⁹ sup oīa ⁊ i oīb⁹ Cpm. xxxix
Eccē deus me⁹ ⁊ oīa. Quid volo ampli⁹ ⁊ qđ se-
licius desiderare possum? Sapidū ⁊ dulce ver-
bum / s; amāti verbū nō mūdū nec ea q̄ in mūdo sūt
Deus meus et oīa. Intelligētis satis dictū est / ⁊ sepe
repetere iocundū est amāti. Resiquidē p̄te iocun-
da sunt oīa / te aut absēte fastidiūt cuncta. Tu facis
cor trāq̄lū ⁊ pacē magnā leticiāq; festiuiā. Tu fac-
cis bñ sēire de oībus ⁊ i oībus te laudare / nec pōt
aliqd sine te diu placere / s; si debet gratū eē ⁊ bene-
sapē / oportet grām tuā adesse ⁊ cōdimēto tue sapie-
cōdiri. Cui tu sapis quid ei recte nō sapiet? ⁊ cui tu
nō sapis qđ ei ad iocunditatē esse poterit? Sed defi-
ciūt in tua sapia mūdi sapiētes ⁊ qui carnē sapiunt /
quia ibi plura vanitas et hīc mors inuenitur. Dul-
cissime per cōtemptū mundanorum et carnis mortī
ficationē sequuntē vere sapiētes esse cognoscuntur /
quia de vanitate ad veritatē de carne ad spm trans-
ferunt. Istis sapit deus ⁊ quicqđ inueniē in creatu-
ris totū referunt ad laudē sui cōditoris. Dissimilis
enī et multum dissimilis sapor creatoris ⁊ creature

eternitatis et temporis lucis increate et lucis illuminatae. **O** lux perpetua cuncta creata transcendens luminina fulgura coruscatione de sublimi penetrantem oia intima cordis mei purifica letifica clarifica et vivifica spiritum meum cum suis potentiis ad inherendum tibi inubilosis excessibus. **O** quando veniet hec beatissima et desiderabilis hora ut tua me saties presentiaris michi oia in omnibus. **Qu**adum hoc datum non fuerit nec plenum gaudium erit. **A**dhuc protholor vivit in me vetus homo: non est totus crucifixus: non est perfecte mortuus. **A**dhuc concupiscit fortiter adversus spiritum bella mouet intestina nec regnum aie patitur esse quietum. **S**ed tu qui dominaris potestati maris et motum fluctuum eius tui mitigas exurge adiuvam me. **D**issipa gentes que bella volunt contere eas in virtute tua ostende queso magnalia tua: et glorificetur dextera tua: quia non est spes alia nec refugium michi nisi in te Domine deus meus.

Quod non est securitas a tentatione in hac vita.

Capitulum. xl.

Non nunquam securus es in hac vita sed quoad vixeris semper arma spiritualia tibi sunt necessaria. **I**nter hostes versaris a dextris et a sinistris impugnaris. **S**i ergo non vteris undique scuto patientie: non eris diu sine vulnere. **I**nsuper si non pontem cor tuum fixeris in me: cum mera voluntate cuncta patienti propter me: non poteris ardorem istum sustinere nec ad palmam pertingere beatorum. **O**portet te ergo viriliter oia pertransire et potenti manu uti adversus oblectamenta. **N**am vincendi datur manus et torpentem relinquit multa miseria. **S**i queris in hac vita requiem: quomodo

nunc peruenies ad eternam: Non ponas te ad multam requiem / sed ad magnam patientiam. Quere veram pacem non in terris sed in celis. non in hominibus nec in creaturis / sed in deo solo. Pro amore dei des oia libenter subire. labores. / et dolores tentationes vexationes anxietates necessitates / infirmitates iniurias oblocutiones reprehensiones humilitates confusiones correctiones et despectiones. Nec iurant ad virtutes hec probant christi tironem hec edificant celestem coronam. Ego reddam ei eternam mercedem pro breui labore et infinita gloria per transitoriam confusione. Putas quod semper habebis per tua vota consolationes spirituales? Sancti mei non habuerunt tales: sed multas grauitates et tentationes varias magnasque desolationes / sed patientes sustinuerunt se in omnibus et magis sunt confisi deo quam si sciens / quia non sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam promerendam. Vis tu ista habere: quod multi post lacrimas et magnos labores vix obtinuerunt? Expecta dominum viriliter age et confortare noli diffidere noli discedere. sed corpus tuum expone constanter pro gloria dei. Ego reddam plenissime. Ego tecum ero in tribulatione.

Contra vana hominum iudicia. **Epistola. xlii.**
Est acta cor tuum firmiter in domino et humiliter. Num ne metuas iudicium vbi te conscientia perscrutabitur et infontem. Bonum est et beatum taliter pati. nec hoc erit graue humili cordi / et deo magis quam sibi ipsi confidenti. Multi multa loquuntur: et ideo parua fides est adhibenda. Sed et omnibus satis esse non est possibile. Et si paulus omnibus studuit in domo

no placere / et oibus oia fact⁹ est tñ etlā pro minimo
 duxit qđ ab hūano die iudicai⁹ fuerit. Egit satis p
 alioz edificatiōe et salute quātū l se erat et poterat
 s; ne ab aliis aliqñ iudicare vel nō despicere cobi
 bere nō potuit / ideo totū deo cōmisit qui totum no
 uerat et patientia et humilitate cōtra ora loquentiā
 iniqua ac etiā vana ac mēdoia cogitantū atq; pro
 libitu suo queq; tactantiū se defendit. **R**espōdit tñ
 interdū ne infirmis ex sua taciturnitate generare
 tur scandalū. **Q**uis tu vt timeas a mortali homi
 ne? **H**odie est et cras nō cōparet. **D**eū time et hoim tero
 rores nō expauesces. **Q**uid potest aliquis in te ver
 bis aut iniuriis? **S**ibi potius nocet q̄ tibi / nec pos
 terit iudiciū dei effugere quicunq; est ille. **E**u ha
 be deū pre oculis et noli cōtendere verbis q̄rulosus
Quod si ad p̄sens videris succubi et confusione p̄
 ti quā nō meruisti / ne indigneris ex hoc neq; p̄im
 patientiā minuas coronā tuā / sed ad me potius res
 pice in celuz qui potens sū eripere ab oī cōfusione
 et iniuria et vnicuiq; reddere secundum opera sua.
De pura et integratiōe sui ad obtinendam cor
 dis libertatem. **Capitulum. xlii.**

Relinq̄rete et inuenies me. **S**tāne electio
 ne et omni proprietate et semp lucraberis. **N**as
 et adicietur tibi amplior gratia / statim vt resisi
 gnaueris nec resumpseris. **D**omine quotiēs me resi
 gnabo et in quibus me relinquam? semp et in oī ho
 ra sicut in paruo sic et in magno nichil excipio / sed
 in oibus te nudatū inueniri volo. **A**lioqui quō pote
 ris esse meus et ego tuus / nisi fueris ab oī p̄pria vo
 luntate int⁹ et foris spoliatus? **Q**uando celerius hoc

agile tanto melius habebis. et quanto plenius et sincerius. tanto pius michi placebis et amplius lucraberis. Quidam se resignant. sed cum aliqua exceptioe. Non enim plene deo confidunt. ideo providere sibi satagunt. Qui dam etiam primo totum offerunt. sed postea tentatione pulsante ad propria redeunt. ideo minime in virtute proficiunt. Et ad veram puri cordis libertatem et iocundam familiaritatem mee gratiam non pergingunt. nisi integram resignationem et quotidianam sui immolationem prius faciant. sine qua non stat. nec stabit unio fructiva. Dixi tibi sepius et nunc iterum dico. Relinque te resigna te: et frueris magna interna pace. Da totum pro toto: nullo exquirere. nullo repetere. sta pure et inhesitater in me: et habebis me. Eris liber in corde et tenebre non concutabunt te. Ad hoc conare. hoc ora hoc stude desiderare. ut ab omni proprietate possis expoliari: et nudus nudus iesus sequi: tibi mori: et michi eternaliter vivere. Tunc deficient omnes vane fantasie: perturbationes interiorum: et cure superflue. Tunc etiam recedet immoderatus amor: et inordinatus amor morietur.

De bono regimine in externis et recursum ad deum in periculis.

Capitulum. xliii.

Est ad istud diligenter tendere debes ut in omni loco actione seu occupatione externa sis intus liber et tuipsum potens et sint omnia sub te et tu totus: non servus nec empiricus: sed magis exemplaris. verusque hebreus in sortem ac libertatem transiens filiorum dei: qui stant super presentia et speculantur eterna que transitoria intuentur sinistro oculo et dextro celestia. quos temporalia non trahunt ad inherendum sed

trahit ipsi ea magis ad bene seruicium put ordinata
sunt a deo: et instituta a summo opifice qui nil inordi-
natu relinquit in sua creatura. Si etiam in omni crea-
tu stas non in apparentia externa: nec oculo carnali
lustras visa vel audita: sed mox in qualibet causa in-
tras cum moyse in tabernaculum ad consulendum vni-
uersum: nonnunquam diuinum responsum: et redies instru-
ctus de multis presentibus et futuris. Semp enim moy-
ses recursus habuit ad tabernaculum pro dubiis et que-
stionibus soluendis fugitque ad orationis adiutorium
pro periculis et improbitatibus hominum subleuandis.
Sic et tu confugere debes in cordis tui secretarium.
diuinum intentius implorando suffragium. Pro-
pterea namque iosue et filii israel a gabaonitis legunt
decepti: quia os domini non prius interrogauerunt sed
misi creduli dulcibus sermonibus falsa pietate delusi sunt.
Quod homo non sit importunus in negotiis

Capitulum. xlii.

Elli committe michi semper causam tuam et ego
bene disponam in tempore suo. Expecta ordi-
nationem meam: et senties inde profectum. Domi-
ne satis libenter omnes res tibi committo quia parum po-
test cogitatio mea perficere. Utinam non multa adhe-
rerem futuris euentibus: sed ad beneplacitum tuum
me incunctanter offerre. Fili mi sepe homo rem alii
quam agitatur quam desiderat: sed cum ad eam peruenit ali-
ter incipit sentire quia affectiones circa idem non sunt
durabiles: sed magis de vno in aliud nos impellunt.
Non ergo minimam: etiam in minimis se relinquere
Verus profectus hominis est abnegatio sui ipsius et
homo abnegatus valde liber est et securus. Sed an

liquus hosti oib⁹ bonis aduersans a tētatiōe nō ces-
sat/ et die noctuq³ graues molit^r insidias/ si forte i la-
queū deceptiōis possit p̄cipitare incautū. Vigilate
ergo et orate dicit dñs vt nō intretis in tētationem.
Quod homo nichil boni ex se habet et de nullo
gloriarī potest.

Capitulum. xlv.

Domine quid est homo q̄ memor sis eius aut
filius hoīs qui uisitas eum? Quid promeruit
homo vt dares illi gratiā tuam? Dñe quid possum
conqueri si deseris me/ aut quid iuste obtēdere pos-
sum si quod peto non feceris? Certe hoc in ueritate
cogitare possum et dicere. Dñe nichil sum/ nichil bo-
ni ex me habeo/ sed in omnibus deficio et ad nichil
semper tendo. Et nisi a te fuero adiutus et interius
informatus / totus efficioz tepidus et dissolut⁹. Tu
autem dñe semp idē ipse es et permanes in eternum
semper bon⁹/ iustus/ et sanctus/ bene iuste/ ac sancte
agens oia et disponēs in sapientia. Sed ego qui ad
defectū magis pron⁹ sum q̄ ad p̄fectū/ nō sum sēp
in vno statu perdurans. quia septē tempora mutan-
tur super me. Verūtamē cito melius fit/ cū tibi pla-
uerit et manū porrexeris adiutricē. quia tu solus si
ne humano suffragio poteris auxiliari/ et in tantum
confirmare vt vultus meus amplius in diuersa nō
mutetur/ s; in te vno cor meū conuertat^r et quiescat.
Unde si bene scirem oēm humanā consolationem
ablicere/ siue ppter deuotionē ad ip̄scēdā/ siue pro-
pter necessitatē qua cōpelloz te querere. quia nō est
homo qui me cōsoleatur/ tunc merito possem de gra-
tia sperare tua et de dono noue consolationis exul-
tare. Gratias tibi vnde totum venit quotienscuq³

michi bene succedit. Ego autē vanitas et nichilum
ante te/incōstans homo et infirmus. Unde ego pos-
sum gloriari aut cur appeto reputari? Rūqd de ni-
chilo et hoc vanissimū est? Vere inania gloria/mala
pestis/vanitas maxima/quia a vera trahit gloria
celesti spoliat gratia. Dum enī homo cōplacet sibi
displicet tibi. Dum inhīat laudibus humanis: prius
tur veris virtutibus. Est autē vera gloria et exulta-
tio sc̄a/gloriari in te et nō in se. gaudere in nōle tuo
nō in virtute ppria nec in aliqua creatura delecta-
ri/nisi pp̄ te. Laudeſ nomē tuū non meū/magi-
ficeſ opus tuū nō meū. benedicat nomē sanctū tuū
nichil autē attribuat michi de laudibus hominum.
Tu gloria mea/tu exultatio cordis mei. In te glo-
riabor et exultabo tota die pro me autē nichil nisi in-
firmitatib⁹ meis. Querāt iudei gloriā q̄ ab inuice
est/ego hāc requirā q̄ a solo deo est. Oīs quidē glo-
ria humana/oīs honoz tēporalis/oīs altitudo mun-
dana eterne glorie tue cōparata vanitas est et stulti-
cia. Veritas mea et misericordia mea deus meus
trinitas beata tibi soli laus virtus honoz et gloria
per infinita seculorum secula. Amen.

De contemptu oīs tēporalis honozis.

Eri et eleuari/te autē despici et humiliari. Erige
cor tuum ad me in celum et non contristabit te con-
temptus hoīs in terris. Nōne in cecitate sumus et va-
nitate cito se ducimur. Si recte me inspicio: nunq̄
michi facta est iniuria ab aliqua creatura. vnde nec
fuisse habeo conqueri aduersum te. Quia autē fre-
quēter et grauiter peccant tibi merito armatur con-

Tertius

trame oīs creatura. **M**ichi igit̃ iuste debet cōfussio
et contēptus tibi aut̃ laus honor et gloria. **E**t nisi me
ad hoc pparauero q̃ uelim libēter ab omī creatura
despici et relinqui atq; penitus nichil uideri: non
possum interius pacificari et stabiliri: nec spirituali
ter illuminari neq; plene tibi uniri.

Quod pax nō est ponēda i hoībus **Ep̃m. xlviii:**
Et si ponis pacem tuam cum aliqua persona
propter tuū sentire et cōuinere instabilis eris et
impacatus. **S**ed si recursum habes ad semper uiuē
tem et manētem ueritatē non cōtristabit te amicus
recedēs aut moriēs. **I**n me debet amici dilectio sta
re et ppter me diligēdus est quisq; tibi bon⁹ uisus
est et multum carus in hac uita. **S**ine me non ualet
nec durabit amicitia nec est uera et munda dilectio
quam ego non copulo. **I**ta mortuus debes esse talis
bis affectionibus dilectorū hoīm ut q̃tum ad te p̃f
net sine oī hūano optares esse p̃sortio. **T**āto homo
deo magis appropinquat q̃to ab omī solatio terre
no longius recedit. **T**anto etiā altius ascendit ad
deū quāto p̃fundius in se descendit et plus sibi ipsi ul
lescit. **Q**ui autē aliqd boni sibi attribuit: gr̃am del
ta se uiuere impedit qz gr̃a spūs sancti cor humile
querit semp. **E**t scires te p̃fecte ānichilare atq; ab
omni creato amore euacuare tunc deberem in te cū
magna gratia emanare. **S**ed quādo tu respicis ad
creaturas/ subtrahitur tibi aspect⁹ creatoris. **D**isce
te in omnibus ppter creatorem vincere tunc ad dī
uinam ualebis cognitionem pertingere. **Q**uantū
cūq; modicum sis si inordinate diligitur et respici
tur te tardat a summo et uisat.

Contra vanā et secularē scientiā. *Cōm. clviii.*
Non moueam te pulcra et subtilia dicta hominū. Non enim est regnū dei in sermone: sed in virtute. Attende verba mea que corda accendunt et mentes illuminant: inducunt cōpunctionē et veritatem ingerunt cōsolationem. Nunquā ad hoc legem verbum ut doctior aut sapientior possis videri sed stude mortificationem virtutum. quia hoc amplius tibi pderit quā noticia multarum. difficile est quidam. **E**t multa legeris et cognoueris: ad vnum tibi oportet venire principij. **E**go sum qui doceo hominem scientiā: et clariorē intelligentiā parvulis tribuo: quā ab homine possit doceri. **Q**ui ego loquor: cito sapiens eris et multum in spiritu pficiet. **N**e illis qui multa curiosa ab hominib⁹ inquirūt et de via michi seruandī parum curant. **V**eniet tempus quando apparēbit magister magistrorum/christus dñs angelorum cunctorum auditurus lectiones. hoc est singulorum etiam minaturus conscientias: et tunc scribitur hierusalē in lucernis et manifesta erunt abscondita tenebrarum tacebuntque argumenta linguarum. **E**go sum qui humilem in puncto eleuo mētem ut plures eternitatis capiat rationes quā si quis decem annis studuisset in scholis. **E**go doceo sine strepitu verborum sine confusione opinionū/sine fastu honoris/sine pugnatione argumentorū. **E**go sum qui doceo terrēna despiciere/presentia fastidire/eterna querere/eternum sapere/honores fugere/scandala sufferre/omnium in me ponere/extra me nil cupere/et super omnia ardentem me amare. **N**am quidā amando me ita me didicit diuina et loquebatur mirabilia

Plus profecit in relinquēdo omnia q̄ in studendo
subtilia. Sed aliis loquez cōta/aliis specialia/aliis
quibus in signis et figuris dulciter appareo/q̄busdā
vero in multo lumine reuelo mysteria. Una vox li-
broz sed non omnes eque informat. quia int⁹ sum
doctor veritatis/cordis scrutator/cogitationum in-
tellector/actionum promotor/distribuens singulis
sicut dignum iudicanero.

De nō attrahēdo sibi res exteriores Ep̄z. xlii.

Eti in multis oportet esse te inscī/estimare te
tanq̄ mortuum super terram et cui totus mun-
dus crucifixus sit. Multa etiam oportet surda ore
pertransire/et que tue pacis sunt magis recogitare.
Utilius est oculos a rebus displicentibus auertere/
et vnicuiq̄ suum sentire relinquere/q̄ contentiosis
sermonibus deseruire. Si bene steteris cum deo et
eius iudicium aspexeris/facilius te victū portabis.

O domine quousq̄ veniemus? Acce dānum defle-
tur temporale. pro modico quesu laborat et currit/
et spūale detrimentū in oblivionē transit et vix sero
redit. Quod parum vel nichil prodest attenditur/
et quod summe necessariū est negligēter preteritur
quia totus homo ad externa defluit/et nisi cito res-
piscat/libens in exterioribus facit.

Quod omnibus non est credendum et de facili
lapsu verborum.

Capitulum. l.

Domihi auxilium domine de tribulatione. qz
vana salus hominis. q̄ sepe ibi non inueni fi-
dem vbi me habere putant. Quotiens etiam ibi re-
peri/vbi min⁹ presumpsi? Vana ergo spes in homi-
nibus/salus autē iustoz in te deus. Benedictus sis

dñe deus in omnibus que nobis accidunt. infirmi
 sumus et instabiles: cito fallimur et permutamur.
Quis est homo qui ita caute et circumspecte in omni
 bus se custodire valet vt aliquādo in aliquam dece
 ptionē vel perplexitatē nō veniat? **S**ed qui in te po
 mine confidit ac simplici ex corde querit: non tā fa
 cile labit. **E**t si incidit aliquā tribulationē quōcūq;
 etiam fuerit implicatus cit⁹ per te eruetur aut a te
 cōsolabitur: quia tu non deseris in te sperantē vřos
 in finē. **R**arus fidus amicus: in cunctis amici perse
 uerās pressuris. **T**u dñe tu solus es: fidelissimus in
 oībus ⁊ preter te non alter talis. **Q**uā bene sapuit
 illa anima sancta que dixit: mens mea solidata est
 ⁊ in xpō fundata. **S**i ita mecum foret non tam faci
 le timor humanus me sollicitaret nec x̄borū iacula
 mouerent. **Q**uis omnia preuidere: quis p̄cauere fut
 ura mala sufficit? **S**i preuisa etiam ledūt sepe quid
 iprouisa nisi grauit̄ etiā feriūt. **S**ed quare michi
 misero non melius prouidi? **C**ur etiā tā facile alīs
 credidi? **S**ed homines sumus nec aliud q̄ fragiles
 homines sumus etiā si angeli a multis estimamur
 ⁊ dicimur. **C**ui credam dñe: cui credā nisi tibi? **Q**ui
 tas es que nō fallis nec falli potes. **E**t rursus. **Q**ui
 nis homo mendax: infirmus: instabilis/et labilis?
 maxime in verbis: ita vt statim vix credit debeat q̄
 rectū in facie sonare videtur. q̄ prudenter p̄monuit
 nī. cauendū ab hostibus: ⁊ quia inimici hominis dos
 meīci eius nec credendū si q̄s dixerit ecce hic aut
 ecce illic. **D**octus sum dāno: ⁊ vtinā ad cautelā ma
 iorem: nō ad insipientiam michi. **C**autus esto quia
 dā ait/cautus esto/serua apud te quod dico. **E**t dñs

ego sileo et absconditū credo: nec ille silere potest quod
 silendum petit: sed statim prodit me et se et abiit. Tibi
 huiusmodi fabulis et incautis hominibus protege me
 dñe: ne manus eorum incidā nec unquam talia committā.
 Verbum verum et stabile da in os meum et linguā
 callidam longe fac a me. Quod pati nolo: oimode
 canere debeo. Quod bonū et pacificū de aliis silere:
 nec aliud indifferenter omnia credere: neque de facili
 vterius affari: paucis seipsum revelare te semper inspe
 ctorem cordis querere / nec omni vento verborum
 circumferri / sed omnia intima et externa secundum tue bene
 placitū voluntatis optare perfici. Quā tutum per con
 servatione celestis gratie humanā fugere apparen
 tiam / nec appetere que foris admirationē vidētur
 prebere / sed ea tota sedulitate sectari que vite emen
 dationē dāt et fervorē. Quod multis nocuit viri? scita ac
 propere laudata / quod sana profuit gratia silentio servata
 in hac fragili vita quā tota tēratio fertur et malicia.

De confidentia in deo habenda quando insur
 gunt verborum iacula.

Capitulum. II.

Nulla firmiter et spera in me. Quid enim sunt
 verba nisi verba? Per aerem volant sed lapí
 dem non ledunt. Si reus es cogita quod te libenter ve
 lis emendare. Si nichil tibi conscius es: pensa quod ve
 lis libenter pro deo hoc sustinere. Parum satis est
 ut vel verba interdum sustineas qui necdum fortia
 verbera tolerare vales. Et quare tā parva tibi ad
 cor transeunt nisi quia adhuc carnalis es / et homi
 nes magis quam oportet attendis? Nam quia despici
 metuis / reprehendi pro excessibus non vis / et excu
 sationum queris umbracula. Sed inspicere te melius

et agnosces quia vixit adhuc in te mundus et vane
 amor placendi hominibus. **E**ū enī bassari refugis et cō
 fundi pro defectibus: cōstat utiqz qd nec vere humi
 lis sis: nec vere mundo mortuus: nec tibi mundus de
 crucifixus. **S**ed audi verba mea et nō curabis de
 cem milia hominū verba. **E**cce si cuncta contra te di
 cerent que fingi maliciosissime possent qd tibi noce
 ret si omnino transire permitteres nec plus qd festus
 cam penderes? **N**unquid vel vnum capillum tibi
 extrahere possent? **S**ed qui cor int⁹ non habet nec
 deum pte oculis: facilliter verbo mouet vituperatio
 nis. **Q**ui autē in me confidit nec ppro iudicis sta
 re appetit/absqz humano terrore erit. **E**go enī sum
 iudex et cognitor oīz secretorū: ego scio qualiter res
 acta est/ego insuriantem noui et sustinentem. **M**e
 erit xpbū istud: me permittente hoc accidit: vt reue
 lentur ex multis cordibus cogitationes. **E**go res et
 innocentē iudicabo: sed occulto iudicio vtrūqz ante
 pphare volui. **T**estimoniū hominū sepe fallit: meū
 iudiciū verū est: stabit et non subuertet. latet plerūqz
 et paucis ad singula pz: nūqz tū errat nec errare pōt
 etiā si oculis isiptētū nō rectū videat. **A**d me ergo
 recurrēdū ē in oī iudicio/nec ppro īntendī arbitrio
 iustus enī non turbabit qd a deo ei acciderit: nō
 etiā si iniuste aliquid cōtra eum platum fuerit: nō
 multum curabit. **S**ed nec vane exultabit si p alios
 rationabiliter excuset. **P**ensat nāqz quia ego sum
 scrutās corda et renes qui iudico secundum faciem
 et humanā apparentiā. **N**am sepe in oculis meis re
 perietur culpabile: quod hominū iudicio credit lau
 dabile. **D**ñe deus iudex/iuste/fortis et patiens qui ho

minum noli fragilitate et praestantia esse robur meum
et tota fiducia mea. Non enim michi sufficit conscientia
mea/tu noli quod ego non noui/et ideo in omni reprehensione
me humiliare debui et mansuete sustinere. Ignosce ergo michi
propter peccata quotiens sic non egit et dona iterum gratiam amplioris sufferentiae. Melior est enim
michi tua copiosa misericordia quam consecratio nem indulgentie/que
mea opinata iusticia pro defensione latentis conscientiae. Et si nichil michi conscius
sum tamen in hoc me iustificare non possum/quia remota misericordia tua non iustificabitur in conspectu
tuo omnis uiuens.

Quod omnia graua pro eterna uita sunt toleranda.

Capitulum. lii.

Noli non frangant te labores quos assumpsisti propter me nec tribulationes te deiciant ut
quequaqz/sed mea promissio in omni euentu te roboret et
consoletur. ego sufficiens sum ad reddendum supra omnem modum et
mensuram. Non hic diu laborabis nec semper grauaberis doloribus.
Expecta paulisper et videbis celerem finem malorum. Veniet una hora
quando cessabit omnis labor et tumultus. Modicum est et breue
omne quod transit cum tempore. Age ergo ut agas fideliter/labora
in uinea mea/ego ero merces tua. Scribe/lege/canta/geme/tace/ora/sustine
uiriliter contraria/digna est his omnibus et maioribus propter
vitam eternam. Veniet pax in die una que nota est domino
non enim erit dies vel nox huius scilicet temporis sed lux perpetua/
claritas infinita/pax firma et requies securus. Non dices tunc quis me
liberabit de corpore mortis huius nec clamabis/heu michi quia inco-

latus meus plon gatus est quoniam precipitabilem moris
 et satus erit indefectiva: anxietas unlla: iocunditas
 beata: societas dulcis et decora. **O** si vidisses sancto-
 rum in celo coronas perpetuas: quanta quoque nunc exul-
 tar gloria qui hunc mundo olim contempnibiles et qua-
 si vita ipsi indigni putabant: perfecto te statim humili-
 liares usque ad terram et affectares potius omnibus sub-
 esse quam vni posse ne huius vite letos dies concupisce-
 res: sed magis pro deo tribulari gauderes: et pro nichilo
 inter homines computari maximum lucrum duceres: **O**
 si tibi hec saperent et perfunde ad cor transirent: quomodo
 auderes vel semel conqueri? Nonne pro vita eterna
 cuncta laboriosa sunt toleranda? Non est parvum quidam
 lucrari aut perdere regnum dei. **Leva** igitur faciem tuam
 in celo. **Ecce** ego et omnes sancti mei mecum qui in
 hoc seculo magnum habuere certamen: modo gau-
 dent: modo consolantur: et modo securi sunt: et modo
 requiescunt et sine fine in regno patris mei perman-
 nebunt mecum.

De die eternitatis et huius vite angustis.

Capitulum liii.

O Superne civitatis mansio beatissima. **O** vis-
 es eternitatis clarissima quam nox non obscu-
 rat: sed summa veritas semper irradiat: dies semper
 letat: semper securat: et nunquam status mutans in con-
 traria. **O** utinam dies illa illuxisset et cuncta hec tem-
 poralia finem accepisset. **Lucet** quidem sanctis perpetua clar-
 itate splendida: sed non nisi a longe per speculum pere-
 grinantibus in terra. **Horrit** celi ciues quam gaudiosa sit
 illa: gemunt exules filii eue quam amara et tediosa sit
 ista dies huius temporis: qui et mali pleni doloribus et

angustis: ubi homo multis peccatis inquinat: multis
 passionibus irretit: multis timoribus stringitur
 multis curis distenditur: et multis curiositatibus di-
 strahit: multis vanitatibus implicat: multis erro-
 ribus circumfundit: multis laboribus atterit: tentari-
 onibus grauatur: deliciis eneruat: egestate cruciat.
Qui finis horum multorum laborum? qui liberabor a mi-
 sera seruitute victorum. **Q**uando memorabor domine tui
 solius quam ad plenum letabor in te? **Q**uando ero sine
 omni impedimento et in vera libertate sine omni graua-
 mine mentis et corporis? **Q**uando erit pax solida/
 pax imperturbabilis et segura/pax intus / foris / pax
 ab omni parte firma. **J**esu bone quam stabo ad videndum
 te / quam contemplantur gloriam regni tui / quam eris michi oia
 in oibus. **Q**ui ero tecum in regno tuo quod preparas
 mihi dilectis tuis ab eterno. **R**elictus sum pauper et erul
 in terra hostili / ubi bella quotidiana et isfortunia ma-
 xima. **C**onsolare exilium meum / mitiga dolorem meum quia
 ad te suspirat omne desiderium meum. **N**am onus michi to-
 tum est quicquid mundus hic offert ad solatium. **D**e-
 sidero te intime frui / sed nequeo apprehendere.
Opto inherere celestibus / sed deprimunt res ter-
 re et immortificate passionibus. **M**ente omnibus rebus super-
 se volo / carni autem iuste subesse cogor. **S**ic ego in se-
 lix homo mecum pugno et facit michi inmetipsum grauis
 dum spiritus sursum et caro querit esse deorsum. **Q**uid itus pati-
 or dum mente celestia tracto et mor carnalium turba oc-
 currit oranti. **D**eus meus ne elongeris a me / neque decli-
 nes in ira a seruo tuo. **F**ulgura conuersionem tuam et
 dissipa eas emitte sagittas tuas et conturbent omnes
 fantasie inimici. **R**ecollige sensus meos ad te. **F**ac

me obliuisci oim mundanozū: da cito ablicere et cō
 temnere fantasmata vitiozū. Succurre michi eter
 na veritas vt nulla me moueat vanitas. Adueni ce
 lestis suauitas: et fugiat a facie tua omnis impuris
 tas. Ignosce quoq; michi et misericorditer indul
 ge quotlēs preter te aliud i oratione reuoluo. Con
 fiteor etenim vere: quia valde distracte me habere cō
 sueni. Nam sibi multotiens non sum: vbi corporaliter
 sto aut sedeo: sed ibi magis sum quo cogitatio
 nibus feroz. Ibi sum vbi cogitatio mea est. Ibi est
 frequenter cogitatio mea: ibi est qđ amo. hoc mihi
 cito occurrit qđ naturaliter delectat aut ex vlt
 placet. Unde tu veritas aperte dixisti. Ibi enī est
 thesaurus tu? ibi est et cor tuū. Si celū diligo: libe
 ter de celestibus penso. si mundū amo: felicitatib?
 mūdi cōgandeo: et de aduersitatib? eius tristor. Si
 carnez diligo: que carnis sunt sepissime imaginoz.
 Si spiritū amo: de spiritualibus cogitare delector.
 Quocunq; enī diligo: de his libenter loquor et au
 dio: atq; taliū imagines ad domū meūz repoito
 Sed beatus ille homo qui ppter te dñe oibus crea
 turis abeūdi licentiam tribuit: qui nature vim fa
 cit et concupiscētiā carnis feruore spiritus crucia
 figit vt serenata conscientia purā tibi orationem of
 ferat dignusq; sit angelicis interesse choris: omni
 bus terrenis foris et intus exclusis

De desiderio eterne vite et quanta sint certanti
bus bona promissa.

Capitulum. lili.

Eli mi cum tibi desiderium eterne beatitudi
 nis desupinfundi sentis et de tabernaculo cor
 poris exire concupiscis vt claritatem meam sine vi

celsitudinis umbra contemplari possis: dilata cor
 tuum et omni desiderio hanc sanctam inspirationem
 suscipe. **R**edde amplissimas superne bonitati gra-
 tias: que tecum sic dignanter agit/clementer visitat
 ardentem excitat/potentem subleuat ne proprio pon-
 dere ad terrena labaris. **R**eqz enim hec cogitatu tuo
 aut conatu accipis: sed sola dignitate supne gratie
 et diuini respectus: quatenus in virtutibus et maio-
 ri humilitate proficias et ad futura certamina te p-
 pares: michiqz toto cordis affectu adherere ac fero-
 uenti voluntate studeas deseruire. **F**uit sepe ignis
 ardet sed sine fumo flamma non ascendit. **S**ic et alia
 quorū desideria ad celestia flagrant et tamen a tēta-
 tione carnalis affectus liberi non sunt. **A**dcirco nec
 omnino pure p honore dei agūt quod tam deside-
 ranter ab eo petunt. **T**ale est et sepe tuū desiderium
 quod insinualti fore tam importunū. **N**on enim hoc
 est purū et pfectū quod propria cōmoditate est infe-
 ctum. **P**ete nō quod tibi est delectabile et cōmodū
 sed quod michi acceptabile atqz honorificū quia si
 recte iudicas meā ordinationē tuo desiderio et om-
 ni desiderato preferre debes ac sequi. **N**oui deside-
 rium tuū et frequentes gemitus audiui. **J**am velles
 esse in libertate glorie filiorū dei iam te delectat do-
 mus eterna et celestis patria gaudio plena: sed non
 dum venit hora ista: sed est adhuc aliud tēpus bellū
 videlicet tempus laboris et probationis. optas sum-
 mo repleti bono sed non potes hoc assequi modo.
Ego sum: expecta me dicit dñs donec veniat regnū
 dei. **P**robandus es adhuc in terris et in multis ex-
 ercitanus. **C**onsolatio tibi inter dū dabitur sed co-

plosa satietas nō concedit. **C**ōfortare igit̃ r esto ro
 bustus tā in agendo q̃ in patiēdo nature ptraria.
Oportet te nouū inducere hoīez/ r in alterz virū mu
 tari. **O**portet te sepe agere qđ nō vis/ r qđ vis opz
 te relinq̃re. **E** s aliis placz pcessus habebit qđ tibi
 placet vltra nō pficiet. **E** s alii dicūt audiet/ qđ tu
 dicis p nichilo cōputabit. **D**etēt alii et accipiet/ tu
 petes nec ipetrabis. **E** runt alii magni in ore hoīm/
 de te aut tacebit. **A**l is hoc vel istud committet/ tu
 autē ad nichil vtile iudicaberis. **N**ā ppter hoc nas
 tura aliqñ contristabit/ r magnū si silens portaes
 ris. **I**n his r similibus multis probari solet fidelis
 dñi seruus qualiter se abnegare et in oībus frange
 re quiverit. **A**ix ē aliqd tale in quo tātū dē mori in
 diges/ sicut nō videri/ r pati q̃ voluntati tue aduers
 sa sunt. maxime aut cū discōueniētia r q̃ minus vti
 lia tibi apparēt fieri lubent. **E**t qz nō audes resistē
 re altiori ptati sub dñlo cōstitutus/ ideo durum tibi
 videt ad nutū alterius ambulare r oē ppiū sentire
 obmittere. **S**ed pensa filiū horū fructū laborū/ cele
 rē finē atqz pmiū nimis magnū/ r non habebis ide
 grauamē s fortissimū patiētē tue solamē. **N**ā r p
 modica hac volūtate quā nūc ponte deseris habes
 bis semp voluntatē tuā in cellis. **I**bi quippe inueni
 es oē quod volueris/ oē quod desiderare potes. **I**bi
 aderit tibi totius facultas boni sine timore amittē
 di. **I**bi voluntas tua vna semper tecum/ nil cupiet
 extraneū vel priuātū. **I**bi null⁹ resistet tibi/ nemo
 de te cōqueretur/ nemo impedit/ nil obuiabit/ sed
 cuncta desiderata simul erūt p̃sentia/ totumqz affe
 ctum tuū reficiēt r ad adimplebunt vsqz ad summū

Ibi reddam gloriā p cōtumellā perpeſſa. paſſum
laudis p merore: pro loco nouiſſimo ſedē regni in
ſecula. **I**bi apparebit fructus obedientie: gaudebit
labor penitētie: et humilis ſubiectio coronabit glo
riose. **H**unc ergo te ſacclina humiliter ſub oī manib
bus nec ſit cure quis hoc dixerit vel iuſſerit: ſed hoc
magnopere curato vt ſiue prelatus ſiue minor aut
equalis aliqd a te expoſcerit vel innuerit: p bono
tortū accipias et ſincera voluntate ſtudeas adimplere.
Querat alius hoc aliud illud: glorieſt ille in illo et
iſte in iſto: laudeſq; milies mille: tu aut nec in iſto
nec in illo: ſ; tuipſius gaude ptēptu et in mei ſolius
dñi placito ac honore. **H**oc optandū eſt tibi vt ſiue p
vitā ſue p mortē deus ſemper in te gloriſicetur.

**Qualiter homo deſolatus debeat in manus del
ſe offerre.**

Capitulum. lv.

Domine deus ſancte pater ſis nūc et in eternū
benedictus: q; ſicut vis factū eſt et qd facis bo
num eſt. **L**etēſt i te ſuus tu? nō i ſeneci aliquo alio
q; tu ſolus leticia vera: tu ſpes mea et corona mea:
tu gaudiū meum et honor me? dñe. **Q**uid habet ſer
uus tuus niſi qd a te accepit: etiam ſine merito ſuo.
Tua ſunt oīa q dediſti et q feciſti. **P**ang ſum et in
laboribus meis a iuuentute mea et cōtristabſt in aīa
mea nōnūq; vſq; ad lacrimas qñq; etiā p̄urbatur
ad ſe ppter iminentes paſſiones. **D**eſidero pacis
gaudiū/ pacē filiorū tnoſtū flagito/ qui in lumine cō
ſolationis a te paſcuntur. **S**i das pacem/ ſi gaudiū
ſanctum infundis/ erit anima ſerui tui plena mo
dulatione et deuota in laude tua. **S**ed ſi te ſubtra
heris ſicut ſepiſſime ſoles/ nō poterit currere viam.

mandatorū tuorū/sed magis ad tundendum pectus
genua incuruant/quia non est illi sicut heri et nudus
ustertius quando splendebat lucerna tua super caput
elus/et sub umbra alarū tuarū pregebatur a tem-
tationibus irruentibus. **P**ater iuste et semper laudā-
de venit hora ut pberetur seruus tuus. **P**ater amā-
de dignū est ut hora hac patiat pro te aliquid seru-
tuus. **P**ater perpetue venerande venit hora quā ab
eterno presciebas affuturā ut ad modicum tempus
succubatur foris seruus tuus/viuat vero semper apud
te intus/paululū vilipēdat/humiliet et deficiat co-
ram hominibus/passionibus conteratur et languo-
ribus ut iterū tecū in aurore noue lucis resurgat et
in celestibus clarificetur. **P**ater sancte tu sic ordi-
nasti et sic voluisti/et hoc factū est quod ipse precepisti
Hec est enī gratia ad amicū tuū pati et tribulari in
mundo pro amore tuo. quotienscunq; a quocunq; et
quomodocunq; id permiseris fieri. **S**ine consilio et
prudētia tua/et sine causa nichil fit in terra. **E**os
num michi dñe quod humiliasti me/ut discas iustifica-
tiones tuas/et omnes elationes cordis atq; psump-
tiones abicias. **A**tile michi quod confusio cooperuit
faciē meā ut te potius quam homines ad consolandū
requirā. **P**idici etiā ex hoc inscrutabile iudiciū tuū
expauescere qui affligis iustum cum impio/sed nō
sine equitate et iusticia. **G**ratias ago tibi quia nō pe-
percisti malis meis/sed attriuiisti me verberibus/
amor infligens dolores/et imittēs angustias foris
et intus. **N**on est qui me consolet ex oībus que sub
celo sunt nisi tu dñe deus meus/celestis medicus ani-
marum/qui pcutis et sanas/deducis ad inferos et re-

ducts. **D**isciplīna tua super me/et virga tua ipsa me
 docebit. **E**cce pater dilecte in manib⁹ tuis ego sum
 sub virga correctiōis tue me inclino: pcutē dorsum
 meū ⁊ collū meū vt incuruē ad volūtatē tuā tortuo
 sitatē meā. **F**ac me pium ⁊ humilē discipulum: sicut
 bene facere cōsueuisti/ vt ambulem ad oēm nutum
 tuum. **T**ibi me omnia mea ad corrigendum cōmē
 do: melius est hic corripī q̄ in futuro. **T**u scis omnia
 ⁊ singula/ ⁊ nil te latet i humana sciētia. **A**nteq̄
 fiant nosti vētura: ⁊ non opus est tibi vt quis te do
 ceat aut admoneat de his que gerūtur in terra. **T**u
 scis quid expedit ad profectum meū/ et quātū deser
 uit tribulatio ad rubiginem viciozum purgandam
Fac mecū desideratū bñplacitū tuū ⁊ ne despicias
 peccamīnosam vitā meam: nulli melius nec clari⁹
 q̄ tibi soli notā. da michi dñe scire quod sciendum
 est/ hoc amare quod amādū est/ hoc laudare quod
 tibi summe placet/ hoc reputare quod tibi p̄ciosum
 apparet/ hoc vituperare quod oculis tuis sozdescit.
Non me sinas fm visionem oculorū exteriorū iud
 care/ neq; fm auditū aurīū hominū i peritorū senten
 tiare/ sed in iudicio vero de visibilibus ⁊ spiritali
 bus discernere/ atq; sup omnia voluntatē beneplac
 ti tui semp inq̄rere. **F**allunt sepe hominū sensus in
 iudicando/ fallunt ⁊ amatores seculi visibilia tantū
 modo amando. **Q**uid est homo inde melior/ q̄ re
 putatur ab homine maior? **F**allax fallacem/ vanus
 vanū/ cecus cecū/ infirmus infirmū decepit/ dñ exal
 tat/ ⁊ veraciter magis confundit dum inaniter lau
 dat. **N**am quātū vnusquisq; est in oculis tuis/ tñ
 est ⁊ nō amplius/ ait humilis sanctus **F**ranciscus.

Quod humilibus insistendum est operibus cum deficitur a summis. Capitulum. lvi.

Non vales semper in ferventiori desiderio virtutum stare/ nec i altiori gradu contempla-
tionis/ sed necesse habes iterum ob originalem
corruptelā ad inferiora descendere et onus corrupti-
bilis vite/ etiā invite et cum tedio portare. Quādiu
mortale corpus geris/ tedium senties et gravamen
cordis. Oportet ergo sepe in carne de carnis onere
gemere/ eo q non vales spūalibus studiis et diuine
contemplationi indefinenter inherere. Tunc expe-
dit tibi ad humilia et exteriora opera confugere et
in bonis te actibus recreare aduentū meū et super-
nam visitationem firma cōfidentia expectare: exia-
liū tuū et ariditatē mentis patienter sufferre/ donec
itep a me visiteris/ et ab omnib⁹ anxietatib⁹ libera-
ris. Nam faciā te laborū obliuisci et interna quiete
perfrui. **A**rpandā corā te prava scripturarū/ et illa
tato corde currere incipias viam mādatorum meo-
rum/ et dices. Non sunt condigne passionē huius
tēporis ad futurā gloriā q reuelabimur in nobis.

Quod homo non reputet se cōsolatione dignū
sed magis verberibus reum. Ep̄m. lvii.

Domine non sum dignus cōsolatione tua/ nec
aquis spiritali visitatione/ et ideo in te meū
agis quādo me inopē et desolatū relinquis. **S**i enī
ad istar maris lacrimas fundere possem/ adhuc cō-
solatione tua dign⁹ nō essem. **N**ū nichil dign⁹ sum/
q flagellari et puniri. qz graviter et sepe te offendi/ et
in multis valde deliqui. **E**rgo vera pensata ratio ē
nec minima sum dign⁹ cōsolatione. s; tu clemēs et

misericors qui nō vis perire opa tua: ad ostēdendū
 diuitias bonitatis tue in vasa mīe tue/etiaꝫ p̄ter oē
 p̄pitiū meritū dignaris p̄solari seruum tuum supra
 humanū modū. **T**ue enī p̄solatōes nō sunt sicut hu
 mane cōfabulatōes. **Q**uid egi dñe vt michi cōfer
 res aliquā celestē cōsolationē? **E**go nichil boni me
 egisse recolo: s; semp ad vitia p̄nā z ad emendatio
 nem pigrum fuisse. **V**erum est z negare nō possum
Si aliter dicerem: tu stares contra me/z nō esset q̄
 defenderet. **Q**uid merui p̄ peccatis meis/nisi iser
 num z ignē eternū? **I**n veritate confiteor quoniam
 dign⁹ sum os ludibrio z contemptu: nec decet me in
 ter deuotos tuos cōmorari. **E**t licet hoc egre audia
 tū aduersum me p̄ veritate pctā mea arguā vt faci
 li⁹ mīam tuā merear impetrare. **Q**uid dicā reus z
 oīū p̄fusione plen⁹? **N**ō habeo os loquēdi: nisi hoc
 tū verbū: peccauī dñe peccauī miserere mei/igno
 sce michi. **S**ine me paululum vt plāgam dolorem
 meū ante q̄ vadā ad terrā tenebrosā z opertā mor
 tis caligine. **E**t quid tā maxime a reo et misero pec
 catoꝝ red̄ris nisi vt p̄terat z humiliet se p̄ delictis
 suis? **I**n vera cōtritiōe z cordis humilitione nasci
 tur spes venie/reconciliat̄ p̄turbata conscientia/re
 parat̄ gr̄a p̄dita tue ē homo a futura ira z occurrunt
 sibi mutuo in osculo sancto deus z penitens anima
Humilis peccatoꝝ contritio/acceptabile tibi est do
 mine sacrificium/longe suauius odorans in cōspe
 ctu tuo q̄ thuris incēsum. **H**oc est gratū etiā vnguē
 tum quod sacris pedibus tuis infundī voluisti: quia
 cor contritū z humiliatum nunq̄ desperisti. **I**bi est
 loc⁹ refugii a facie ire inimici: ibi emēdat̄ z abluatur

quicquid aliunde contractum est/ & inquinatum.
De gratia que nō miscetur terrena sapientibus.

Capitulum. lviij.

Est preciosa est gratia mea non patitur se mis-
 ceri extraneis rebus/ nec consolationibus ter-
 renis. Abiicere ergo oportet omnia impedimenta
 gratie si optas eius infusionem suscipere. **P**ete se-
 cretum tibi ama solus habitare tecum/ nullius re-
 quire confabulationem. sed magis ad deum deuota
 tam effunde precē vt cōpūctam teneas mentē/ & pu-
 ram conscientiā. **T**otū mundū nichil estima/ dei va-
 cationē ostibus exteriorib⁹ antepone. **N**on enī po-
 teris michi vacare/ & tū transitorius pariter delecta-
 ri. **N**otis et a caris amicis oportet elongari/ & ab
 omni temporali solatio mentē tenere priuatā. **S**ic
 obsecrat beatus apostolus petr⁹/ vt tanq̃ aduenas
 & peregrinos in hoc mundo se contineant christi fi-
 deles. **Q**uanta fiducia erit morituro/ quē nullius
 rei affectus detinet in mundo. **S**ed sic segregatum
 cor habere ab omnibus/ eger necdum capit anim⁹
 nec animalis homo nouit interni hominis liberta-
 tem. **A**ttamen si vere velit esse spiritualis oportet
 eū renunciare tam remotis q̃ ppinquis/ & a nemine
 magis cauere q̃ a seipso. **S**i temetipsum pfecte
 viceris cetera facilius subiugabis. **P**erfecta nāq̃
 victoria est de semetipso triumphare. **Q**ui enim se-
 metipsum subiectū tenet vt sensualitatis ratioi & ra-
 tio in cunctis obediat michi/ hic vere victor est sui &
 dñs mūdi. **S**i ad hūc apicē scādere gliscis/ oportet
 viriliter incipere & securim ad radicem ponere/ vt
 euellas et destruas occultā & inordinatā inclinatio-

nem ad teipsum et ad omne priuatum et materiale bonum. Ex hoc vicio quod homo semetipsum nimis inordinat diligat pene totum perdet quicquid radicaliter vincendum est. Quo deuicto et subacto malo/pax magna et tranquillitas erit continuo. Sed quia pauci sibi ipsis perfecte mori laborant/nec plene extra se tendunt propterea in se implicati remanent/nec supra se in spiritu eleuari possunt. Qui autem libere recte ambulare desiderat/necesse est ut omnes prauas et lordinatas affectiones suas mortificet/atque nulli creature priuato amore concupiscenter inhereat.

De diuersis motibus nature et græ. Cōm. lxx.
Ali diligentem aduerte motus nature, et gratie quia valde contrarie et subtiliter mouentur/et vix nisi a spirituali et intimo illuminato homine discernuntur. Omnes quidem bonum appetunt et aliquid boni in suis dictis vel factis pretendunt/ideo sub specie boni multi falluntur. Natura callida est et multos trahit/illa queat et decipit/et se semper pro fine habet. Sed gratia simpliciter ambulat/et ab omni specie mala declinat/fallacias non pretendit/et omnia pure propter deum agit in quo et finaliter requiescit. Natura inuite vult mori/nec premi/nec superari/nec subesse/nec sponte subiugari. Gratia vero studet mortificationi proprie: resistit sensualitati/quærit sublimi/appetit vinci/nec propria vult libertate fungi/sub disciplina amat teneri/nec alicui cupit dominari/sed sub deo semper viuere stare et esse: atque propter deum omni humane creature humiliter parata est inclinari. Natura pro suo comodo laborat et quid suum ex alio sibi pueniat attēdit. Gratia autem non quid

sibi velle et commodū sit sed quod multis profficiat ma-
gis considerat. **N**atura libenter honorem et reuerē-
tiam accipit. **G**ratia vero oēm honore et gloriā deo
fideliter attribuit. **N**atura confusionē timet et contē-
ptum. **G**ratia autē gaudet pnoie iesu cōtumeliā pa-
ti. **N**atura oculi amat et quietem corporalem. **G**ratia
autē vacua esse non potest: sed libenter amplectitur
labore. **N**atura querit curiosa habere et pulcra et ab-
horret vilia et grossa. **G**ratia vero simplicibus dele-
ctatur et humilibus: aspera nō aspernat: nec vetus-
tis refugit indui pannis. **N**atura respicit tēporalia
gaudet ad lucra terrena: tristat de damno: irritatur
leui iniurie verbo. **S**ed gratia attendit eterna: non
inheret tēporalib⁹: nec in perditione re⁹ turbat neq⁹
verbis durioribus acerbatur: quia thesaurū suū et
gaudium in celo vbi nil perit constituit. **N**atura cu-
pida est et libentius accipit q̄ donat: amat propria
et priuata. **G**ratia autē pia est et cōmunis: vitat singu-
laria: contētatur paucis: beatius iudicat dare q̄ ac-
cipere. **N**atura inclinat ad creaturas ad carnem pro-
pria: ad vanitatē et discursus. **S**ed gratia trahit ad
deū et virtutes: renunciat creaturis: fugit mundum
odit carnis desideria: restringit euagationes: erus-
hescit in publico apparere. **N**atura libēter aliquod
solatiū habet externum in quo delectet ad sensum
Sed gratia in solo deo querit consolari et in sum-
mo bono sup oīa visibilia delectari. **N**atura totum
agit ppter lucrū et commodū propriū: nichil gratia
facere pōt: sed aut equale / aut melius / aut laudē vel
favorē p beneficiis cōsequi sperat: et multum pon-
derari sua gesta et dona concupiscit. **G**ratia vero nil

t̃pale querit nec aliud premiũ q̃ desĩ solũ p merce
 de postulat/nec amplius de t̃pali b̃ necessariis desĩ
 derat nisi quãtũ hec sibi ad assecutionem eternoũ
 valeant deseruire. **N**atura gaudet de amicis mul-
 tis ⁊ p̃p̃inquis/gloriatur de nobili loco ⁊ ortu ge-
 neris arridet potentibus/blanditur diuitibus ap-
 plaudit sibi similibus. **G**ratia autem ⁊ inimicos di-
 ligit nec de amicorum turba extollit/nec locum nec
 ortum nataliũ reputat / nisi virtus maior ibi fuerit
 fauet magis pauperi q̃ diuiti/compatitur plus in-
 nocenti q̃ potenti congaudet veraci non fallaci/
 exhortatur semper bonos meliora carissimata emu-
 lari et filio dei per virtutes assimilari. **N**atura de
 defectu et molestia cito conqueritur. **G**ratia cons-
 tanter ficit inopiam. **N**atura omnia ad se reflectit
 pro se certat et arguit. **G**ratia autẽ ad deum cuncta
 reducit vnde originaliter emanat/nichil boni sibi
 ascribit/nec arroganter presumit/non contendit
 nec suam sententiam aliis prefert. sed in omni sensu
 et itecllertu eterne sapientie/ac diuino examini
 se submittit. **N**atura appetit scire/⁊ noua secreta au-
 dire vult exterius apparere et multa per sensus ex-
 periri desiderat agnosci ⁊ agere vnde laus ⁊ admi-
 ratio p̃cedit. **S**ed gratia non curat noua nec curio-
 sa p̃cipere/q̃ totũ hoc de vetustate corruptionis est
 ortũ/cũ nichil nouũ durabile sit sup̃ terram. **D**ocet
 itaq̃ sensus reslingere vanam p̃placentiã ⁊ ostẽta-
 tionem deuĩtare/laudẽda ⁊ digne mirãda humiliter
 abscondere/ ⁊ de omĩ re ⁊ de omĩ scia vtilitatis fru-
 cti atq̃ dei laudem ⁊ honorem querere. **N**on vult
 se nec sua predicari/ sed deum in donis suis optat

benedicti / qui cuncta ex mera caritate largitur. **N**ec gratia supernaturalis lumē / et quoddā dei speciale donum est et pprie electorum signaculū et pignus salutis eterne / q̄ hōiem de terrenis ad celestia amanda susculit et de carnali spiritualement efficit. **Q**uanto igitur natura āplius p̄mitur et vincit tanto maior gratia infunditur et quotidie nouis visitationibus interior hōio scdm imaginē dei reformatur.

De corruptione nature et efficacia gratie diuine.

Capitulum. lx.

Domine deus meus qui me creasti ad imaginē et similitudinē tuam cōcede michi hanc gratiā quā ostēdisti michi tā magnā et necessariā ad salutem vt vīcā pessimā naturam meam trahentē ad peccata et in perditionē. **S**entio enī in carne mea legē pcti cōtradicientē legi mentis mee et captiuū me ducentē ad obediendum sensualitati in multis nec possū resistere passionibus eius nisi assistat tua sanctissima gratia cordi meo ardentius infusa. **O**pus est gratia tua et magna gratia vt vincatur natura ad malū semp̄ prona ab adolescentia sua. **N**am p̄ primum hōiem adā lapsa et viciata per peccatū in omēs hoīes pena huius macule descendit / vt ipsa natura que bona et recta a te condita fuit / pro vicio iam et infirmitate corrupte nature ponatur / eo q̄ motus eius sibi relictus ad malum et inferiora trahat. **N**am modica vis que remāsit est tāq̄ scintilla quedam latens in cinere. **N**ec est ip̄a ratio naturalis circūfusa magna caligine adhuc iudicii habens boni et mali / verū falsiqz distantiam / licet impotens sit adimplere omne quod approbat / nec

pleno iam lumine veritatis: nec suauitate affectio-
 num suarū potiat. **H**inc est deus meus: q̄ condeles-
 tor legi tue fm̄ interiorē hominē sciens mādatum
 tuū fore bonū iustū z sanctū: arguens etiā om̄e ma-
 lū z peccatū fugiendū: carne autē seruo legi pecca-
 ti dū magis sensualitati obediō q̄ rationi. **H**inc est
 q̄ velle bonū michi adiacet/pficere est nō inuenio
Hinc sepe multa bona propono: sed qz gratia deest
 ad adiuuandū infirmitatem meā ex leui resistentia
 resilio z deficio. **H**inc accidit q̄ viā pfectionis agno-
 sco z qualiter agere debeā clare satis video sed pro-
 prie corruptionis pondere pressus ad pfectiora non
 assurgo. **Q**uā maxime est michi necessaria dñe gra-
 tia tua: ad inchoandū bonū: ad pficiendū / z ad pfi-
 ciendū. **N**am sine ea nichil possum facere: oīa autē
 possum in te / confortāte me gratia. **O** vere celestis
 grā / sine qua nulla sunt ppria merita: nulla quoqz
 dona nature ponderanda. **N**ichil artes / nichil dia-
 uitie / nichil pulcritudo vel fortitudo / nichil ingenii
 vel eloquentia valent apud te dñe sine gratia. **N**ā
 dona nature bonis z malis sunt cōia. electorū autē
 pprium donum est gratia siue dilectio qua isigniti
 digni habentur vita eterna. **T**antū eminet hec gra-
 tia: vt nec donum pphetie: nec signorum operatio:
 nec quantalibet alta speculatio aliquid estimetur
 sine ea. **S**ed neqz fides / neqz spes / neqz alie virtu-
 tes tibi acceptę sunt sine caritate z gratia. **O** beas-
 tissima gratia que pauperem spiritu virtutibus di-
 uitem facis z diuitem multis bonis humilem cor-
 dereddis. **V**eni descēde ad me: reple me mane cō-
 solatione tua: ne deficiat pre lassitudine z ariditate

mentis anima mea. **O**bsacro dñe vt inueniam gratiam in oculis tuis: sufficit enī michi gratia tua ceteris non obtētis que desiderat natura. **S**i fuero tentatus ⁊ vexatus tribulationibus multis nō timebo mala dum mecum fuerit gratia tua. **I**psa fortitudo mea ipsa consilium confert ⁊ auxiliū. **C**unctis hostibus potentior est ⁊ sapientior vniuersis sapientibus. **M**agistra est veritatis/doctrina discipline/lumē cordis/solamen pressurę/fugatrix tristitie/ablatrice timoris/nutrix deuotionis/productrix lacrimarum. **Q**uid sum sine ea nisi aridum lignum ⁊ stipes inuultus ad elictēdum? **T**ua ergo me dñe gratia semper p̄uentat ⁊ sequat: ac bonis opibus iugiter p̄set esse intentū p̄ iesum christum filium tuum. Amen.

Quod nos ipsos abnegare ⁊ christum imitari debemus per crucem.

Capitulum. lxi.

Nisi quantū ad te vales: tantum in me poteris transire. **S**icut nichil foris concupiscere internam pacē facit: sic se interius relinquere deo conuigat. **N**olo te adiscere p̄fectam abnegationem tui in voluntate mea sine contradictione ⁊ querela. **S**equerere me ego sum via veritas ⁊ vita. **S**ine via non itur/sine veritate non cognoscitur/sine vita non uiuitur. **E**go sum via quā sequi debes/veritas cui credere debes/vita quam sperare debes. **E**go sum via inuolabilis/veritas ifallibilis/vita interminabilis. **E**go sum via rectissima/veritas suprema/vita vera/vita beata/vita increata. **S**i manseris in via mea cognosces veritatē ⁊ veritas liberabit te et apprehendes vitam eternam. **S**i vis ad vitam ingredi: serua mandata. **S**i vis veritatem cognoscere cre-

de michi. **S**i vis perfectus esse/ vende omnia. **S**i vis
 esse discipulus meus/abnega te metipsum. **S**i vis bea
 tam vitam possidere/presentem vitam contene. **S**i vis
 exaltari in celo/humilia te in mundo. **S**i vis regna
 re mecum/porta crucem meam. **S**oli enim serui crucis
 inueniunt viam beatitudinis et vere lucis. **D**ñe iesu
 christe: quia ardua est via tua et mundo despecta do
 na michi tecum in huius mundi despectum imitari. **N**on enim
 maior est seruus domino/nec discipulus supra ma
 gistrum. **E**xerceat seruus tuus in via tua: quia ibi est
 salus mea/et sanctitas vera. **Q**uicquid extra eam le
 go vel audio non me recreat/nec delectat plene. **S**i
 quis hec scis et legisti omnia/beatus eris si feceris
 ea. **Q**ui habet mandata mea et seruat ea: ipse est qui
 diligit me: et ego diligam eum: et manifestabo ei meipsum
 et faciam eum confedere mecum in regno patris mei.
Domine igitur sicut dixisti et promissisti: sic utique mi
 chi promereri contingat. **S**uscepi de manu tua cru
 cem: portabo eam usque ad mortem sicut imposuisti michi.
Vere vita boni monachi crux est: sed dux paradisi/
 inceptum est: retro abire non licet nec relinquere
 oportet. **E**ya frater pergamus simul: iesus erit no
 biscum: propter iesum suscepimus hanc crucem: pro
 pter iesum perseueremus in cruce. **E**rit adiutor no
 ster qui est dux noster et precessor. **E**n rex noster in
 greditur ante nos/qui pugnabit pro nobis. **E**quas
 mur viriliter nemo metuat terrores: simus parati
 mori fortiter in bello: nec inferamus crimen glorie
 nostre ut fugiamus a cruce.

Quod homo non sit nimis defectus quando in
 aliquos labitur defectus. **Capitulum. lxxi.**

Nili magis placent michi paciētia et humilitas
 in aduersis q̄ multa consolatio et deuotio in
 piperis. **U**t quid te contristat paruum factum con
 tra te dictum? Si amplius fuisset cōmoueri non de
 buisses. sed nunc dimitte transire: non est paruum
 nec nouum/nec vltimum erit si diu vixeris. **S**atis
 virilis es q̄ diu nil obuiat aduersi. bene etiam conse
 sulis: et alios nosti roborare verbis. sed cum ad sa
 nuam tuā venit repentina tribulatio deficiis consi
 lio et roboze. **A**ttēde magnā fragilitatē tuā quā se
 pius experiris in modicis obiectis. **T**amen p̄ salu
 tem ista fiunt/cum hec et si milia contingunt. **P**o
 ne vt melius nosti ex corde/et si te tetigit nō tñ deila
 ciat nec diu implicet. **A**d minus sustine patienter:
 si nō potes gaudenter. **E**tia si minus libēter audis
 et indignationē sentis. **R**epzime te: nec patiaris ali
 quid inordinatū ex ore tuo exire vnde paruuli scan
 dalizentur. **C**ito conquiescet cōmotio excitata/et vo
 loz interius reuertēte gratia dulcorabitur. **A**dhuc
 viuo ego dicit dñs inuare te paratus et solito āplius
 consolari: si confisus fueris michi et deuote inuoca
 ueris. **A**nimi equior esto et ad maiorem sustentia
 accingere. **N**on est totum frustratū/si te sepius per
 cipis tribulatum vel grauiter tentatum. **H**omo es
 et non deus/caro es et non angelus. **Q**uomodo tu
 posses semp in eodē statu virtutis pmanere: quan
 do hoc defuit angelo in celo: et pmo homini in para
 diso/qui non diu steterunt? **E**go sum qui merentes
 erigo sospitare/et suam cognoscētes infirmitatē ad
 meā pueho diuinitatē. **H**omine benedictū sit verē
 bum tuū. dulce sup mel et fauū ori meo. **Q**uid face

rem in tantis tribulationibus et angustis meis nisi
 si me confortares tuis sanctis sermonibus? **¶** **D**ūmo
 do tandem ad portum salutis pueniā/quid cure est
 que et quāta passus fuero? **¶** **D**a finē bonum da felicē
 ex hoc mundo transitū. **¶** **M**emento mei deus meus
 et dirige me recto itinere in regnum tuum. Amen.

¶ **De altioribus rebus et occultis iudiciis dei non
 scrutandis.** **Capitulum lxiij.**

¶ **N**on caueas disputare de altis materiis et de
 occultis dei iudiciis. **¶** **C**ur iste sic relinquitur et
 ille ad tantam gratiam assumitur / cur etiā iste tan
 tum affligitur et ille tam eximie exaltat. **¶** **I**sta oēm
 humanā facultatē excedunt/nec ad inuestigādum
 iudiciū diuinū vlla ratio preualet vel disputatio.
¶ **Q**uādo ergo hec tibi suggerit inimicus/vel etiam
 quidam curiosi inquirunt homines/responde illud
 pphete. **¶** **I**ustus es dñe et rectū iudiciū tuū. **¶** **E**t illud
 iudicia domini vera iustificata in semetipsa. **¶** **I**udi
 cia mea metuenda sunt nō discutenda. quia huma
 no intellectui sunt incomprehensibilia. **¶** **N**oli etiam
 inquirere vel disputare de meritis sanctorum quis
 alio sanctior aut quis maior fuerit in regno celozū.
¶ **T**alia generant sepe lites et contentiones inutiles
 nutriunt quoq; superbiam et vanā gloriā. vnde oriū
 tur inuidie et dissensiones/dñs iste illū sanctū et alius
 alium conat superbe pferre. **¶** **T**alia aut velle scire et
 inuestigare/nullum fructū afferunt/sed magis san
 ctis displicent: quia non sum deus dissensionis/sed
 pacis/que pax magis in humilitate vera q̄ in pros
 pria exaltatione. cōsistit. **¶** **Q**uidam zelo dilectionis
 trahunt ad hos vel ad illos ampliori affectu/sed hu

mano potius q̄ diuino. **E**go sum qui cunctos con-
 didi sanctos/ego donavi gratiā/ego prestiti gloriā
 ego noui singulorum merita/ego preueni eos in be-
 nedictiōibus dulcedinis mee/ego prescui dilectos
 ante secula/ego eos elegi de mūdo nō ipsi me p̄le-
 gerunt/ego vocavi per gratiam:attraxi per miseri-
 cordiā/ego p̄dixi eos p̄ tentationes varias/ego in-
 fudi consolationes magnificas/ego dedit p̄seueran-
 tiā/ego coronavi eorū patientiā/ego primū ⁊ nouissi-
 mum agnosco/ego oēs inestimabili dilectione am-
 plector/ego laudandus sum in oībus sanctis meis/
 ego sup̄ oīa benedicēdus sum ⁊ honorandus in sin-
 gulis quos sic gloriose magnificauī ⁊ p̄destinaui si-
 ne vllis precedentibus propriis meritis. **Q**ui ergo
 vnū de minimis meis contempserit: nec magnum
 honorat/quiā pusillū ⁊ magnū ego ifeci. **E**t qui de-
 rogat alicui sanctorū:derogat michi ⁊ ceteris omni-
 bus in regno celorum. **O**mnēs vnū sunt p̄ caritas-
 tis vinculum: idē sentiūt: idē volunt/⁊ oēs in unum
 se diligunt. **A**dhuc aut̄ quod multo altius est/plus
 me q̄ se et sua merita diligunt. **N**am supra se rapti
 ⁊ extra p̄p̄iam dilectionem tracti / toti in amorem
 mei pergunt in quo ⁊ fruiue quiescunt. **N**ihil est
 quod eos auertere possit aut deprimere: quippe qui
 eterna veritate pleni igne ardescunt inextinguibis-
 lis caritatis. **T**aceant igitur carnales ⁊ animales
 hoīes de sanctorum statu differere/qui non norunt
 nisi p̄iuata gaudia diligere. **D**emunt ⁊ addunt pro
 sua inclinatione/nō prout placet eterne veritati. **I**n
 multis est ignorantia eorum maxime qui parū illu-
 minati raro aliquem perfecta dilectione spiritali

diligere norunt. **M**ulti adhuc naturali affectu et hu-
 mana amicitia ad hos vel ad illos trahuntur: et sicut
 in inferioribus se habent: ita et de celestibus imagi-
 nantur. **S**ed est distantia incomparabilis que imper-
 fecti cogitant et que illuminati viri per revelationem
 supernam speculantur. **C**ave ergo fili de istis curiose tra-
 ctare que tuam scientiam excedunt: sed hoc magis sata-
 ge et intende ut vel minimus in regno dei queas in-
 ueniri. **E**t si quispiam sciret quis alto sanctior esset
 vel maior haberetur in regno celorum quid ei hec noti-
 cia prodesset nisi se ex hac cognitione coram me hu-
 miliaret: et in maiorem nois mei laudem exurgeret?
Multo acceptius deo facit: qui de peccatorum suorum
 magnitudine et virtutum suarum paruitate cogitat: et
 longe a sanctorum perfectione distat: quam is qui de eorum
 maiestate vel paruitate disputat. **M**elius est san-
 ctos deuotis precibus et lacrimis exorare et eorum
 gloriosa suffragia humiliter implorare: quam eorum
 secreta vana inquisitione perscrutari. **I**lli bene et opti-
 me contentantur: si homines scirent contentari et vane
 inloquia sua compescere. **N**on gloriuntur de pro-
 priis meritis quippe qui sibi nil bonitatis ascribunt:
 sed totum michi quoniam ipsis cuncta ex infinita
 caritate mea donaui. **T**anto amore diuinitatis et
 gaudio supereffluenti replentur ut nichil eis desit glo-
 rie/nichilque possit deesse felicitatis. **O**mnes sancti
 quanto altiores in gloria: tanto humiliores in seip-
 sis et michi viciniore et dilectiores existunt. **I**deoque
 habes scriptum quia mittebant coronas suas ante
 deum et ceciderunt in facies suas coram agno et ado-
 rauerunt viventem in secula seculorum. **M**ulti quis

dem querunt quis maior sit in regno dei: qui ignorant an cum minimis erunt digni computari. Magnū est vel minimum esse in celo ubi omnes magni sunt quia oēs filii dei vocabuntur et erunt. Minimus erit in mille et peccator centum annorum morietur. Cum enim quererent discipuli quis maior esset in regno celorum: tale audierunt responsum. Nisi conuerſi fueritis et efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum celorum. Quicumque ergo humiliauerit se sicut paruulus ille: hic maior est in regno celorum. De eis qui cum paruulis humillare se sponte dedignant: quoniam humilis ianua regni celestis eos non admittet intrare. Rectissim diuitibus qui habent hic consolationes suas: quia pauperibus intrantibus in regnum dei ipsi stabunt foras eulantes. Gaudete humiles et exultate pauperes: quia vestrum est regnum dei: si tamen in veritate ambulatis.

Quod omnis spes et fiducia in solo deo est fingenda.

Capitulum. lxxiii.

Domine que est fiducia mea quam in hac vita habeo aut quod maius solatium meum ex omnibus apparentibus sub celo? Nonne tu domine deus meus cuius misericordie non est numerus? Tibi michi bene fuit sine te: aut quando male esse potuit presentate te? Volo pauper esse propter te quam diues sine te. Eligō potius tecum in terra peregrinari quam sine te celum possidere. Vbi tu ibi celus: atque ibi mors et infernus ubi tu non es. Tu michi in desiderio es: et ideo post te gemere et clamare et exorare necesse est. In nullo denique possum bene perfidere qui in necessitatibus auxiliatur opportunis: nisi in te solo deo meo.

Tertius

Tu es spes mea et fiducia mea/tu consolator meus
et fidelissimus in omnibus. **De**s que sua sunt querunt
tu salutem meam et perfectum meum solummodo pretendis et
omnia in bonum michi conuertis/etiam si variis tentatis
omnibus et aduersitatibus exponas. **H**oc totum ad utilita-
tatem meam ordinas/qui mille modis dilectos tuos
probare consueuisti. **I**n qua probatione non minus dili-
gi debes et laudari/quam si celestibus consolatioibus
me repleres. **I**n te ergo domine deus pono totam spem me-
am et refugium/in te omnem tribulationem et angustiam
meam constituo/quia totum infirmum et instabile inuenio
quicquid extra te conspicio. **N**on enim proderunt
multi amici/neque fortes auxiliarii adiuuare pote-
runt/neque prudentes consiliarii responsum utile da-
re/neque liber doctorum consolari/nec aliqua preciosa
substantia liberare/nec locus aliquis secretus con-
tutari si tu ipse non assistas/iuues/consortes/console-
ris/instruas et custodias. **O**mnia namque que ad pacem
videntur esse et felicitatem habendam/te absente ni-
hil sunt/nichilque felicitatis in veritate conferunt
Finis ergo omnium bonorum et altitudo vite et profunditas
omnium eloquiorum tu es/et in te super omnia sperare for-
tissimum solatium seruatorum tuorum. **A**d te sunt oculi mei
in te confido deus meus misericordiarum pater. **B**e-
nedic et sanctifica animam meam benedictione celesti ut
fiat habitatio sancta tua et sedes eterne glorie tue ni-
hilque in templo tue dignitatis inueniat quod oculis
tue maiestatis offendat. **S**ecundum magnitudi-
nem bonitatis tue et multitudinem miserationum tua-
rum respice in me et exaudi orationem pauperis serui
tui longe exultantis in regione umbre mortis. **P**ro

sege et conserua animam. seruuli tui inter tot discrimina vite corruptibilis: ac cōicante gratia tua dirige per viam pacis ad patriam perpetue claritatis.

Explicit tertius liber. Incipit liber quartus.

Deuota exhortatio ad sanctam corporis christi cōmunionem.

Gloria christi.

Uenite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos dicit dñs. Panis quē ego dabo: caro mea est pro mūdi vita. Accipite et comedite hoc est corpus meū quod pro vobis tradetur. Hoc facite in meam cōmemorationē. Qui manducat carnē meam et bibit meū sanguinē in me manet et ego in illo. Verba quę ego locutus sum vobis spūs et vita sunt.

Cum quanta reuerentia christus sit suscipiendus.

Capitulum. i.

Hec sunt verba tua christe veritas eterna quę non vno tempore prolata nec vno in loco conscripta. Quia ergo tua sunt verba grātanter michi et fideliter cuncta sunt accipienda. Tua sunt et tu ea protulisti: et mea quoq; sunt quia pro salute mea edidisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo: vt artius inserantur cordi meo. Excitent me verba tante pietatis plena dulcedinis et dilectionis: s; terrēt me delicta ppria: ad capiēda tanta mysteria me reuerberat impura consciētia. Proouocat me dulcedo verborū tuorū: sed onerat me multitudo victorū meorū.ubes vt fiducialiter ad te accedā si recte uelim habere partē: vt immortalitatis accipiam alimēto

nam si eternā cupiā obtinere vltā ⁊ gloriā. Venite
 inquit ad me omēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊
 ego reficiā vos. **P** dulce ⁊ amicabile verbū in aure
 peccatoris: q̄ tu dñe deus meus egenū ⁊ pauperem
 inuitas ad communionem tui sanctissimi corporis
 Sed quis ego sum dñe vt ad te presumā accedere?
Ecce celi celozū te non capiunt ⁊ tu dicis: venite ad
 me oēs. **Q**uid sibi vult ista piissima dignatio ⁊ taz
 amabilis inuitatio? **Q**uomodo ausus ero venire
 qui nichil boni michi conscius sum? **U**nde possum
 presumere? **Q**uomodo te introducā in domū meā
 qui sepius offendi benignissimā faciē tuā? **R**euerā
 tur angeli ⁊ archangeli: metunt sancti ⁊ iusti: ⁊ tu
 dicis venite ad me omnes. **N**isi tu dñe hoc diceret
 quis verū esse crederet: ⁊ nisi tu iuberet: quis acce
 dere attentaret? **E**cce noe vir iustus in arche fabri
 ca centum annis laborauit vt cū paucis saluaretur
 ⁊ ego quō mē potero vna hora preparare vt mundi
 fabricatorē cū reuerentia sumā? **M**oyse famulus
 tuus magnus ⁊ specialis amicus tu⁹ archam ex li
 gnis imputribilibus fecit quā ⁊ mundissimo vesti
 uit auro vt tabulas legis in ea reponeret: ⁊ ego pu
 trida creatura audebo te conditorē legis ac vite da
 torē tā facile suscipere? **S**alomon sapientissim⁹ re
 gum israel magnificū templū septē annis in laudē
 nois tui edificauit: ⁊ octo diebus festum dedicatōis
 eius celebrauit: mille hostias pacificas obtulit: ⁊ ar
 chā federis clāgore buccine ⁊ iubilō i locū sibi p̄pa
 ratū solēnit collocauit ⁊ ego ifelix ⁊ pauprim⁹ hōis
 quō te i domū meā introducā q̄ vix mediā expādere
 deuote noui horā: ⁊ vtinā vlt̄ semel vigne fere mediā

O mi deus quantū illi ad placendū tibi agere stude-
 derunt. **H**eu q̄ pusillum est quod ago: q̄ breue ex-
 pleo tempus cū me ad colicandū dispono raro tot⁹
 collectus/rarissime ab omni distractione purgatus
Et certe in tua salutari deitatis presentia nulla de-
 beret occurrere indecens cogitatio: nulla etiā occu-
 pare creatura: quia non angelū sed angelorū dñm
 suscepturus sum hospitio. **E**st tñ valde magna vi-
 stantia inter archā federis cū suis reliquiis: ⁊ mun-
 dissimū corpus tuum cū suis ineffabilibus virtutib⁹
 inter legalia illa sacrificia futurorū prefiguratiua: ⁊
 verā tui corporis hostiā oīm antiquorū sacrificiorū
 completiua. **Q**uare igit̃ non magis ad tuā venera-
 bilem inardesco p̃sentia: cur non maiori me prepa-
 ro sollicitudine ad tua sancta sumenda/qñ illi antis
 qui sancti patriarche ⁊ prophete reges quoq; ⁊ p̃ci-
 pices cū vniuerso populo tantū deuotionis demon-
 strarunt affectū erga cultū diuinū? **S**altauit deuo-
 tissimus rex dauid corā archa dei totis viribus/res
 colens beneficia olim indulta patribus/feci diuersi
 generis organa psalmos edidit ⁊ cantari instituit/
 cum leticia cecinit/ ⁊ ip̃e frequenter in ciithara spiri-
 tus sancti afflatus gratia docuit populum israel to-
 to corde deū laudare et ore consono diebus singulis
 benedicere ⁊ predicare. **S**i tanta agebat̃ tūc de-
 uotio ac diuine laudis extitit recordatio coram ara-
 cha testamenti/q̃ta nūc michi ⁊ omī populo christi-
 ano habenda est reuerentia ⁊ deuotio in presentia
 sacramēti/insumptione excellētissimi corporis chris-
 ti: **C**urrunt multi ad diuersa loca p̃ visitandis re-
 liquiis sanctorum ⁊ mirant̃ auditis gestis eorum

ampla edificia templorum inspicuntur: et obscurantur sericis
 et auro inuoluta sacra ossa ipsorum. **E**t ecce tu presens
 es hic apud me in altari deus meus sanctus sanctorum
 creator olim et dominus angelorum. **S**epe in talibus viden-
 dis est curiositas hominum et nouitas inuisorum et modis-
 tus reportat emendationis fructus: maxime ubi est
 tam leuis sine vera contritione discursus. **D**ic autem
 in sacramento altaris totus presens es deus meus homo
 christus iesus: ubi et copiosus precipue eterne salu-
 tis fructus quotiescunq; fueris digne ac deuote sus-
 ceptus. **A**d istud vero non trahit leuitas aliqua nec
 curiositas aut sensualitas: sed firma fides deuota
 spes et sincera caritas. **I**nuisibilis conditor mun-
 di deus qui mirabiliter agis nobiscum qui suauiter et
 gratiose cum electis tuis disponis: quibus temetipsum
 in sacramento sumendum proponis. **H**oc namque omnem in-
 tellectum superat: hoc specialiter deuotorum corda tras-
 hit et accendit affectum. **I**psi enim veri fideles tui qui
 totam vitam suam ad emendationem disponunt: ex hoc dis-
 gnissimo sacramento magnam deuotionis gratiam
 et virtutis amorem frequenter recipiunt. **O** ammirabi-
 lis et abscondita gratia sacramenti quam norunt tui
 christi fideles: infideles autem et peccatis seruientes ex-
 periri non possunt. **I**n hoc sacramento conferre spi-
 ritualis gratia et reparare in anima virtus amissa: et per
 peccatum deformata reddit pulcritudo. **T**anta est al-
 quando hec gratia: ut ex plenitudine collate deuotio-
 nis non tantum mens: sed et debile corpus vires sis-
 bi prestatas sentiat ampliores. **D**olendum tamen valde et mi-
 serandum super tepiditate et negligentia nostra: quod non
 maiori affectu trahimur ad christum sumendum: in quo

tota spes saluandorū cōsistit et meritū. Ipse enim est
 sanctificatio nostra et redemptio: ipse cōsolatio via
 torum et scōrū eterna fructio. Volendū itaqz valde
 q̄ multi tam par hoc salutare mysteriū aduertunt
 quod celū letificat et mundū cōseruat vniuersū. Heu
 cecitas et duritia cordis humani: tā ineffabile donū
 nō magis attēdere et ex quotidiano vsu etiā ad iad
 uertentiam defluere. Si enī hoc sanctissimū sacra
 mentū in vno tm̄ celebrare loco et ab vno tantum
 cōsecrare sacerdote in mundo quāto putas deside
 rio ad illū locū et talē dei sacerdotē hoīes afficerent
 vt diuina mysteria celebrare audirent? Nūc autem
 multi facti sunt sacerdotes et in multis locis offerēt
 xp̄s: vt tanto maior appareat gratia et dilectio dei
 ad hoīem q̄ nō latius est sacra cōio diffusa p̄ orbē
Afas tibi bone iesu pastor eterne: q̄ nos pauperes
 et exules dignatus es p̄cioso corpore et sanguine tuo
 reficere et ad hec mysteria p̄cipiēda etiā p̄p̄ioris
 tui alloq̄o inuitare dicēdo. Venite ad me oēs qui la
 boratis et onerati estis et ego reficiam vos.

**¶ Quod magna bonitas et caritas dei in sacra
 mento exhibetur hoīni.** **Ep̄m. ii.**

Super bonitatem tuam et magnā mīa tuam domine
 confisus accedo eger ad saluatorem esuriens
 et sitiens ad fontē vite: egenus ad regem celi seruus
 ad dñm creatura ad cratorē: desolatus ad meū p̄s
 cōsolatorē. Sed vnde michi hoc vt venias ad me?
Quis ego sū vt p̄stes michi teipm? Quō aude pec
 cator corā te apparere? Et quō tu dignaris ad p̄cō
 rē venire? Tu nosti seruū tuū et scis q̄ nil boni in se
 habet/ vñ hoc illi p̄stes. Confiteor igit̄ vilitatē meā

agnosco bonitatē tuā: laudo pietatē: et gr̃as ago pro
 pter nimīā caritatē. **P**ropter temetipsum enim hoc
 facis: non ppter mea merita: vt bonitas tua michi
 magis innotescat: caritas ap̃lior̃ i gerat: et humilitas
 pfectius cōmēdet. **N** ergo tibi hoc placet et sic fieri
 iussisti: placet et michi dignatio tua: et vtinā iniquitas
 mea non obsistat. **O** dulcissime et benignissime iesu:
 q̃ta tibi reuerentia et gratiarū actio cū perpetua
 laude p̃sceptione sacri corporis tui debet: cui⁹ di
 gnitatē nullus hōim explicare potēs inuenit. **S**ed
 qd cogitabo ī hac cōione: ī accessu ad dñm meū quē
 debite venerari nequeo/et tñ deuote suscipe deside
 ro: **Q**uid cogitabo meli⁹ et salubri⁹ nisi meipm tot
 taliter hūiliādo corā te: et tuā infinitā bonitatē ex
 altando supra me. **L**audo te de⁹ meus et exalto in
 eternū. **R**espicio me et subsicio tibi ī p̃fūdū vilitas
 tis mee. **E**cce tu sc̃tis sc̃tōr̃ et ego sordes pctōr̃ et tu
 inclinās ad me qui nō sum dignus ad te respicere.
Ecce tu venis ad me: tu vis esse meū: tu inuitas ad
 cōuiuiū tuū: tu michi dare vis celestē cibū: et panem
 angelor̃ ad manducādū: nō aliū sane q̃ teipm pa
 nē viuū: qui de celo descēdisti et das vitā mūdo. **E**c
 ce vnde dilectio p̃cedit qualis dignatio illucescit q̃
 magne gratiar̃ actiones et laudes tibi p̃ his debet
O q̃ salutare et vtile cōsiliū tuū cum illud iussis
 tuisti. q̃ susce et iocū dum cōuiuiū cum teipm in ci
 bum donasti. **O** q̃ admirabilis operatio tua dñe:
 q̃ potēs virtus tua: q̃ ineffabilis veritas tua. **M**ir
 fi enī et facta sunt omīa et hoc factū est qd īpe iussisti
 Mirares et fide digna ac humanum vincens intel
 lectū: qz tu dñe de⁹ me⁹ ver⁹ deus et hō sub modica

specie panis et vini integer contineris et sine consumptione a sumente manducaris. Tu domine vniversorum qui nullius habes indigentiam voluisti per sacramentum tuum habitare in nobis: conserua cor meum et corpus meum immaculatum vt leta et pura conscientia sepius valeam tua celebrare mysteria: et ad meam perpetuam accipere salutem/ quam ad tuam precipue honorem et memoriale perenne sanxisti et instituisti. Letare anima mea et gratias age deo pro tam nobili munere et solatio singulari in hac lacrimarum valle tibi relicto. Nam quoties hoc mysterium recolis et christi corpus accipis/ toties tue redemptionis opus agis/ et particeps omnium meritorum christi efficeris. Caritas etenim christi nunquam minuit et magnitudo propitiationis eius nunquam exhaurit. Ideo noua semper mentis reuocatio ad hoc disponere te debes/ et magnam salutis mysterium attenta consideratione perscrutare. Ita magnam nouum et locum dum tibi videri debes cum celebras aut missam audis/ ac si eodem die christus primum in utero virginis descendens homo factus esset/ aut in cruce pro salute hominum pateretur et moreretur.

Quod utile sit semper concitare.

Com. lii.

Ecce ego venio ad te domine vt bene michi sit ex munere tuo et litificer in conuiuio sancto tuo quod parasti in dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est totum quod desiderare possum et debeo tui salus mea et redemptio/ spes et fortitudo/ decus et gloria. Retifica ergo hodie animam serui tui/ quoniam ad te domine iesu animam meam leuaui. Desidero te nunc venote ac reuerenter suscipere cupio te in domum meam introducere quatenus cum zacheo merear a te

benedicti ac iter filios abrahe pputari. **A**nima mea corpus tuū concupiscit: cor meum tecū vniri desiderat. **T**rade te michi et sufficit. **N**am ppter te nulla cōsolatio valet: sine te esse nequeo/et sine visitatione tua viuere nō valeo. **I**deoq3 oportet me frequēter ad te accedere et ī remediū salutis mee recipere: ne forte deficiam in via si fuero celesti fraudat⁹ alimonia. **S**ic enim tu misericordissime iesu p̄dicās populis et varios curans languores aliquando dixisti. **N**olo eos selunos dimittere in domum suā ne deficiant in via. **A**ge igit hoc modo meū qui te p̄ fidelium consolatione in sacramento reliquisti. **T**u es enim suavis refectio anime et qui te digne māducauerit particeps et heres erit eterne glorie. **N**ecessarium quidē michi est qui tā sepe laboro et pecco tā cito torpescō et deficio: vt per frequentes orationes et confessiones et sacrā tui corporis p̄ceptionem me renouē mundē: et accendā: ne forte diuinius abstinēdo a sancto p̄posito defluā. **R**oni enī sunt sensus hominis ad malū ab adolescentia sua: et nisi succurrat diuina medicina/ labitur homo mox ad peiora. **R**etrahit ergo sancta cōmunio a malo et confortat in bono. **S**i enī modo tā sepe negligēs sum et tepidus qm cōico aut celebraz: quid fieret si medelā non sumerē et tā grande inuamē nō quererē? **E**t licet oī die nō sim aptus nec ad celebrandū bene disposit⁹ dabo tñ operā congruis t̄pibus diuina p̄cipere mysteria ac tante gratie participē me exhibere. **N**am hec est vna principalis fidelis aie consolatio q̄ diu peregrinat a te in mortali corpore: vt sit sepius me mor dei sui/dilectum suum deuota suscipiat mente.

Prima circa nos tue pietatis dignatio q̄ tu domi-
ne deus creator & uiuificator omniū spiritū ad pau-
perculā dignaris venire aīam/ & cū tota deitate tua
ac humanitate eius impinguare esurientem. **F**elix
mens & beata anima que te dñm deū suū meret de-
uote suscipere & in tua susceptione spiritali gaudio
repleri. **O** q̄ magnū suscipit dñm: q̄ dilectum indu-
cit hospitē: q̄ iocundū recipit socium. q̄ fidelē acces-
pat amicū: q̄ speciosum & nobilē amplectit spōsum
pre oībus dilectis & sup oīa desiderabilia amandū
Vileāt a facie tua dulcissime dilecte mens celum &
terra & omnis ornatus eorum: quonīa quicquid lau-
dis habent ac decoris ex dignatione tue est: largita
tis: nec ad decorem tui peruenient nominis cuius
sapientie non est numerus.

Quod multa bona prestantur deuote commun-
nicantibus. **Capitulum. iiii.**

Domine deus meus precueni seruū tuū in bene-
dictionibus dulcedinis tue vt ad tuum magnū
ficum sacramentum digne ac deuote merear acces-
dere. **R**exalta cor meum in te/ & a graui corpore exue
me. **V**isita me in salutarī tuo ad gustandum in spī-
ritu tuā suauitatem/ que in hoc sacramento tanq̄ in
fonte plenarie laret. **I**llumina quoq; oculos meos
ad intueūdum tantū mysteriū/ et ad credēdum illud
indubitata fide me roborā. **E**st enim operatio tua
nō humana: potentia tua sacra institutio non hōis
adinuentio. **N**on enī ad hec capiēda et intelligēda
aliq̄s idoneus p se reperiē/ q̄ angelicā etiā subtilita-
tem trāscēdūt. **Q**uid ergo ego pctōr idign⁹ terra &
cinis de tā alto sacro secreto potero inuestigare & ca-

pere: **H**ic in simplicitate cordis: in bona firma fi-
de et in tua iussione ad te cum spe et reuerentia accedo
et vere credo quod tu presens es hic in sacramento deus
et homo. **H**is ergo ut te suscipiam et meipsum tibi in cari-
tate uniam. **H**ic tua precor clementiam et specialē ad hoc
implozo michi donari gratiam ut totus in te liquefiam et
amore perfusum atque de nulla aliena consolatione apostoli-
ce introinittam. **E**t enim hoc altissimum et dignissimum
sacramentum: salus anime et corporis: medicina omnis spiri-
tuali languoris: in quo vitia mea curantur: passionibus fre-
nantur: retentiones vincuntur ac minuuntur: gratia maior
infunditur: virtus incepta augetur: firmatur fides: spes
roboratur: et caritas ignescit ac dilatur. **M**ulta namque
bona largitur es et adhuc sepius largiris in sacramen-
to dilectis tuis deuote concipientibus deus meus sus-
ceptor anime mee: repator infirmitatis humane et totus
dator consolationis interne. **N**am multam ipsi consolationem
aduersus varias tribulationes infundis: et de imo de-
fectionis propius ad spiritum tue protectionis erigis: atque noua
quadam gratia eos immo recreas et illustras: ut qui anxii pri-
mus et sine affectione se ante consolationem senserant: postea refe-
cti cibo potuque celesti in melius se mutatos inueniant.
Quod idcirco cum electis tuis ita dispensanter agis ut
veraciter agnoscant et patenter experiant quod nichil ex
semetipsis habeant: et quod bonitatis ac gratie ex te conse-
quantur. quod ex semetipsis frigidi duri ac indevoti: ex
te autem seruenter alacres et deuoti esse merentur. **Q**uis
enim ad fontem suauitatis humiliter accedens non mo-
dici suauitatis inde reportat: aut quis iuxta ignem co-
piosum stans non parum caloris inde precipit? **E**t tu fons et
impletus et superabundans ignis lucis ardens et nihil quod deficiat

ciens. Unde si michi non licet haurire de plenitudine fontis nec usque ad satietatem potare/apponam tibi os meum ad foramen celestis fistule ut saltem inde guttulum modicam capiam ad refocillandam sitim meam ut non penitus exarescam. Et si necdum totus celestis et tam ignitus ut seraphim et cherubin esse possim/ conabor tibi deuotioni insistere et cor meum preparare ut vel modicum diuini incendii flammam ex humili sumptione viuifici sacramenti conquiram. quicquid autem michi deest bone iesu saluator sanctissime/ tu pro me superple benigne ac gratiose/ qui omnes ad te dignatus es vocare dicens. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Ego quidem laboro in sudore vultus mei dolore cordis torqueor/ peccatis oneror/ terationibus inquietor/ multis malis passionibus implicor et premor et non est qui adiuuet non est qui liberet et saluum faciat nisi tu domine deus saluator meus cui committo me et omnia mea ut me custodias et perducas in vitam eternam. **S**uscipe me in laudem et gloriam nominis tui qui corpus tuum et sanguinem in cibum et potum michi parasti. **P**resta domine deus salutaris meus ut cum frequentatione misterii tui crescat mee deuotionis affectus.

De dignitate sacramenti et statu sacerdotali.

Capitulum. v.

S haberes angelicam puritatem et sancti iohannis baptisae sanctitatem non esses dignus hoc sacramentum accipere nec tractare. Non enim hoc meritum debet hominibus quod homo consecret et tractet christi sacramentum et sumat in cibum panem angelorum. **G**rade mysterium et magna dignitas sacerdotum/ quibus datum est

quod angelis nō est cōcessum. **S**oli nāq; sacerdotes
in ecclesia rite ordinati potestatem habēt celebran-
di et corpus christi consecrandi. **S**acerdos quidem
minister est dei utens verbo dei p iussione et institu-
tione dei. **D**eus autē ibi p̄cipalis est auctor et inuisi-
bilis operator cui subest oē quod voluerit et paret
oē qd iusserit. **P**lus ergo credere debes deo omni
potēti in hoc excellentissimo sacramento q̄ pprio
sensui aut alicui signo visibili. **I**deoq; cum timore
et reuerentia ad hoc opus est accedendum. **A**tten-
de igit et vide cuius ministeriū tibi traditū est p im-
positionē manus episcopi. **E**cce sacerdos factus es
et ad celebrandū consecratus/ vide nunc ut fideliter
et deuote in suo tpe deo sacrificiū offeras et teipsum
irreprehensibilē exhibeas. **N**on alleuiasti onus tuū
sed artiori iam alligatus es viculo discipline et ad
maiozem teneris pfectionē sanctitatis. **S**acerdos
oibus virtutibus debet esse ornatus et aliis bonie vi-
te exemplum prebere. **E**ius cōuersatio nō cū popu-
laribus et cōib; hoīm viis: sed cum angelis in ce-
lo aut cū pfectis viris in terra. **S**acerdos sacris ve-
stibus indutus christi vices gerit ut deū p se et pro
oī populo suppliciter et hūiliter roget. **H**abet nāq;
ante se et retro dñice crucis signum ad memorandā
lugiter christi passionē. **A**nte se crucē in casula por-
tat ut christi vestigia diligēter inspiciat et sequi ser-
uenter studeat. **P**ost se cruce signatus est ut aduer-
sa quelibet illata ab aliis clementer p deo toleret.
Ante se crucē gerit ut ppria peccata lugeat. post se
ut aliorū etiā cōmissa p cōpassionē defleat et se me-
diū inter deum et peccatorē constitutū esse sciat/ nec

ab orōne: nec ab oblatione sancta torpescat/ donec
gratiā ⁊ misericordiā impetrare mereatur. **E**nī sas
cerdos celebrat/ deū honorat/ āgelos letificat/ eccle
siam edificat/ viuos adiuuat/ defunctis requiē pre
stat/ et sese omniū bonorum participem efficit.

Interrogatio de exercitio ante communionem
Capitulum. vi.

Quam tuam dignitatem dñe ⁊ meā utilitatē pen
so: valde cōtremisco ⁊ in ineipso cōfundor. **S**i
enim nō accedo: vitā fugio: ⁊ si indigne me ingesse
ro offensam incurro. **Q**uid ego faciā de⁹ me⁹ auxi
liator meus/ ⁊ cōsiliator in necessitatibus? **T**u doce
me viā rectā, ppone breue aliquod exercitium sacre
cōioni cōgruū. **U**tile est enī scire qualiter. s. deuote
ac reuerēter tibi pparare debeā cor meū ad recipiē
dum salubriter tuum sacramētum seu etiā celebran
dum tam magnum ⁊ diuinum sacrificium.

**De discussione proprie conscientie et emenda
tionis proposito.** **Capitulum. vii.**

Super oīa cū summa humilitate cordis ⁊ suppli
ci reuerētia cū plena fide ⁊ pia intētiōe hono
ris dei ad hoc sacramentum celebrandum tractan
dum: ⁊ sumendum: oportet dei accedere sacerdotē.
Diligenter examina cōsciētiam tuā ⁊ pro posse tuo
vera p̄titione ⁊ humili cōfessione eā nuda ⁊ clarifi
cata: vt nil graue habeas aut scias quod te remor
deat ⁊ liberū accessum impedit. **H**abeas displicētiā
oīm peccōr tuor in generali/ ⁊ p quotidianis excessi
bus magis in speciali doleas gemas/ ⁊ si tēpus pas
titur deo in secreto cordis cunctas confitere passio
num tuar miserias. **I**ngemisce ⁊ dolo q̄ adhuc ita

carnalis sis et mundanus tam imortificatus a passionibus / tam plenus concupiscentiarum motibus / tam incustoditus in sensibus exterioribus / tam sepe multis vanis fantastiis implicatus / tam multum inclinatus ad exteriora / tam negligens ad interiora / tam lenis ad risum et dissolutionem / tam durus ad fletum et compunctionem / tam promptus ad laxiora et carnis comoda / tam segnis ad vigorem et feruorem / tam curiosus ad noua audienda et pulchra intuerenda / tam remissus ad humilia et abiecta amplectenda / tam cupidus ad multa habenda / et tam parcus ad dandum / tam tenax ad retinendum / tam inconsideratus in loquendo / tam incontinens ad tacendum / tam incompositus in moribus / tam importunus in actibus / tam effusus super cibum / tam surdus ad dei verbum / tam velox ad quietem / tam tardus ad laborem / tam vigilans ad fabulas / tam somnolentus ad vigilas facras / tam festinus ad finem / tam vagus ad attendendum / tam negligens in horis persoluedis / tam tepidus in celebrando / tam aridus in concinendo / tam cito distractus / tam raro tibi bene collectus / tam subito commotus ad iram / tam facilis ad alterius displicentiam / tam promptus ad iudicandum / tam rigidus ad arguendum / tam lenis ad prospera / tam debilis in aduersis / tam sepe multa bona proponens et modicum ad effectum perducens.
 His et aliis defectibus tuis cum dolore et magna displicentia proprie infirmitatis confessis ac deploratis firmum statue propositum semper emendandam vitam tuam et in melius proficisci. Deinde cum plena resignatione et integra voluntate offer teipsum in honorem nominis mei in ara cordis tui olocustum perpetuum. corpus tuum scilicet et animam michi fideliter committendo quatenus sic digne merearis ad offerre

dum deo sacrificiū accedere et sacramenti corporis
mei salubriter suscipere. Nō est enī oblatio dignior
et satisfactio maior pro peccatis diluendis q̄ seipm
pure et integre cū oblatione corporis christi i missa
et in cōione deo offerre. Si homo fecerit quod in se
est et vere penituerit: quotienscūq; p venia et gratia
ad me accesserit vno ego dicit dñs: quia nolo mor-
tem peccatoris: sed magis vt conuertat̄ et viuat: quo-
niam peccatorum suorum non recordabor ampli⁹:
sed cuncta sibi indulta erunt.

De oblatione christi in cruce et propria resigna-
tione. Capitulum. viii.

Sicut ego meipsum expansis in cruce manib⁹
et nudo corpore pro peccatis tuis deo patri spō
te obtuli: ita vt nichil in me remaneret quin totum
in sacrificium diuine placationis transierit: ita des-
bes et tu temetipsum michi voluntarie in oblationē
puram et sanctā quotidie in missa cum omnibus vi-
ribus et affectibus tuis / quāto intimius vales offer-
re. Quid magis ad te requiro q̄ vt te studeas mi-
chi ex integro resignare? Quicquid preter teipm
das nichil curo: quia nō quero datum tuum sed te.
Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis preter me-
ita nec michi placere poterit quicqd dederis te non
oblato. Offer te michi et da teretū p deo et erit acce-
pta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri / pro te
dedi etiā totū corpus meū et sanguinē in cibū vt to-
tus tuus essem et tu me⁹ pmaneres. Si asit in teipso
fieri nec sponte te ad voluntatem meam obtule-
ris: non est plena oblatio nec integra erit inter nos
vñio. Ideo omnia opera tua pcedere debet sponta

nea tui ipsius in manus dei oblatio si libertatē consequi vis et gratiā. Ideo tū pauci illuminati et liberi intus efficiunt/ quia seiplos ex toto abnegare nesciunt est firma scientia mea nisi quis renuncians sit oibus nō potest meus esse discipulus. Tu ergo si optas meus esse discipulus offer teipsum michi/ cū omnibus affectibus tuis.

Quod nos et oia nostra deo debemus offerre et pro omnibus orare. Capitulum. ix.

Domine omnia tua sunt que in celo sunt et in terra. Desidero meipsum tibi in spontaneam oblationem offerre et tuus perpetue permanere. Domine in simplicitate cordis mei offero meipsum tibi hodie in servum sempiternum/ in obsequium et sacrificium laudis perpetue. Suscipe me cum hac sancta oblatione tui preciosi corporis quam tibi hodie in presentia angelorum inuisibiliter assistentiā offero ut sit pro me et pro cuncto populo tuo in salutē. Hinc offero tibi oia peccata et delicta mea que commisi coram te et sanctis angelis tuis a die quo primū peccare potui usque ad diem hanc super placabili altari tuo/ ut tu omnia pariter incendas et conturbas igne caritatis tue et deleas uniuersas maculas peccatorum meorum et consciām meā ab oī delicto emundes et restituas michi gratiā tuā quē peccando amisi oia michi plene indulgēdo et in osculum pacis me misericorditer assumēdo. Quid possum agere pro peccatis meis/ nisi humiliter ea confitendo et lamentando et tuā propiciationē incessanter deprecando. Deprecor te exaudi me propicius ubi asto corā te deus meus. Dia peccata mea michi maxime displicent. Nolo ea unquā

amplius ppetrare sed pro eis deleo et dolebo quod diu
vixero/paratus penitentiam agere et pro posse satisfacere.
Dimitte michi deus. dimitte michi peccata mea propter nomen sancti tui salua animam meam quam
precioso sanguine redemisti. **E**cce committo me misericordie tue: resigna me in manibus tuis: age me
cum secundum bonitatem tuam non secundum meam malitiam et iniquitatem.
Offero etiam tibi omnia bona mea: quoniam valde pauca et imperfecta ut tu ea emendes et sanctifices ut ea grata habeas et accepta tibi facias et semper ad meliorem
ora trahas nec non ad beatum et laudabilem finem me pergrum et inutiles hominutionem producas. **O**ffero quoque
tibi omnia desideria deuotorum necessitates parentum amicorum fratrum: sororum omniumque carorum meorum et eorum qui michi vel aliis propter amorem tuum benefecerunt: et qui orationes et missas pro se suisque omnibus dici a me desiderauerunt et petierunt siue in carne adhuc viuant siue iam seculo defuncti sint ut omnes sibi auxilium gratie tue opem consolationis protectionem a periculis liberationem a penis aduenire sentiant: et ut ab omnibus malis erepti gratias tibi magnificas leti persoluant. **O**ffero etiam tibi preces et hostias placationis pro illis specialiter qui me in aliquo leserunt: contristauerunt aut vituperauerunt vel aliquod damnum vel grauamen intulerunt pro his quoque omnibus quos aliquando contristavi contribui grauavi et scandalizavi verbis factis scienter et ignoranter ut nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra et mutuas offensiones. **A**ufer domine a cordibus nostris omnem suspensionem indignationem iram et discipationem et quicquid potest caritatem ledere et fraternam dilectionem minuire. **O**fferere miserere domine misericordiam tuam poscen

tribus gratiam indigentibus et fac nos tales existere ut simus
 digni gratia tua perfruere et ad vitam perficiamur eternam. Amen
Quod sacra communio de facili non est relin-
quenda. Capitulum. x.

Frequenter recurrendum est ad fontem gratie et
 diuine misericordie ad fontem bonitatis et to-
 tius puritatis quatenus a passionibus tuis et vitiis
 curari valeas et contra vniuersas tentationes et falla-
 cias dyaboli fortior atque vigilantior effici merearis.
 Inimicus sciens fructum et remedium in arimam in sa-
 cra communione positum omni modo et occasione ni-
 titur fideles et deuotos contra preualet retrahere et in-
 pedire. Cum enim quidam sacre communioni se aptare dispo-
 nunt peiores sathane inuersiones patiuntur. Ipse enim
 neque spiritus ut in iob scribitur venit inter filios dei ut
 solita eius nequitia pertubet aut timidos nimium
 reddat et perplexos quatenus affectum eorum minuat vel
 fidem impugnando auferat si forte aut omnino communionem
 relinquunt aut cum tempore accedant. Sed non est quicquam
 curandum de versutiis et fantasiis illius quantum li-
 bet turpibus et horridis sed cuncta fantasmata in ca-
 put eius sunt torquenda. Contemnendus est miser et de-
 ridendus nec propter insultus eius et commotiones
 quas suscitatur sacra est obmittenda communio. Sepe
 etiam impedit nimia solitudo per deuotionem habendam et anxie-
 tates quedam de confessione facienda. Age semper consiliu
 sapientium et depone anxietatem et scrupulum quia gratia
 dei impedit et deuotionem mentis destruit. Propter alia
 quamquam tribulationem vel grauitatem sacramentum ne dimittas
 communionem: sed vade citius confiteri et omnes offensiones
 alius libenter indulge. Si vero tu aliquem offendas

ut veniam humiliter precare et deus libenter indul-
gebit tibi. **Q**uid prodest diu tardare confessionem aut
sacram differre communionem? **E**xpurgate te cum primis expue
velociter venenum: festina accipere remedium et sentis
es melius quam si diu distuleris. **S**i hodie propter illud
dimittis cras forsitan illud magis eueniet et sic diu
posses a communione impediri et magis ineptus fieri.
Quanto ergo citius vales: a presertim gravitate et in-
ertia te excutias: quia nichil importat diu anxiam
diu cum tribulatione transire et ob quotidiana obstacu-
la se a diuinis sequestrare imo plurimum nocet diu com-
munionem preclare nam et graue torpore consuevit inducere.
Prothodolor quidam tepidi et dissoluti moras con-
fitendi libenter accipiunt et communionem sacram idcirco
differre cupiunt ne ad maiorem sui custodiam se
dare teneant. **N**on quod modicam caritatem et debile de-
uotionem habent qui sacram communionem tam faciliter possunt
ponit. quod felix ille et deo acceptus habetur qui sic vi-
uit et tali puritate conscientiam suam custodit ut et omni
die concitari paratus et bene affectatus esset si ei lice-
ret et sine nota agere posset. **S**i quis interdum ab-
stinere humilitatis gratia aut legitima impediante
causa laudandus est de reuerentia. **S**i autem tor-
por obrepserit seipsum excitare debet et facere quod
in se est et omnis aderit desiderio suo pro bona volun-
tate quam specialiter respicit. **C**um vero legitime prepe-
ditus est habebit semper bonam voluntatem et piam inten-
tionem concitandi et sic non carebit fructu sacramenti.
Potest enim quilibet deuotus omni die et omni hora ad
spiritualem christi communionem salubriter et sine probi-
bitione accedere et tamen certis diebus et statuto tem-
pore

corpus sui redēptoris cū affectuosa reuerētia sacra-
mentaliter debet suscipere et magis laudē dei et ho-
norē p̄tendere q̄ suā consolationē q̄rere. **H**ā toties
mystice cōicat et inuisibiliter reficiē quoties icarna-
tōis xp̄i misterii passionēq; deuote recolit et i amo-
re ei⁹ accenditur. **Q**ui aliter se nō preparat nisi in-
stante festo vel cōsuetudine compellente sepius im-
paratus erit. **B**eatus qui se dño in olocustum ofe-
fert quotiens celebrat aut communicat. **N**on sis in
celebrando nimis proluxus aut festinus s; serua bo-
num communem modū cum quibus uiuis. **N**on de-
bes aliis generare molestiam et tedium sed commu-
nem seruauiam scdm̄ maiorum institutionem et po-
tius aliorum seruire utilitati q̄ pprie deuotioni vel
affectui.

Quod corpus christi et sacra scriptura maxime
sunt anime fidei necessaria. **Capitulum. xi.**

O dulcissime domine iesu q̄ta est dulcedo deuo-
te anime tecū epulantis in conuiuiū tuo ubi et
non aliū cibū manducandus proponitur nisi tu
unicus dilectus eius super omnia desideria cordis
eius desiderabilis. **E**t michi quidem dulce foret in
presentia tua ex intimo affectu lacrimas fundere: et
cum pia magdalena pedes tuos lacrimas irrigare
Sed ubi est hec deuotio: ubi lacrimarum sanctarū
copiosa effusio? **E**rte in conspectu tuo et sanctorum
angelorum tuorum totum cor meū ardere deberet
et ex gaudio flere. **H**abeo enī te in sacramento vere
prensētē: quā aliena specie occultatum. **H**ā in pro-
pria et diuina claritate te conspiciere oculi mei ferre
non possent: sed nec totus mundus in fulgore glie

maiestatis tue subsisteret. **I**n hoc ergo labeilitati
mee p̄sulis q̄ te sub sacramēto abscondis. **H**abeo ve
ro ⁊ adoro quē angeli adorāt in celo: sed ego adhuc
interim in fide illi autem in specie ⁊ sine velamine
Ne oportet esse contentum in lumine vere fidei et
in ea ambulare donec aspirat dies eterne claritatis
⁊ vmbre figurarū inclinentur. **C**ū autē venerit quod
p̄fectū est cessabit vsus sacramentorū: q̄ beati i glo
ria celesti non egēt medicamine sacramentali: gau
dent enī sine fine in presentia dei facie ad faciē glo
riā eius specularē ⁊ de claritate in claritatem abys
salis deitatis transformati gustant verbū dei carnē
factū sicut fuit ab initio ⁊ manet in eternū. **M**emor
horū mirabilū graue michi sit reditū etiam quolibet
spūale solatium quia q̄dū dñm meū aperte in sua
gloria non video p̄ nichilo ducō omne quod in mū
do cōspicio ⁊ audio. **T**estis es tu michi deus q̄ nul
la potest me res consolari nulla creatura quietare
nisi tu deus meus quē desidero eternaliter contem
plari. **S**ed non est hoc possibile durante me in hac
mortalitate. **I**deo oportet vt me ponam ad magnā
patientiam ⁊ meipm in omni desiderio tibi submit
tam. **N**am et sancti tui dñe qui tecū tam in regno
celorū exultāt: in fide et patientia magna dum vi
uerent aduentū glorie tue expectabant. **Q**uod illi
crediderūt ego credo quod illi sperauerūt ego spes
ro quo illi puenērūt p̄ gratiā tuā me venturū con
fido. **A**mbulabo interim in fide exemplis conforta
tus sanctorū. **H**abeo etiam libros sanctos pro sola
tio et vite speculo: atq̄ sup̄ hec omnia sanctissimus
corp⁹ tuū p̄ singulari remedio et refugio. **Q**uo nāq̄

michi necessaria permaxime sentio in hac vita flo-
ne quibus michi importabilis foret ista miserabi-
lis vita. **I**n carcere corporis huius detentus duobus
me egere fateor cibo. s. et lumine. **V**edisti itaqz mis-
chi infirmo sacrū corpus tuū ad refectionem mētis
et corporis et posuisti lucernā pedibus meis verbū
tuū. **S**ine his duobus bene viuere nō possē: nā ver-
bum dei lux anime mee: et sacramentum tui panis
vite. **H**ec possunt etiā dici mense due hinc et inde i
gazophylacio sancte ecclesie posite. **U**na mensa est
sacri altaris habens panē sanctū. i. corp⁹ christi pre-
ciosum. **A**ltera est diuine legis continens doctrinā
sanctam/erudiens fidē rectā et firmiter vsqz ad in-
teriora valeamus vbi sunt sc̄a sc̄torū pducens. **G**ra-
tias tibi dñe iesu lux lucis eterne pro doctrine sacre
mensa quā nobis p seruos tuos pphetas et aposto-
los aliosqz doctores ministrasti. **G**ratias tibi crea-
tor et redēptor hoīm qui ad declarandū toti mun-
do caritatē tuā cenā parasti magnā i qua nō agnū
typicū: sed tuū sanctissimum corpus et sanguinem
pposuisti māducandū letificās oēs fideles cōuiuio
sacro et calice inebriās salutari: in quo sunt oēs bea-
litie paradisi/et epulant nobiscum angeli sancti/sed
suauitate felicioz. **Q** magnū et honorabile est of-
ficiū sacerdotum quibus datum est dñm maiestatis
verbis sacris consecrare lablis benedicere man-
bus tenere/ore proprio sumere/et ceteris minis-
trare. **Q** munde debent esse manus ille. **Q** purū os
et sanctum corpus **Q** immaculatum erit cor sacer-
dotis/ ad quem totiens ingreditur auctor puritas
is. **E**x ore sacerdotis nichil nisi sanctum: nichil nisi

si honestum et utile pcedere debet verbis qui tam se
 pe christi accipit sacramentū. **O**culi eius simplices
 et pudici qui christi corpus solent intueri. **M**anus
 pure in celis eleuate que creatorem celi et terre so-
 lent contrectare. **S**acer dotibus specialiter in lege
 dicit. **S**ancti estote quoniam ego sanctus sum domi-
 nus deus vester. **A**diuuat nos gratia tua omnipotens
 deus ut qui officium sacerdotale suscipimus di-
 gne ac deuote tibi in omni puritate et conscientia bo-
 na famulari valeamus. **E**t si non possumus in tanta
 innocentia vite conuersari ut debemus: concede
 nobis tamen digne flere mala que gessimus: ut in
 spiritu humilitatis ac bone voluntatis proposito ti-
 bi feruentius de cetero deseruire valeamus.
Quod magna diligentia se debeat communicare
 christo pparare. **C**pm. xli.

Ego sum puritatis amator et dator omnis sano-
 ritatis. **E**go cor purum quero et ibi est locus
 requietionis mee. **P**ara michi cenaculum grande
 stratum et faciam apud te pascha cum discipulis meis.
Si vis veniam ad te et apud te maneam expurga
 vetus fermentum et munda cordis tui habitaculum.
Exclude totum seculum et omnem viciosa tumultum. sede
 tanquam passer solitarius in tecto et cogita excessus tu-
 os in amaritudine anime tue. **O**mnis namque amans
 suo dilecto amatori optimum et pulcherrimum pparat
 locum quia in hoc cognoscitur affectus suscipiens dis-
 lectum. **S**cito tamen te non posse satisfacere huic pre-
 parationi ex merito tue actionis etiam si per integrum
 annum preparares et nichil aliud in mente haberes.
Sed ex sola pietate et gratia mea permittaris ad me

sam meā accedere ac si mendicus ad prandis voca-
retur diuitis: et ille nichil aliud habeat ad retribu-
dum beneficiis eius nisi se humiliando et regratiā
do. **F**ac quod in te est et diligenter facito nō ex con-
suetudine: non ex necessitate: sed cum timore et reue-
rentia et affectu accipe corpus dilecti dñi dei tui dis-
gnantis ad te venire. **E**go sum qui vocaui ego iussi
fieri ego supplebo quod tibi deest veni et suscipe me.
Cum gratiam deuotionis tribuo gratias age deo
tuo: non quia dignus es: sed quia tui misertus sum.
Si non habes sed magis aridū te sentis: insiste ora-
tioni ingemisce et pulsa: nec desistas donec merca-
ris micam aut guttā gratie salutaris accipere. **T**u
mei indiges nō ego tui indigeo. **N**ec tu me sanctifi-
care venis sed ego te sanctificare et meliorare venio.
Tu venis vt ex me sanctificeris: et michi vnaris vt
nouam gratiam recipias et de nouo ad emendatio-
nem accendaris. **N**oli negligere hanc gratiā sem-
per prepara cū omni diligentia cor tuū et introduc
ad te dilectū tuū. **O**portet aut vt nō solū te ppareas
ad deuotionē ante cōmunionē: sed vt etiā te solcite
conserues in ea post sacramenti perceptionem: nec
minor custodia post exigitur q̄ deuota preparatio
prius. **N**am bona postmodū custodia optima iterū
est preparatio ad maiorem gratiam consequendam.
Ex eo quippe valde indispositus quis reddi si sta-
tim fuerit nimis effusus ad exteriora solatia. **C**auē
a multiloquio mane i secreto et frui deo tuo. **I**pm
enī habes quem totus mundus tibi auferre non po-
test. **E**go sum cui te totū dare debes ita vt iam vltra
non in te: sed in me absq; omni sollicitudine viuas.

**Quod toto corde anima deuota christi insonem
in sacramento affectare debet. Capitulum. xlii.**

Quis michi det dñe vt inueniam te. solum ⁊ spe-
ram tibi totum cor meū ⁊ fruam te sicut desi-
derat anima mea et iam me nemo despiciat nec vlla
creatura me moueat vel respiciat: s; tu solus michi
loquaris ⁊ ego tibi: sicut solet dilect⁹ ad dilectū loq̃
⁊ amic⁹ cū amico cōuiuari. **H**oc oro hoc desidero vt
tibi tot⁹ vnus ⁊ cor meū ab oib⁹ creatis reb⁹ abstra-
ham magisq; p̃ sacrā cōlonē ac frequētē celebratio-
nē celestia ⁊ et̃na sapere discā. **A**h dñe deus quādo
ero tecum totus vnitus ⁊ absorptus meiq; totaliter
oblitus. **E**n in me ⁊ ego ī te ⁊ sic nos pariter in unū
manere concede. **E**re tu es dilectus meus electus
ex milib⁹ in quo cōplacuit aīe mee habitare oībus
vlebus vite sue. **E**re tu pacificus meus in quo par-
summa ⁊ requies vera extra quē labor ⁊ dolor ⁊ in-
finita miseria. **E**re tu es deus absconditus: ⁊ consi-
liū tuū nō est cū impijs sed cū humilibus ⁊ simplici-
bus sermo tuus. **O** q̃ suavis est dñe sp̃s tuus: qui
vt dulcedinē tuā in filios demonstrares pane suā-
tissimo de celo descendente illos reficere dignaris
Ere non est alia natio tā grādis que habeat deos
appropinquātes sibi sicut tu deus noster. ades vnū-
uersis fidelibus tuis. quibus ob quotidianum sola-
tiū ⁊ cor erigendū in celū te tribuis ad edendum et
fruendū. **Q**ue est enī alia gēs tā inclita sicut plebs
christiana: aut q̃ creatura sub celo tā dilecta vt aīa
deuota ad quā ingredit̃ deus vt pascat eā carne sua
gloriosa: **O** ineffabilis gratia o admirabilis digna-
tio o amor imēsus hōi singulariter sp̃sus. **S**ed qd

retribuam dño pro gratia ista/pro caritate tam exi-
mia: Non est aliud quod gratius donare queā: q̃
vt cor meū deo meo totaliter tribuam ⁊ intime con-
iungam. Tunc exultabunt omnia interiora mea.
cum p̃fecte fuerit vnita deo anima mea. Tūc dicit
michi si tu vis esse mecum ego volo esse tecum. Et
ego respondebo illi. Dignare dñe manere mecum
ego volo libenter esse tecum. Hoc est totum dñdes-
rium meum vt cor meum tibi sit vnitum.

De quorūdam deuotorum ardenti desiderio ad
corpus christi. Capitulum. xliii.

O Quā magna multitudo dulcedinis tue domi-
ne quā abscondisti timentibus te. Quādo res-
cordor deuotoꝝ aliquoꝝ ad sacramētum tuum dñe
cum maxima deuotione ⁊ affectu accedētium tunc
sepius in meipso confundor ⁊ erubesco q̃ ad altare
tuum ⁊ sacre cōionis mēsaꝝ tā tepide ⁊ frigide acce-
do: q̃ ita aridus ⁊ sine affectiōe cordis maneo et q̃
nō sum totaliter accēsus corā te deo meo nec ita ve-
hemēter attractus ⁊ affectus sicut multi deuoti fue-
runt q̃ pre nīmo desiderio cōionis ⁊ sensibili cordis
amore ⁊ fletu se nō potuerunt cōtinere s; ore cordis
⁊ corporis pariter ad te deū sentē viuū medullitus
inhabitāt suā esurientē nō valentes aliter tēperare
nec satiare nisi corp⁹ tuū cū omī iocunditate ⁊ sp̃s
li auiditate accepissent. O vera ardēs fides eoz p̃-
babile existēs argumētū sacre p̃sentie tue. P̃stent
veraciter cognoscūt dñm suum in fractione panis:
quoz cor tam valde ardet in eis de iesu ambulante
cum eis. Longe est a me sepe talis affectus et deu-
tio tam vehemens ardor et amor. Nō michi pros-

pius Iesu bone dulcis et benigne et cōcede pauperi
mēdico tuo vel iterdū modicum de cordiali affectū
amoris tui in sacra cōione sentire ut fides mea ma
gis cōualescat: spes i bonitate tua pficiat et caritas
semel pfecte accensa et celeste māna expta nunq̄ de
ficiat. **P**otēs ē autē mīa tua etiā grām desideratā
michi p̄stare et in spū ardoris cum vles beneplaciti
tui aduenerit me clementissime visitare. **E**tenim licet
tāto desiderio tā specialitū deuotoꝝ tuoz non ardeo
tū de gratia tua illi⁹ magni infāmāti desiderii desi
derium habeo ozans et desiderans omnium talium
feruidozū amatoꝝ tuozū participē me fieri ac corū
sancto consortio annumerari.

**Quod gratia deuotionis humilitate et suispius
abnegatione acquiritur.** **Capitulum. xv.**

Oportet te deuotionis grām instāter querere:
indefinēter petere: patiēter et fiducialiter expe
ctare/gratanter recipere/humiliter conseruare / stu
diose cum ea operari/ac deo tēpus et modū superne
uisitatiois donec veniat cōmittere. **H**umiliare pre
cipue te debes cū parum aut nichil deuotionis inte
rius sentis sed non nimis deficis: nec inordinate con
tristari. dat sepe deus in vno breui momēto qđ lon
go negauit tēpe. **H**ae etiam qñqz in fine qđ in princi
pio oratiōis largiri distulit. **S**i semp cito grā dare
tur et pro toto adesset nō esset infirmo hoi bene por
tabile. **P**ropterea in bona spe et humili patientia
expectāda est deuotiōis gratia. **T**ibi tñ et peris tuis
imputa cñ nō datur vel etiā occulte tollitur. **M**odū
cū qñqz est qđ gratiā impedit et abscondit. si tñ mo
dici et nō potius grande dici debeat qđ tantū bonū

phibet. Et si hoc ipsum modicum vel grande amoueris
 et perfecte viceris erit quod petisti. Statim namque ut
 te deo ex toto corde tradideris nec hoc vel illud pro
 tuo libitu seu velle queris sed integre te in ipso posue-
 ris unum te inuenies et peccatum. quia nil ita bene sa-
 piet et placebit sicut beneplacitum diuine voluntatis.
 Quisquis ergo intentionem suam simplici corde sursum
 ad deum leuauerit sequens ab omni inordinato amore seu di-
 splicetia cuiuslibet rei create euacuauerit aptissimus
 gratie percipiens ac dignus deuotionis munere erit.
 Dat enim dominus sibi benedictionem suam ubi vasa vacua
 inuenerit. Et quanto perfectius quis infimis renuncia-
 uerit et magis sibi ipsi per contemptum sui mouit: tanto
 gratia celerius venit copiosius intrat et altius libe-
 rat cor eleuat. Tunc videbit et affluet et mirabit et dis-
 latabit cor eius in ipso quia manus domini cum eo et ipse se
 posuit totaliter in manu eius usque in seculum. Ecce
 sic benedicit homo qui querit deum in toto corde suo
 nec inuani accipit animam suam. Sic in accipiendo sa-
 cramentum eucharistiam magnam promeretur diuine unionis gra-
 tiam. quia non respicit ad propriam deuotionem et conso-
 lationem sed ad dei gloriam et honorem.

Quod necessitates nostras christo aperire et ei
 gratiam postulare debemus. Epistolam. xvi.

O dulcissime atque amantissime domine quem nunc
 deuote desidero suscipere tu scis infirmitatem
 meam et necessitatem quam patior: in quantis ma-
 lis et vitiis taceo quod sepe sum grauatus/tentatus/tur-
 batus et inquinatus. Pro remedio ad te venio pro
 consolacione et subleuamine te deprecor. Ad omnia scienter
 loquor cui manifesta sunt omnia interiora mea et quod lo-

lus potes me pfecte pfolari & adiuuare. Tu scis qui
 bus indigeo pte omib⁹ / & q̄to paup sum i virtutib⁹.
 Ecce sto atete paup & nud⁹ grām postulās & mīam
 Iploās. Refice eluriētē mēdicū tuū: accēde frigidā
 tatē meā igne amoris tui / illuina cecitatē meā clari
 tate p̄sentie tue. Verte michi omīa terrena in ama
 ritudinē: omīa graua & ōria in patiētiā: ola infusa
 & creata in cōtēptū & obliuionē. Erige cor meū ad te
 in celū: & ne dimittas me vagari sup terrā. Tu sol⁹
 michi ex hoc iā dulcescas vsq; in seculū: qz tu solus
 cibus & potus me⁹ amor me⁹ & gaudiū meū: dulce
 do mea et totū bonū meū. Utinam me totaliter ex
 tua p̄sentia accēdas: cōbures: & in te trāsmutes: vt
 vn⁹ tecū efficiar spūs p grāz iterne vnlontis & lique
 factionē ardētis amoris. Ne patiaris me seinum
 et aridū a terecedere s; opare meū misericorditer
 sicut sepius operat⁹ es cū sanctis tuis mirabiliter.
 Quid mirū si totus ex te ignescerē & in meipso defi
 cerē cū sis ignis semp ardēs & nunq̄ deficiēs / amor
 corda purificans & intellectum illuminans.

De ardenti amore & vehementi affectu suscipien
di christum. Vox discipuli. Ep̄m. xvi.

Quam summa deuotione & ardētī amore cū toto
 cordis affectu & feruore desidero te domine su
 scipere quēadmodū multi sancti et deuote p̄sone in
 cōicando te desiderauerunt / qui tibi maxime in san
 ctitate vite placuerūt / & in ardētissima deuotiōe fue
 runt. O deus me⁹ amor etern⁹ totū bonū meū feli
 citas interminabilis cupio te suscipere cū vehemen
 tissimo desiderio & dignissima reuerentiā quā aliq̄s
 scōrū vnq̄ habuit & sentire potuit. Et licet indign⁹

sum oia illa sentimēta deuotionis hęc tñ offero tibi
 totū mei cordis affectū ac si oia illa gratissime inflā
 mata desiderio solus haberē. Sed et q̄cūq; pōt pla
 mens cōcipere et desiderare: hec oia tibi cū sūma re
 uerētia ueneratione ac intimo fauore p̄beo et offero.
 Nichil opto nichil reſeruare ſed me et oia mea tibi
 ſponte et libētissime imolare. Dñe deus meus crea
 tor meus et redēptor me⁹: cū tali affectu: reuerentia
 laude et honore: cū tali gratitudine dignitate et amo
 re: cum tali fide: ſpe et puritate te affecto hodie ſuſci
 pere ſicut te ſuſcepit et deſiderauit ſctiſſima mater
 tua glorioſa xgo maria qñ angelo euāgelizātī ſibi
 incarnatiōis myſteriū hūiliter et deuote rñdit. Ecce
 ancilla dñi fiat michi ſcōm xbi tuū. Et ſicut bea⁹
 p̄curſor tu⁹ excellētissim⁹ ſctōꝝ Johannes baptiſta
 in p̄ſentia tua letabund⁹ exultauit in gaudio ſpūs ſcti
 dū adhuc maternis clauderet uisceribus: et poſtmo
 dū cernēs inter hoſes ieſuz ābulantē valde ſe humi
 liās deuoto cū affectu dicebat. Amicus autē ſponſi
 q̄ ſtat et audit cū gaudio gaudet propter vocē ſponſi
 ſic et ego magnis et ſacris deſideriis opto inflāmare
 et tibi ex toto corde meipſum p̄ſentare. Unde et oim
 deuotoꝝ cordiū iubilatiōes ardētes affectus: men
 tales exceſſus ac ſpūales illuminatiōes et celſas
 viſiones tibi offero et exhibeo cū oīub⁹ virtutibus et
 laudib⁹ ab oīni creatura in celo et in terra celebratis
 et celebrādis p̄ me et oīub⁹ michi in orōne cōmēda
 tis quaten⁹ ab oīb⁹ digne lauderis et iꝑpetuū glifi
 ceris. Accipe vota mea dñe de⁹ me⁹ et deſideria in
 finite laudatiōis et imēſe bñdictiōis q̄ tibi p̄m multī
 tudinē ineffabilis magnitudinis tue iure debētur.

Hec tibi reddo et reddere desidero p singulos dies
et momenta tēpor atqz ad reddendū mecū tibi gra-
tias et laudes omēs celestes spūs et cunctos fideles
tuos pēibus et affectibus inuito et exoro. **L**audēt te
vniuersi populi: tribus et lingue et sanctum ac mellī
fluū nomē tuū cū summa iubilatiōe et ardētī deu-
tione magnificēt. **E**t quicūqz reuerenter ac deuotē
te altissimū sacramētū tuū celebrāt et plena fide
recipiunt: gratiam et misericordiā apud te inuenire
mereant et p me pctōre supplicis exorēt. **C**ūqz opta-
ta deuotione ac fruibili vnione potiti fuerint et bene
consolati mirifice relecti et de sacramenta celesti
abcesserint: mei pauperis recordari dīgentur.

¶ Quod homo non sit curiosus scrutator sacramē-
ti: sed humilis imitator xpi/ subdendo sensum suum
sacre fidei. **Capitulū. xviii.**

Quendū est tibi a curiosa et inutili pscrutatiōe
hui⁹ pfundissimi sacramēti si nō vis in dubita-
tiōis pfundum demergi. **Q**ui scrutator ē maiesta-
tis: opprimet a gloria. **P**lus valet de⁹ opari q̄ ho-
mo itelligere pōt. **T**olerabilis pia et hūilis inq̄sitiō
veritatis parata semp doceri et p sanas patrū sūas
studēs ābulare. **B**eatā simplicitas q̄ difficiles q̄stio-
num relinqt vias et plana ac firma pgit semita mā-
datorū dei. **M**ulti deuotionē pdiderūt dum altiora
scrutari voluerunt. **F**ides a te erigit et sincera vita:
nō altitudo intellectus neqz pfunditas misteriorū
dei. **S**i nō itelligis neccapis q̄ infra te sunt quō cō-
prehēdes ea q̄ supra te sunt. **S**ubde te deo et hūilia
sensem tuū fidei: et dabit tibi scie lumē p̄ut tibi fue-
rit vtile ac necessariū. **Q**uidā grauitē tētantur de

Ide ac sacramēto/ s; nō est hoc ipsū sputandū s; po-
 tius iunio. **N**oli curare/ noli disputare cū cogita-
 tionibus tuis nec ad imissas a dyabolo dubitatōes
 rēde sed crede x̄bis dei crede sc̄is ei⁹ z pphetis et
 fugiet a te neq̄ iūmic⁹. **S**epem̄trū pdest q̄ talia su-
 nēt dei seru⁹. **N**ā ifideles z pctōres nō tētāt quos
 secure iam possidet/ fideles aut̄ deuotos variis mo-
 dis tētāt z vexat. **P**erge ergo cū simplici z idubita-
 ta fide/ z cū simplici reuerētia ad sacramentū acces-
 de. **Q**uicqd̄ itelligere nō uales deo oīpotēti secure
 cōmitte. **N**ō fallit te deus/ fallit q̄ sibi nimis credit
 Gradit̄ de⁹ cū simplicib⁹/ reuelat se hūilib⁹ dat in-
 tellectū puillis/ aperit sensū parīs mētib⁹ z abscon-
 dit gr̄am curiosis z supbis. **R**atio hūana debilis est
 et falli pōt/ fides aut̄ vera falli nō pōt. **D**is rō z na-
 turalis inuestigatio fidē seq̄ debet/ nō pcedere neq̄
 fringere. **N**ā fides z amorib⁹ maxie pcellūt z occul-
 tis modis i hoc sc̄tissimo z supercellētissimo sacra-
 mento opant̄. **D**e⁹ etern⁹ z imensus īfiniteq; poten-
 tie facit magna z īscrutabilia ī celo z ī terra/ nec est
 inuestigatio mirabiliū operū ei⁹. **S**i talia eēt opa
 dei vt facile ab hūana rōe caperent̄/ non essent mi-
 rabilia nec ineffabilia dicenda.

**Explicit liber quartus et vltimus de
 sacramento altaris.**

Thom. Johannis
**Johannis gerson cancellarij parisiēsis de cōtē-
 ptu mundi deuorum z vtile opusculum finit.**

**Sequitur tractatus de meditatione cordis ab eo-
 dem D. Iohanne de gersono.** **Lpm. l.**

Meditatio cordis mei in conspectu tuo semper
 felix certe qui cum propheta potest ex sententia
 dicere verbum istud deo. Sed videamus imprimis
 quid sit meditatio cordis non pro carnali solo sed
 spirituali corde. **E**st autem meditatio vehemens cor-
 dis applicatio ad aliquid inuestigandum et inuenien-
 dum. **E**st hec applicatio fortis habet difficultatem:
 que quicquid maior est quicquid minor. Quod ut intelliga-
 tur presupponatur ex creditis et ab experientia cor nos-
 trum conditum esse et tres habere species octo mentales
 octos rationales octos sensuales. **E**t ex illis est vtro-
 biusque unus oculus in cognitione/alius in affectione. **S**um-
 dat hec distinctio in altera qua dicimus hominem hunc
 portionem seu faciem rationis duplicem quarum superior dicitur ad
 leges eternas altera ad temporales. Neutra tamen in actu suo
 dependet ab organo corporeo. Sub istis est ratio demer-
 sa corpori que sensualitas appellatur. **P**rimus oculus
 vocatur ab aliis oculus mentis alter oculus rationis ter-
 tius oculus carnis.

Capitulum. li.

Erat ab initio bene condite rationalis natu-
 ra talis ordo ordinisque tranquillitas: quod ad naturam
 et merum imperium sensualitas rationi inferiori
 et inferior ratio superiori seruebat: et erat ab interio-
 ribus ad superna pronus et facilis ascensus facien-
 te hoc leuitate originalis iusticie subleuationis sursum
 corda/que admodum naturaliter ignis sua leuitate
 sursum fert. **E**t vero postquam aduersus deum superbia
 ingrata perditio demeruit auferri iusticiam hanc origi-
 nalem subintrosit pondus grauissimum concomitantis
 peccatum/quod miseram et captiuam animam trahere non
 cessat ad infima/tanquam circumligata sit funibus/cas-

thens et compedibus vincita: in mendicitate et ferro. Sicq; mirabili imo miserabili confusione facta est ordinis prioris puerio: q; in hanc sic merso tenebris et carcere ceco: perturbatus est in ira triplex vtriq; oculus: p; impfectionē in sensualitate: p; obnubilationē in inferiori rōis pfectione et p; quādā excecationē in superiori rōis portione. **Ep̄m. iii.**

Benemus ecce causam primam difficultatis: quam in meditatione sentimus quam in habendis sēper ad dñm oculis experimur. Facit hoc penalis illa grauedo: deorsus iugiter impellēs quē admodum videre est sensibiliter in aque ductu: que tota facilitate defluit in ima. Continet aut vel sursum leuatur: nō nisi cum violētia. Non aliter cor ad infima prouum leuiter effluit hac illaq; veluti sine retinaculo vel labore: quoniā facilis descēsus auerit: ait poeta: sed reuocare gradū superasq; euadere ad auras: hoc opus hoc labor est.

Capitulum quartum.

Perscrutemur consequenter ex predictis naturam seu proprietatem meditationis quoniam ex hoc ipso q; necessaria nobis ad deum tendentibus existat videbimus. Diximus autē et reperimus q; meditatio est vehemens applicatio vel attentio ad aliqd inuestigādū vel inueniendū fructuose. Addimus fructuose: ne meditatio vergat aut i; sup̄stitionē: aut i; curiositatē: aut i; melācolicā stoliditatē. Dicam⁹ ergo pplētes: q; meditatio ē vehemens et salubris at applicatio ad aliqd inuestigādū vel experimentaliter cognoscēdū. Ponim⁹ hoc vltimū: p; ppter naturā tpi⁹ afflictionis: q; diuersa sortit nomina

proportionaliter ad conditionē cognitionis. Non potest
aliter affectio cognosci quam experimentaliter: ab eo qui
per eam efficitur. Quam experimentalē affectionis cogniti-
onē non potest eam habens in alteris verbis quibuslibet in-
fundere nisi similiter affectus sit aliter ille. Quoniam
iam solus nouit prout in apocalypsi scribitur: qui accipit
propterea vocat manna absconditum. Exemplum est
perspicuum in illo qui nouit dulcedinem mellis soli per do-
ctrinam sicut medicus sanus infirmitatis dolorem
Hec autem dulcedo a gustante: hic dolor ab egrotan-
te aliter et longe cognoscuntur. *Capitulum. v.*

Perpendamus ex his qui profunde senserit prophete-
ta naturam meditationis dum ait. In meditatio-
ne mea exardescet ignis. Utrum enim complexus
est: lumen intellectu: ardorem in affectu. Quam uero sit perspi-
cille quod ignis deuotionis spiritualis exardescat (latu me-
ditationis fiat motum considerationibus ignem materiale: ut
querit a lignis aquosis: uiridibus luto respice elidit
Suffla quantum potes: iterum: atque iterum multo conatur
suffla: emerget plurimum ab initio fumus conturbans
oculos. Uix emicabit scintilla quam mox euanescet. Pro-
spice forsitan irascentem congesta prius ligna: si non in lon-
ganimitate persistis. Quam longanimitatem appella-
mus hic meditationem aut meditationi coniungen-
dam. *Capitulum. vii.*

Minimus aliquas scripsisse doctrinas uel in-
dustrias: ne dum latino sed gallico sermone
super habenda meditatione talis licet fortassis uide-
remur aliis terminis in tractaculo de mystica theolo-
gia. parte secunda. que proximam eius docet: et in altero
de morte contemplationis edito in altero rursum

de medicata spirituali pillato. Denique tanta reperitur difficultas / tanta pro diuersitate hominum varietas in practicando doctrinam vere sancteque meditationis quod an silere vel aliquid scribere consultius sit: videoz egomet michi ipsi quicquid sub dubio fluctuans.

Quam enim recogito quod absque Cpm. vii.
meditationis exercitio nullus secluso dei miraculo speciali / ad perfectionem contemplationis dirigitur aut puenit / nullus ad rectissimam christiane religionis normam vix se componit audeo zelus ardeo quod studium sancte meditationis suadere. Ac vero dum totiens expertus pericula sedulus recogito difficultatem et arduam raritatem pueniendi quo trahere meditatio nititur ego quasi torpens et stupidus efficioz. Huescit aliquis quo pacto sic venit: quod nimium frequenter expertus est studium meditationis conuerti illabique in morbum melancolice passionis propter immoderationem vel propter subperbiam dari in reprobum sensum dyabolice illusionis. Cpm. viii.

Mandamus exemplis quod dicimus. Scimus vinum in locunditate et hominis salute conditum esse. Sic enim scriptura: sic ratio loquitur. Videamus tamen ex abusu potationis / presertim dum febrium discrasia laborat quod potus vini alioquin salubris causat vel egritudinis augmentum vel inaniam et furorem / aut quicquid mortem. Nos autem filios omnes ad amicum quis egrotos: quos febricitantes esse pessimis animae febribus negauerit / quibus vertunt in nauseam et amaritudinem optima diuinorum eloquiorum verba quibus in fel conuertitur suauissimus diuini verbi panis: heu miseros nos heu quam ex intima consideratione tantam miserie concla-

manit apostolus. infelix ego homo quis me libera-
bit de corpore mortis huius. **Subiūgit. Gratia dei**
per iesum chistum.

Capitulum. ix.

Quid agimus ergo? Quid abim? precipites p ab-
rupta victorū. **I**bimus ne post desideria cordis
nosiri: et in adinuentionibus nostris pessimis despat
sine lege/sine freno/sine ordine? **N**iquid sufficient
nobis cogitationes instabiles/sordide/fluxe/som-
nioq; si nullum/ē q nō consolationē vel edificationē al-
lature sunt: s; desolationē misericordie et ruinā: oblectat
bus se in eis dē? **N**uidebimus nequa q id fieri debere
sed affit disertio moderatrix i oībus quā nō securi
habere post diuinā grām poterimus: q p sedulum
et securū alterius experti nosq; diligentis et agno-
scentis consilium.

Capitulum. x.

Quam amat Aristoteles voce experientie loquens
q ars et virtus sunt circa difficulta. ut ars pingē-
di ars scribendi ars cytharizandi virtus castitatis vir-
tus fortitudinis: virtus sobrietatis. **N**oc vero sic in-
telligendum est q ab initio virtus et ars multas in
acquisitione sua patiuntur difficultates. dū vero fue-
rint conquisita facilia sunt eis oīa. **P**ingit faciliter
pictor exercitatus i arte: sic de scriptore: sic de cytha-
rizante videmus: ita ut dixerit idem Aristoteles q
ars pfecta nō deliberat tā sibi facilis est actus suus.

Cōm. xi.

Utamur ista cōparatione
dum de meditatione loquimur. **A**tendamus
q in trahendo passim lineas picture vel scripture
difficultas nulla est: sicut nec in discursione digito-
rum per cythare cordas. **I**nuenimus similiter i co-
gitatione. **N**on enī difficulter aut laboriose: nūc hō

nō illud p̄nt occurrerit cogitat: s; nullus inde res
sultet affectus: vides in sic pingēte: sic scribente sic
cytharizante: ita neq; prozsus i sic cogitante imo cū
se talibus cogitationib⁹ vagis oblectauerit: vt dī-
cit. **Seneca** tristis remanebit. **P**orro laboriose stu-
diose et attentissime cum mira tarditate pingendo
scribendo et cytharizando: fit quandoq; vt bene et
celeriter ista fiant.

Capitulum. xii

Quorsum ista? **P**rimurum vt ostendamus quē ad
modum de cogitatione nulla vñ q̄ proficiet: aut
emerget in meditationem: quanto minus in contē-
plationem? **E**x meditatione vero que summā habz
difficultatē: si bona fide simplici ⁊ discreta diligēter
exerceat: pueniem⁹ ad hāc perfectionē q̄ absq; vls
la difficultate fiet apud nos fructuose qd̄ summo me-
ditationis studio cōquirere volum⁹. **I**ta deniq; trā-
sibit meditatio in contēplationē. **N**on enī differt contē-
platio a meditatione nisi penes facile ⁊ difficile qm̄
vtrobiq; ē fruct⁹ aliter q̄ i cogitatione. **Cpm. xiii.**

Describitur autem contemplatio q̄ est liber et
expeditus mentis intuitus in res perspicēdas
vsq; quaq; diffusus. **E**t hoc quoad contēplationē
que respicit intellectum. **P**orro quoad contēplatio-
nem que consistit in affectu et in praxi describit eam
hugo. q̄ est p̄ subleuare mentis iubilum: mors qd̄
carnaliū desideriorū. **H**oc est gustare q̄ suauis est
dñs: quē gustū sequit̄ aīa longe cognitio: q̄ fuerit
intellectualis solū vñ fio: vel quedā auditiō p̄ fidem
aut scripturam.

Capitulum. xiiii.

Meditabitur ecce aliquis gemens et inspirans
vt colūba: dicit cum p̄pheta meditat⁹ sum nō

cte cū corde meo exercitabar: ⁊ scopebā spīritū meū
facit hoc anxie/difficiliter laboriose recogitādo nūc
omnes annos suos in amaritudine aīe sue: nūciū
dicia dei q̄ sunt abyssus multa in celo sursum ⁊ ī abyf
sis deorsū: ⁊ ita de reliq̄s circa q̄ versat̄ meditantis
attētio vehemēs vt ea q̄ meditat̄ vlt̄ cogitat̄ lipidi⁹
vel firmi⁹ in affectū suū trahat. **E**fficiet tādē vt hec
oīa tāta facilitate recogitet ⁊ sapiat: q̄ facili⁹ ē ip̄a
cogitatio. **D**ocent nos exēpla p̄dicta si dubitamus
Non enī plus laboris hñt scriptor: pictor: cytarista:
bene agēdo/qđ optime didicerit: q̄ vagus ⁊ vanus
aliquis ab initio discurrens sine arte ⁊ ordine p̄ line
as picture vel scripture: aut per cythare cordas.

Redeundū est ad p̄missa **Cap. xv.**
nichilominus q̄ vixit aliquis ita perfectus ī
arte sua quin assidue possit ad aliqua vel cognoscē
da vel agenda proficere qualia necesse est vt habe
at cum labore. **M**ulto magis hoc vex est in ip̄a de
qua loq̄mur meditatio: q̄ nouos veritatis aut deuo
tionis fet⁹ iugiter pegerē studet: s; nō deest p̄turitio
nis dolor p̄pter istud maledictū sp̄ialiter intellectū
In dolore paries filios tuos. **N**ō meminit tñ p̄ssu
re p̄pter gaudium: qz natus ē sibi non⁹ cognitiois
aut affectōis scē fet⁹ ī aī suū mūdū. **Cap. xvi.**

Venit aut̄ ab initio frequentius vt dum aliquis
mundū purgatus a vitis fatagit meditari vt
columba meditat̄ quasi vetus symea volos odia
Meditatur sicut canis rabiosa silētia rodens iuxta
x̄bū satirici. **M**editat̄ quasi sordida sus/vū fediss
mas ī aīo x̄sat reuersatqz cogitatōes. **Q**uid porro
de blasphemī spū q̄ abominabilis: q̄ horridus. **N**ō

nunq̄ resurgit territas meditantē loquēs aduersus
Deū scōs sc̄asq̄ ingētia q̄ nec fari licet. **I**aciuntur
infidelitatis iacula baratrū despatiois aperit: expi
mentū quoq̄ manifestat: q̄ recte iusserit sapiēs fill
accedēs ad seruitutē dei p̄para aīam tuā ad tētatio
nē. **S**equit̄ p̄sidiū certissimū: sita in timore. **B**eatus
enim vir qui semper est pauidus. **Cōm. xxvii.**

Pauidus vero semp̄ quō beatus q̄ret aliq̄s dū
timor additur timori: scrupulus scrupulis: pu
sillanimitas pusillanimitati: p̄sertim cū non adest
assidue consiliator: dux et p̄monstrator itineris arti
et recti? **S**i vero talis q̄ rarus est et inuētus forte fue
rit cum oculo nonū meditantē instruendi quantū li
buerit: felix quidē erit ip̄e nou⁹ tiro si tñ p̄tin⁹ absq̄
vlla trepidatione paratus est credere cōsilio. **S**ed
o quotiēs bone iesu quotiēs hesitabit: et idem repe
tet iter iterūq̄ quasi falli reformidās q̄ret idē. **D**e
niq̄ nō vteē erga dantē sibi cōsiliū doctrina iacobi
q̄ est vt postulet in fide nichil hesitans. **S**cripsi que
dā sup̄ hmōi scrupulis in tractatulo de p̄paratione
ad missam. aliqua sūt de cautellis p̄tra sp̄m̄ blasphe
mie durissimū aduersus quē remediū optimū est cō
tēnere: nec curare q̄n poti⁹ irridere nā sup̄ his solict
te p̄fiteri nisi forsan in p̄ncipio p̄ cautela ad habem
dū cōsiliū. **D**e scrupulis vero teneat̄ hec regula q̄
aduersus eos agēdū est: si ita prudēs aliq̄s et exp̄t⁹
p̄siliator dictauerit manauerit aut iusserit: nec aget
in hoc s̄ p̄scientiā suā demeritorie dū illā ad cōsiliū
sapiētiorum per rōnis libertatē ab aīo suo mutat et
disponit q̄uis assidue sensualitatis remurmuratio
forte sentiat. **A**lioq̄n nūq̄ fiet in pace deo locus cor

dis. **A**ursum aduertendū sicut dicente aristotele oīs
 nra cognitio venit a sensu: itez necesse est oēm intel
 ligentē fantasmata speculari: sic originat meditatio
 nri cordis a sensibilib⁹ q̄ figurata sunt q̄ colorata ⁊
 ceteris accidētib⁹ t̄pib⁹ ⁊ loci circūuoluta. **H**inc sunt
 meditationes p̄scripte: hinc imagines p̄cte vel scul
 pte hinc gñaliter fit illud psalmiste. **M**editat⁹ sum
 in oib⁹ opib⁹ tuis: i factis manuū tuarū meditabar.
Que utiqz facta ⁊ opa sunt corporalia. **N**ichilomin⁹
 debet assurgere meditās ultra p̄gredi: veluti p̄ sca
 lā aliquā ex visibilib⁹ ad inuisibilia: sicut dicit apls
 qm̄ inuisibilia dei: ex his q̄ facta sunt itellecta cōsp̄
 ciuntur: sempiterna quoqz virtus eius ⁊ diuinitas.
Propterea docēs nos a corporalib⁹ ad sp̄alia mī
 grare dicebat. **E**t si ch̄istū s̄m carnē cognouim⁹ nō
 tū s̄m carnem cognoscimus. **Lpm. xviii.**

Aduertendū x̄o q̄ meditatūris duplices inter
 ceteras tēdūtur insidie: vna dū petunt cōsiliū
 sup̄ occurrētib⁹ scrupulis in meditatioe sua p̄fertim
 mulier a viro. **A**ltera dū sunt in actu meditationis
Fit in primo casu crebrius ⁊ leui⁹ q̄ a multis credi
 pōt agglutinatio qdā aīorū velato pallio scē deuo
 teqz dilectionis: q̄ p̄mo p̄fabulationib⁹ sub typo q̄rē
 di p̄siliū q̄rē: de hinc aīa veluti p̄ficata calefcit ⁊ sen
 sum igne ecco carnalis amoris carpit ⁊ vrit: nec in
 telligit p̄mo donec tādē ad riuus leues ad faceros
 blādosqz gess⁹ p̄uēti est. **T**uertat de⁹ a suis suis id
 qd̄ reliquū silem⁹. **T**imeo inq̄t apls: ne dū spū cepe
 ritis/carne cōsumamini. **E**scripsi iam pluries talia
 p̄sequēter ad augustinū/ notatim i tractatulo de p̄
 batioe spiritū. **I**ncurrūt aliud periculū meditātes

dñi in solis fantasias: dñi solis imaginibus corporeis
 se tradūt ⁊ toto corde vehemēter incūbūt. **S**it proin
 de q̄ meditās dñi trāsire satagit in cō:ēplationē col
 labat ad melācolicā seu fantasticā lesionē: ita tādē
 vt imagines itez x̄satas i imaginatiua x̄tute pre
 bus ip̄is exteriorib⁹ accipiat. **E**t sicut euenit i sōniā
 tib⁹ oñ dormiūt: nō aliter istis i vigilia origit quoz
 x̄ba ⁊ opa nullā inter se cōnexionē nullū ordinē ser
 uāt: vbi neq; ē principiū neq; finis: vbi sicut vulgo
 dī: neq; est caput: neq; cauda: s; de gallo fit salt⁹ ad
 cignū: ita vt vigilātes sōnare videant. **D**e q̄bus dī
 cūt vulgares. **N**z resuēt ou sont en resuerie. Porro
 timēt nō timēda: sperāt nō sperāda. **H**unc gaudio
 dissoluūt: nūc subito merore tabescit. **Q**uales egēt
 amplius fomento sacrātis q̄ monitione sapientis.

Explicit de meditatione cordis.

Ut tibi solitudo dulcescat ⁊ in cōspectu p̄ te mi
 ssissime crucifixi ingrāt⁹ nequeas inueniri illā
 semp apprehēsam nō oīno postponas: ne illā aliū
 tanq̄ grat⁹ apprehēdēs occupet locū tuū ⁊ tu elicia
 ris tanq̄ feridū morticinū. **C**ōsidera inq̄ quāt⁹ es
 obnoxio? **N**o agno q̄ p̄ te passi⁹ ductus ē ad victi
 mam et opprobria ac flagella ab his durissima fuit
 passus q̄b⁹ sic cōpassionabiliter ē cōpassus vt lacri
 mas effūderet sup̄ eos. **E**rgo ad hec obtinēda deu
 tis p̄cib⁹ ip̄m plissimū inuoca lesūm x̄pm obsecrās
 vt sibi possis tanq̄ vero capiti per opera virtuosā ⁊
 ipsius mēbrum veridice nuncupari. **S**ed hoc sine
 ipsius gr̄a p̄cedenti ⁊ subsequenti nō poteris impe
 trare quia sine ea omnis conatus tuus erit inutilis

frivulus et inanis cum frustravigilat credens custodire
 sine domino civitatem. Et ideo si vis eius gratiam invenire et
 esse verus solitarius duo sunt tibi necessaria. Primum ut
 sic te abstrahas ab omnibus transitoriis ut nichil de eis
 cures ac si non essent: et sic omnibus modis te vilifica-
 nihil esse te putando. Credas omnes meliores te esse et ma-
 gis placere deo. Quaecumque audis aut vides de reli-
 giosis personis puta bona intentione facere etiam si contra
 videantur. Hanc sepe humana fallit suspitio. et ideo nichil tu
 dices nichil unquam de te loquaris quod laudem importet imo
 plus labora celare virtutes quam vitia: de nullo sinistre
 proorsus loquaris quantumcumque sit verum et manifestum. libe-
 rius accommoda aurem tuam cum aliis laudat quam cum vitu-
 perat. Cum loquaris cum aliquo verba tua sint vera: rara
 apta et ponderosa et de deo. secularis si tecum loquatur et va-
 rias proponit questiones quicquid cito citius possis abscondere ser-
 monem et transferre te ad ea que dei sunt. Quicquid tibi prige-
 rit vel alteri quantumcumque caro non cures. si est prosperum non
 leteris. si est adversus non tristeris sed totum nichil repu-
 ta et deus lauda. Solitudinem quare quantum potes ut utilita-
 ti tue sedulo intendas. Fuge colloquia quantum potes tutius
 est enisilere quam loqui. Post prelozium non loquaris nisi
 finita sit missa sequentis diei vel nisi maxima causa inter-
 veniat. Cum vides aliquid quod tibi displicet considera si
 hoc est in te et absconde. Si vero vides aut audis quod tibi
 placet considera si hoc est in te: et tene. et si non est assume et
 sic erit tibi in speculi. De nulla re murmures cum ali-
 quo nisi cum credis potuisse posse quantumcumque sit grave
 quod habes. Nunquam aliquid pertinaciter affirmes vel neges
 sed sint tue negationes affirmationesque sale condite. A co-
 chinis semper abstineas te et a risibus leviter. in omnibus vi-

ctis tuis sic te habeas vt victorū ⁊ factorū certitudi-
 nē habeas q̄ sint ita. **Q**ue aut dubia sūt quasi mala
 dimittant. **S**cōm ē tibi necessarium: vt sic te offe-
 ras deo vt nichil dicas neq; facias nisi qđ credis et
 firmiter placere. **E**t iō officio cū magna deuotione
 intēdas vt qđ dī ore deuote verset i corde. **I**sta tria
 sēp i mēoria habeas qđ fuisti: qđ es: qđ eris. **Q**uid
 fuisti q; sperma fetidum: qđ es q; vas stercoreū: qđ
 eris q; esca vermiū. **S**iliter cogita penas eoz q̄ sūt
 in inferno ⁊ q̄ nūq̄ finient ⁊ q̄ p̄ modica delectatio
 ne talia patiunt ⁊ tāta mala sustinēt. **S**iliter cogi-
 ta gloriā regni celoz q̄ nunq̄ finiet ⁊ q̄ leuiter ⁊ in
 breui acq̄ritur. **E**t quāt⁹ dolor ⁊ luct⁹ erit illis q̄ p̄
 tā puare tātā gloriā amiserūt. **S**ed cū habeas alio
 qđ qđ tibi displicet cogita si eris in inferno ⁊ illud ⁊
 oē qđ times malū habebis. **N**ā aliqđ festū celebra-
 tur: cogita de illo scō qualla sustinuit ppter christū:
 q; breuiā. ⁊ qualla adept⁹ ē: q; eterna. **I**te similit̄ co-
 gita q; trāsierunt bonoz tormēta et maloz gaudia
 ⁊ tñ isti ex tormētis eternā gloriā: et illi ex ip̄is suis
 videlicet gaudiis eternā pceperunt penā. **Q**uātis
 cumq; te vicit accidia: accipias hoc scriptū ⁊ imagi-
 neris hec om̄ia diligēter. **A**dmin⁹ cogita de tpe qđ
 sic pdis ⁊ quō illi q̄ sunt in inferno darēt totū mundū
 p eo. **C**ū habeas aliquas tribulatiōes cogita q̄ illi
 q̄ sūt in celo carēt eis ⁊ illi q̄ sunt in inferno multo
 habent maiores. **O**mni die vel sero cum vadis la-
 cere examina diligēter: quid cogitasti: quid fecisti
 an etiā qđ dixisti: ⁊ q̄ vtile p̄ciosum tps qđ datū est
 ad acq̄rendā vitā eternā dispēsasti: ⁊ si bene trāsisti
 si lauda deū si male vel negligēter defleas ⁊ sequē

et die nō differas confiteri. **I**stud in fine pono vt diligenter imagineris duas ciuitates quas ad oculū videas vnā plenā tormētis omnibus vt est infernus. Alterā vero plenā omī cōsolatione vt est regnum celozum ⁊ ad vnā illarum te oportet intrare ⁊ peruenire. **V**ide ergo quid te nolentem posset trahere ad malā vel quid posset te impedire ad bonā. **C**redo q̄ nichil inuenies si remota negligentia te toto cor de ad deum conuertere volueris eius grām humiliter implorando. **Q**uā nobis largiri dignetur sup omnia benedictus in secula. Amen.

Tabula capitulorum libri istius;

Capitula libri primi.

De imitatione christi et de contemptu omnium vanitatum mundi.	<u>Cpm. i.</u>
De humili sentire superbius.	<u>ca. ii.</u>
De doctrina veritatis.	<u>ca. lii.</u>
De prudentia in agendis.	<u>ca. liii.</u>
De lectione sanctarū scripturarum.	<u>ca. v.</u>
De inordinatis affectionibus.	<u>ca. vi.</u>
De vana spe ⁊ elatione fugienda.	<u>ca. vii.</u>
De cauenda nimia familiaritate.	<u>ca. viii.</u>
De obedientia et subiectione.	<u>ca. ix.</u>
De cauenda superfluitate verborum.	<u>ca. x.</u>
De pace acquirenda ⁊ zelo proficendi.	<u>ca. xi.</u>
De vtilitate aduersitatis.	<u>ca. xii.</u>
De tentationibus resistendis.	<u>ca. xiii.</u>
De temerario iudicio vitando.	<u>ca. xlii.</u>
De op̄ribus ex caritate factis.	<u>ca. xv.</u>
De sufferentia defectuum aliorum.	<u>ca. xvi.</u>

Tabula

De monastica vita.	ca. xvii.
De exemplis sanctorum patrum.	ca. xviii.
De exercitiis boni religiosi.	ca. xix.
De amore solitudinis et silentii.	ca. xx.
De compunctione cordis.	ca. xxi.
De consideratione humane miserie.	ca. xxii.
De meditatione mortis.	ca. xxiii.
De iudicio et penis peccatorum.	ca. xxiiii.
De seruatiōe emēdatiōe toti⁹ vite nostre.	ca. xxv.

Capitula secundi libri.

De interna conuersatione.	ca. i.
De humili submissione sub p̄lati regimine	ca. ii.
De bono pacifico homine.	ca. iii.
De pura mente et simplici intentione.	ca. iiii.
De propria consideratione.	ca. v.
De leticia bone conscientie.	ca. vi.
De amore iesu super omnia.	ca. vii.
De familiari amicitia iesu.	ca. viii.
De carentia omnis solatii.	ca. ix.
De gratitudine pro gratia dei.	ca. x.
De paucitate amatorum crucis iesu.	ca. xi.
De regia via sancte crucis iesu.	ca. xii.

Capitula libri terti.

De interna xpi locutiōe ad aīam fidelem	ca. i.
Quod veritas int⁹ loquitur sine strepitu verbor	ca. ii.
Quod verba dei cum humilitate sunt audienda: et quod multi ea non ponderant.	ca. iiii.
Oratio ad probandū deuotionis grām.	ca. iii.
Quod i xitate et hūilitate corā deo puerfādū ē.	ca. v.
De mirabili effectu diuini amoris.	ca. vi.
De probatione veri amoris.	ca. vii.

- D**e occultanda gra sub hūilitatis custodia ca. viii.
De vili estimatione sui ipsius in oculis dei ca. ix.
Quod omnia ad deum sicut ad finē vltimum sunt referenda. ca. x.
Quod spreto mundo dulce est seruire deo ca. xi.
quod desideria cordis exalanda sūt et moderanda c. xii.
De informatione patientie et luctamine aduersus concupiscentias. ca. xiii.
De obediētia hūilis subditi ad exēplū iesu xpi. c. xiiii.
De occultis dei iudiciis considerandis ne extollamur in bonis. ca. xv.
qualit̄ stādū sit ac dicēdū i oī re desiderabili. c. xvi.
Oratio p beneplacito dei pficiēdo. ca. xvii.
quod verū solatiū in solo deo est querendū ca. xviii.
Quod oīs solitudo in deo ponenda est ca. xix.
Quod temporales miserie christi exemplo equanimiter sunt ferende. ca. xx.
De tolerātia iuriarū et q̄s ver⁹ paties pbeť ca. xxi.
De confessione proprie infirmitatis et huius vite miseris. ca. xxii.
quod i deo sup oīa bona et bona req̄scēdū ē ca. xxiii.
De recordatiōe bñfactorū dei multiplici ca. xxiiii.
De quattuor magnā importātibz pacē. ca. xxv.
Oratio contra cogitationes malas. ca. xxvi.
Oro p illumiñatiōem mētis deuotissima ca. xxvii.
De euitatione curiose inquisitionis super alterius vita. ca. xxviii.
In q̄b⁹ firma pax cordis et ver⁹ pfect⁹ consistit. c. xxix.
De eminentia libere mētis et q̄ supplex oratio magis meretur q̄ lectio. ca. xxx.
quod puar⁹ amor a sūmo bono maxie retardat. c. xxxi.

- P**ro p purgatione cordis z celesti sapia ca. xxxvi
Contra linguas obrectatorum. ca. xxxvii.
Qualiter instante tribulatione deus inuocandus
 est z benedicendus. ca. xxxviii.
De diuino petendo auxilio z confidentia recuperā
 de gratie. ca. xxxv.
De neglectu omnis creature vt creator possit inue
 niri. ca. xxxvi.
De abnegatione sui z abdicatione omnis cupibita
 tis. ca. xxxvii.
De instabilitate cordis z de intēfione finali ad deū
 habenda ca. xxxviii.
Quod amāti sapit de⁹ sup oia z in oib⁹. ca. xxxix.
Quod nō est securitas a tēratione i hac vita. ca. xl.
Contra vana hominum iudicia ca. xli.
De pura z integrarefignatione sui ad obtinendam
 cordis libertatem. ca. xlii.
De bono regimine in externis z recurſu ad deum i
 periculis. ca. xliii.
Quod hō nō sit iportunus i negociis. ca. xliiii.
Quod homo nichil boni ex se habet z de nullo glo
 riari potest. ca. xlv.
De contēptu omnis tēporalis honoris. ca. xlii.
Quod pax non est ponenda in hoibus ca. xlvii.
Contra vanā z secularē scientiam. ca. xlviii.
De nō attrahēdo sibi res exteriores. ca. xlix.
Quod omnibus non est credendum z de facili la
 psu verborum. ca. l.
De confidentia in deo habenda quando insurgunt
 verborum iacula. ca. li.
Quod oia graua p eterna vita sūt tollerēda ca. lii.

- De die eternitatis et huius vite angustis. ca. llii.
 De desiderio eterne vite et quanta sint certantibus
 bona promissa. ca. lliii.
 Qualiter homo desolatus debeat in manus dei se
 offerre. ca. lvi.
 Quod humilibus insistendum est operibus cum de
 ficatur a summis. ca. lvi.
 Quod homo non reputer se consolatione dignum
 sed magis verberibus reum. ca. lvii.
 De gra q nō misceat terrena sapiētibus. ca. lviii.
 De diuersis motibus nature et gratie. ca. lix.
 De corruptōe nate et efficacia grē diuine. ca. lx.
 Quod nos ipsos abnegare et chysum imitari debe
 mus per crucem. ca. lxi.
 Quod homo non sit nimis deiectus quando in ali
 quos labitur defectus. ca. lxii.
 De altioribus rebus et occultis iudiciis dei nō serui
 tandis. ca. lxiii.
 Quod ois spes et fiducia i solo deo ē figēda. ca. lxiiii.

Capitula libri quart.

- Cū quāta reuerētia xps sit suscipiendus. ca. i.
 Quod magna bonitas et caritas dei in sacramento
 exhibetur homini. ca. ii.
 Quod utile sit semper communicare. ca. iii.
 Quod multa bona pstat deo deuote cōicātibus. ca. iiii.
 De dignitate sacramēti et statu sacerdotali. ca. v.
 Interrogatio de exercitio ante cōfōnē. ca. vi.
 De discussione proprie conscientie et emendationis
 proposito. ca. vii.
 De oblatione chysii in cruce et propria resignatio
 ne. ca. viii.

Tabula

Quod nos et omnia nostra deo debemus offerre
et pro omnibus orare. ca. ix.

Quod sacra coeio de facili nō est relinquēda ca. x.

Quod corpus christi et sacra scriptura maxime sint
anime fidei necessaria. ca. xi.

Quod magna diligētia se debeat collocaturus chri
sto preparare. ca. xii.

Quod toto corde anima deuota christi vnionē in sa
cramentum affectare debet. ca. xiii.

De quorundam deuotorū ardenti desiderio ad cor
pus christi. ca. xiiii.

Quod gratia deuotionis humilitate et suisplius ab
negatione acquiritur. ca. xv.

Quod necessitates nostras christo aperire et eius
gratiam postulare debemus. ca. xvi.

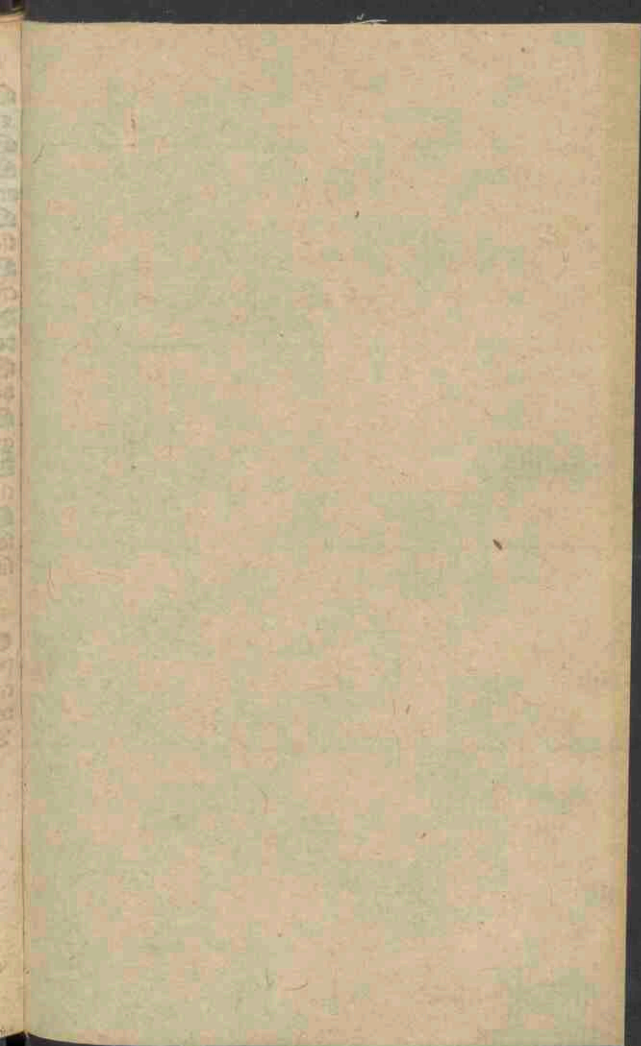
De ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi
christum ca. xvii.

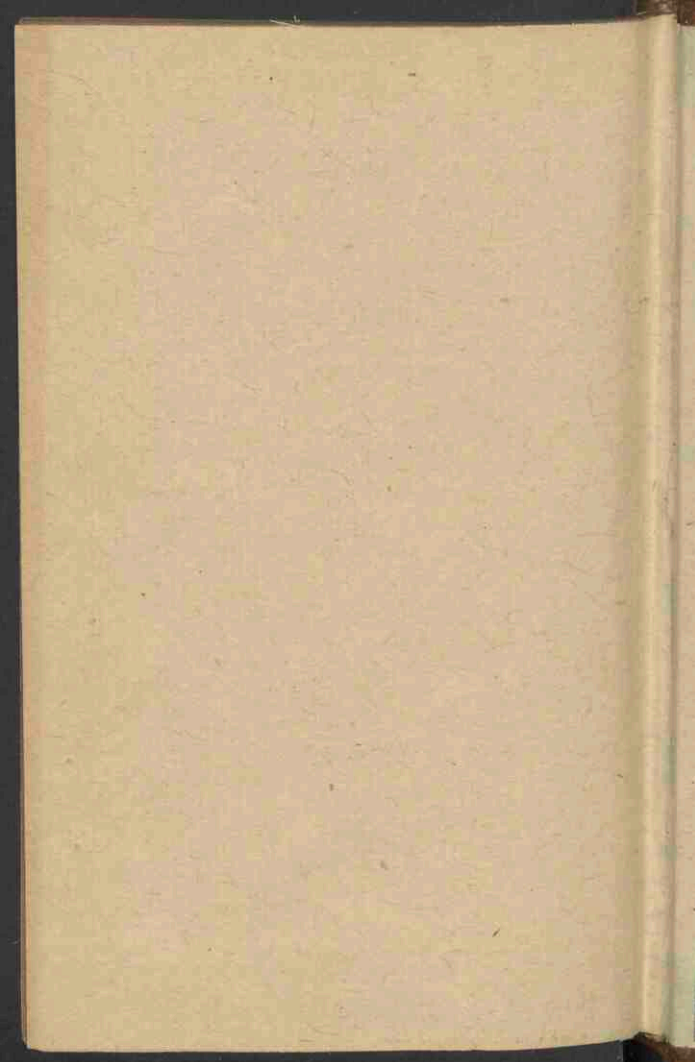
Quod homo non sit curiosus scrutator sacramenti
sed humilis imitator christi/subdendo sensum suum
sacre fidei. ca. xviii.

Completum est opusculum/ exaratum qz Parisii
per Magistrum petrum le dru cōmorantem In vi-
co maturinorum. Anno dñi millesimo quadringen-
tesimo nonagesimo octauo. die vero ultima mensis
Aprilis.

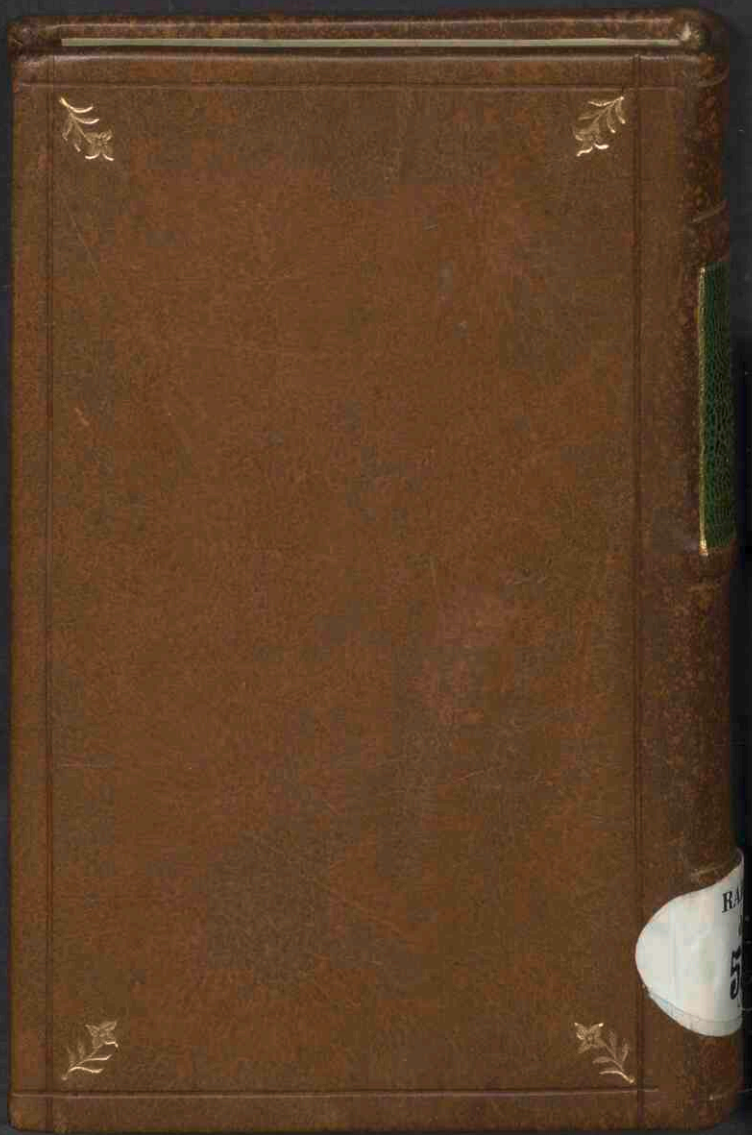
obiit Thomas a Kompris
a. 1471.

WILLIAM SALLOCH
Pines Bridge Road
Ossining, N.Y. 10562

colorchecker DIGITAL SG

